

Jaarverslag 2013

Groningen Seaports N.V.

- Jaarverslag 2013
- Jaarrekening 2013
- Cijfers en grafieken

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
JAARVERSLAG 2013	4
De organisatie Groningen Seaports	5
Hoofdstuk 1: Groningen Seaports houdt opgaande lijn vast	6
Hoofdstuk 2: De Eemsdelta en nationale en internationale ontwikkelingen	8
Hoofdstuk 3: Strategische Goal Groei: Eemshaven als groeibriljant	10
Hoofdstuk 4: Strategische Goal Groei: Delfzijl: zorgen, maar geen stagnatie	12
Hoofdstuk 5: Strategische Goal Groei: Groningen Railport en Fivelpoort: Kleinschalige maar positieve ontwikkelingen	14
Hoofdstuk 6: Strategische Goal Duurzaamheid: Groen is de rode draad	15
Hoofdstuk 7: Strategische Goal: Bedrijfsvoering in Control Ondernemender en slagvaardiger	17
Hoofdstuk 8: Na 2013: Stappen vooruit na pas op de plaats	19
Hoofdstuk 9: Verslag Raad van Commissarissen	20
Hoofdstuk 10: Verslag Ondernemingsraad	22
Hoofdstuk 11: Risicomanagement	23
Hoofdstuk 12: Financiering	24
Hoofdstuk 13: Financiële resultaten 2013 en financieel meerjarenplan 2014-2018	26
JAARREKENING 2013	28
Balans per 31 december 2013	28
Winst- en verliesrekening over 2013	29
Kasstroomoverzicht	30
Algemene toelichting op de balans en winst- en verliesrekening	32
Toelichting op de balans	39
Toelichting op de winst- en verliesrekening	50
Ondertekening van de jaarrekening	56
OVERIGE GEGEVENS	57
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	58
CIJFERS EN GRAFIEKEN	59

Voorwoord directeur Groningen Seaports N.V.

Groningen Seaports houdt opgaande lijn vast

Geachte lezer,

Het was een jaar van scherpe contrasten. Een bewogen verslagjaar dat vanwege ingrijpende veranderingen als memorabel bestempeld mag worden. Veranderingen die betrekking hadden op zowel de organisatie Groningen Seaports zelf, als op de havens en industrieterreinen. Als eerste noemen we de verzelfstandiging door de vorming van de N.V. Groningen Seaports. Het is na de oprichting van de organisatie in 1954 een mijlpaal in het bestaan van Groningen Seaports en veel meer dan slechts een juridische en organisatorische wijziging. Het is een vernieuwing die Groningen Seaports de mogelijkheid biedt stappen vooruit te zetten want als overheids-N.V. kan de organisatie slagvaardiger en ondernemender opereren. Daarmee is Groningen Seaports beter in staat de grootschalige investeringen en ontwikkelingen in de Eemsdelta te begeleiden en te stimuleren. Bovendien biedt de N.V. meer bestuurlijke transparantie en is de governance (goed bestuur en toezicht) professioneler georganiseerd. In 2014 zal de directie inhoudelijk aandacht besteden aan de Corporate Governance Code.

Groningen Seaports heeft meer positieve ontwikkelingen mogen beleven in 2013. Daarbij springt vooral het besluit tot ontwikkeling van het nieuwe industrieterrein Eemshaven Zuidoost in het oog. Als Energy Port heeft de Eemshaven zijn naam al gevestigd, de uitbreiding van de haven met het nieuwe industrieterrein is een zeer serieuze stap in de richting van de ontwikkeling van de Eemshaven als Energy én Data Port. Alle signalen bieden een buitengewoon goed perspectief op doorontwikkeling van de Dataport. De inrichting van het terrein Zuidoost biedt ook ruimte aan de druk op de Eemshaven, want Groningen Seaports verwacht dat zonder de uitbreiding alle industrieterreinen op een zeker moment zullen zijn uitverkocht.

Meer goeds komt van de groei van de bedrijven in de offshore-wind in de Eemshaven, net als de sector van de datacenters een bedrijfstak met een veelbelovende toekomst.

Tegenover dit positieve nieuws staat het bankroet van aluminiumsmelter Aldel, op de valreep van 2013. Een schrijnend verlies dat de industriële structuur van de regio verzwakt en een gevoelige klap uitdeelt aan de werkgelegenheid. Het werd een slotakkoord in mineur, zeker nadat er – vooralsnog – geen steun werd gevonden bij het Rijk voor het goed door-dachte, breed gedragen en kansrijke Living Lab plan, gericht op redding van Aldel en op vernieuwing van de industrie in Delfzijl via omvangrijke investeringen in verduurzaming.

Ook vraagt Groningen Seaports opnieuw aandacht voor de bereikbaarheid van de havens. Er is een aantal infrastructurele knelpunten die verdere groei van de havens en de bedrijven in de weg staat. Het gaat om de N33 van Zuidbroek naar Delfzijl, de N360 van Groningen naar Delfzijl en de spoorverbinding naar Duitsland, via de Oostboog bij Veendam. Ook de Zeesluis bij Delfzijl is voor de binnenvaart een beperkende factor. Wanneer we over knelpunten spreken, noemen we ook beschikbaarheid van goed geschoold personeel, met name in de meer technische vakken.

Groningen Seaports is positief over de perspectieven die het gebied als geheel heeft. Eens komt er een eind aan de economische malaise, de eerste signalen van verbetering dienden zich in het verslagjaar reeds aan. Op de langere termijn zal gezien de maatschappelijke wens tot verduurzaming, tevens de verschuiving richting een biobased economy doorzetten. Voor Groningen Seaports is dat de lijn waarop de ontwikkelingen zich zullen voortzetten.

We vinden bij de invulling van onze strategie ook steun bij de natuur- en milieuorganisaties die we eveneens in 2013 hebben betrokken bij besluitvorming, bijvoorbeeld over de invulling van Eemshaven Zuidoost. Het blijkt opnieuw dat het uitstekend lukt afspraken met nmo's te maken wanneer sprake is van wederzijds respect.

Niet veel mensen zouden pakweg een decennium geleden het huidige groeipad voor de Eemshaven hebben durven voorspellen. Dat de haven zich tot groeibriljant in de Eemsdelta heeft weten te ontplooiën is het gevolg van een reeks internationaal-economische marktontwikkelingen, maar Groningen Seaports mag een deel van het succes ook op haar eigen rekening schrijven. Zonder het niet aflatend beleid van acquireren, plannen maken, het scheppen van een up-to-date infrastructuur en het klantgericht optreden was het allemaal zeker niet van de grond gekomen. Het laat ook zien dat de resultaten van Groningen Seaports uiteindelijk mensenwerk zijn. Misschien wel veel meer dan gedacht. Want vaak komt het op moeilijke momenten en in de laatste fase van vestigingsbeslissingen aan op de juiste persoonlijke contacten en de goede klik. Ik durf de stelling aan dat Groningen Seaports juist daar heel sterk is en bedrijven het gevoel weet te geven echt welkom te zijn.

Het staat hoe dan ook als een paal boven water dat ons succes begint bij gemotiveerde en deskundige mensen. Groningen Seaports investeert daarom veel in kennis, opleiding en welzijn van haar personeel en betreft hen intensief bij de strategie van de onderneming. Mensen zijn tenslotte het belangrijkste kapitaal van de organisatie.

De aandacht voor het personeel is een stimulans voor de gedrevenheid van onze medewerkers. Die drive zien we terug in bijvoorbeeld het lage ziekteverzuim en de bereidheid zich tot het uiterste in te spannen. Dat al het personeel uit het ambtelijk dienstverband is gestapt en in de N.V., daar spreekt vertrouwen uit in de koers van Groningen Seaports en het zegt veel over de motivatie van de medewerkers. Betrokkenheid blijkt ook uit de kandidaatstelling en de opkomst bij de verkiezingen voor de OR die in 2013 zijn gehouden.

We vinden niet alleen zelf dat we het goed doen, onze klanten bevestigen dat. Zij waarderen onze prestaties met het fraaie cijfer van 7,9. Wanneer Groningen Seaports zegt dat ze trots is op de prestaties, dan is dat dus met recht, want onze klanten ondersteunen dat gevoel.

Dankzij de inspanningen van Groningen Seaports en zijn medewerkers en de focus van de organisatie op succesvolle ontwikkelingsstrategieën is de Eemsdelta uitgegroeid tot een van de belangrijkste gangmakers van de economische ontwikkeling van Noord-Nederland. Het jaar 2013 mag dan een turbulent jaar zijn geweest, het fundament is stevig en de perspectieven blijven lonken. Laten we van de successen genieten en de bedreigingen omzetten in kansen.

Harm D. Post

Directeur-bestuurder Groningen Seaports N.V.

Nevenfuncties

De directeur-bestuurder vervult een reeks nevenfuncties. Deels zijn dat functies die hij vanuit zijn hoofdwerkzaamheden op formele grond verricht, overige nevenfuncties worden vervuld vanuit diverse motieven, zoals de wens specifieke deskundigheid in te brengen of maatschappelijk betrokkenheid te tonen.

Lijst van nevenfuncties directeur-bestuurder:

Groningen Seaports gerelateerde nevenfuncties:

- Haven Lauwersoog (EHL B.V.), directeur, vergoeding naar GSP (projectbasis)
- Groningen Railport, directeur, vergoeding naar GSP (uurbasis)
- Fivelpoort C.V., directeur, vergoeding naar GSP (uurbasis)
- Stichting UFO-BED (Buizenzone Eemsdelta), voorzitter RvT, geen vergoeding
- Stichting Energy Valley, lid Advisory Board, geen vergoeding
- Seaports Xperience Center, Algemeen Bestuur, geen vergoeding

Nevenfuncties:

- Commerciële Club Groningen, voorzitter, geen vergoeding
- Bijzondere Locaties Groningen B.V. (onderdeel Stichting Oude Groninger Kerken), voorzitter RvC, reiskostenvergoeding van € 50 gaat naar Stichting Kinderboeken Museum Winsum
- Stichting Kinderboek Cultuurbezit Winsum, secretaris, geen vergoeding
- Vrienden van Opmaat Bedum (gehandicaptenzorg), bestuurslid, geen vergoeding
- Noord Nederlands Toneel, Lid RvT, geen vergoeding, bezoek voorstellingen gratis
- Store Support B.V. (mystery guest & klanttevredenheid onderzoek), lid RvA, geen vergoeding
- Stichting Beatrix Kinderziekenhuis UMCG, voorzitter, geen vergoeding
- Rijksuniversiteit Groningen, lid RvT, vergoeding € 10.000 deze gaat naar Vrienden van Opmaat Bedum
- Stichting Delfsail 2016, voorzitter DB/AB, geen vergoeding
- Stichting Bijzondere Projecten IVAK (cultureel centrum Delfzijl), voorzitter, geen vergoeding

Lidmaatschappen:

- Vereeniging van Handelaren
- Rotary Groningen Noord
- VNO-NCW Noord

Ambassadeurschappen:

- Ambassadeur Molen Goliath, geen vergoeding
- Ambassadeur 'Er gaat niets boven Groningen', geen vergoeding
- Honorair Consul Noorwegen, geen vergoeding
- Ambassadeur Noord Nederlands Orkest (NNO), geen vergoeding
- Noordelijke Haringparty, geen vergoeding

De organisatie Groningen Seaport

Groningen Seaports is de beheerder van de haven van Delfzijl en de Eemshaven en aangrenzende industrieterreinen. Het bedrijf voorziet in een complete havendienstverlening, van logistieke diensten tot het beschikbaar stellen van topkwaliteit industriële terreinen en mkb-terreinen in beide havengebieden. Tevens beheert Groningen Seaports de multimodale terminal Groningen Railport te Veendam en het industrieterrein Fivelpoort in Appingedam.

Door de ligging, het aanbod van verschillende typen bedrijventerreinen, de aanwezige infrastructuur, de ruimte en de concurrerende grondprijzen zijn de terreinen van Groningen Seaports uitstekend geschikt als vestigingslocatie. Zowel de Eemshaven als de haven van Delfzijl zijn uitstekend toegerust voor de op- en overslag van een breed scala aan goederen.

Groningen Seaports beschikt over voldoende voorraad grond, ook rechtstreeks aan het water. De haven- en industrieterreinen bieden ruimte voor ontwikkeling, de havenfaciliteiten zijn uitstekend, de bereikbaarheid is prima en in het hele gebied zijn goede en snelle (internet)verbindingen beschikbaar. Groningen Seaports heeft hooggekwalificeerd personeel in dienst. Dienstverlening van Groningen Seaports is snel en markt- en klantgericht.

Overheids-N.V.

Groningen Seaports is een overheids-N.V. Een overheids-N.V. is een privaatrechtelijke rechtspersoon en valt onder de regels van het privaatrecht. Dit in tegenstelling tot de Gemeenschappelijke Regeling die voornamelijk onder het publiekrecht valt. Groningen Seaports N.V. staat als overheids-N.V. op meer afstand van overheden, zodat zij bedrijfsmatiger en slagvaardiger kan opereren en samenwerken met anderen. Tegelijkertijd is de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports voorsnorg de enige aandeelhouder.

Organisatie

De nieuwe overheids-N.V. bestaat uit een Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA), een Raad van Commissarissen (RvC) en een directeur/bestuurder. Harm D. Post - de huidige directeur van Groningen Seaports - en legt verantwoording af aan de RvC. De toename van de schaal en complexiteit van de bedrijfsuitoefening hebben geleid tot het voorstel om bij de oprichting van de N.V. naast drie politieke leden, tevens twee externe leden te benoemen in haar RvC. Daarnaast is de Gemeenschappelijke Regeling (GR) enig aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en bestaat uit vertegenwoordigers van raden, staten en colleges van de provincie Groningen, de gemeente Delfzijl en de gemeente Eemshaven.

Missie

Groningen Seaports bestaat om verantwoord, integer en duurzaam de economische activiteiten en daarmee de werkgelegenheid te stimuleren in de havens, industrieterreinen en andere logistieke knooppunten die Groningen Seaports beheert of waar het de regie voert.

Ambitie en visie

Groningen Seaports ambieert een vooraanstaande rol bij de stimulering en ontwikkeling van de economie van Noord-Nederland. Uitgangspunt bij het realiseren van die ambitie is het motto economische groei = groen. Dat uitgangspunt is uitgewerkt in het langetermijnplan Havenvisie 2030.

Groei in de Eemshaven regio concentreert zich in de Eemshaven in de sectoren energie en data. In Delfzijl ligt het accent op de ontwikkeling van een innovatieve biobased-economy in de sectoren chemie en recycling. In het strategisch plan Havenvisie 2030 is vastgelegd hoe Groningen Seaports die ontwikkelingen wil ondersteunen en invullen. Volgens de langetermijnvisie van Groningen Seaports zal in het jaar 2030 de Eemshaven regio een transitie hebben ondergaan naar een circulaire economie. De Eemshaven zal zich hebben ontwikkeld tot de Energy- en Dataport van Noordwest-Europa en in Delfzijl zal dan een toonaangevend, sterk vergroend chemiecluster aanwezig zijn. De randvoorwaarde waarbinnen Groningen Seaports alle activiteiten verricht is dat er een goede balans dient te zijn tussen economie en ecologie. Groningen Seaports is zich bewust van de kwetsbaarheid van het gebied waarin de organisatie opereert, aan de rand van het Wereld-erfgoed Waddenzee.

Doelstellingen en strategie

De missie of hoofddoelstelling van Groningen Seaports is vertaald in drie strategische doelstellingen of goals:

- Groei
- Duurzaamheid
- Bedrijfsvoering in control

Deze worden op hun beurt bereikt via doelen (objectives) voor de middellangetermijn van circa 5 jaar. Het behalen van deze objectives strekt zich veelal uit over het taakveld van meerdere organisatieonderdelen. Voor ieder bedrijfs onderdeel (Sales & Shipping, Port Technology, Business Operations en Staf) is de business planning voor de komende jaren tot op detailniveau uitgewerkt in unitplannen. In deze korte termijnplannen heeft iedere afzonderlijke unit vastgelegd wat deze op jaarbasis per beleidsonderdeel wil bereiken, hoe de unit dat gaat doen, wat de budgetten en inzet van medewerkers ervoor zijn en met welke indicatoren de prestaties worden gemeten.

Hoofdstuk 1

Groningen Seaports houdt opgaande lijn vast

De lezer die snel geïnformeerd wil worden over de ontwikkelingen in het verslagjaar 2013 kan volstaan met het lezen van dit hoofdstuk. Verderop in het verslag worden de ontwikkelingen meer in detail weergegeven.

Groningen Seaports houdt opgaande lijn vast

Sterk in het oog springt in 2013 de omvorming van Groningen Seaports van Gemeenschappelijke Regeling in een N.V.. Het is een verandering die veel betekent voor de slagvaardigheid en de professionaliteit waarmee Groningen Seaports opereert.

Een niet minder markant moment is de start van het uitbreidingsplan Eemshaven Zuid-oost, waarmee Groningen Seaports het sein geeft voor een potentieel kansrijke ontwikkelingsrichting van de Eemshaven als Data Port.

Deze beloftevolle vernieuwing, de groei van de Eemshaven als Energy Port en haven voor offshore-windindustrie en de versterking van de interne organisatie van Groningen Seaports, vormen samen een schril contrast met de effecten van de economische crisis. Die heeft in het verslagjaar, evenals in de voorgaande jaren, een stempel gedrukt op ontwikkelingen in het beheergebied van Groningen Seaports. Bedrijven lijden onder de economische neergang die in 2008 begon. Daarmee domineert het ontwikkelingsscenario van 'grijze krimp': de recessie verzwakt de positie van de bestaande industrie. Het meest zichtbaar werd de financiële en economische situatie in de faillissementen van aluminiumsmelter Aldel en afvalsmelterij Ensartech, beide in Delfzijl. Vooral het bankroet van Aldel is met een verlies van honderden directe en indirecte arbeidsplaatsen hard aangekomen in de regio. Pogingen om de fabriek, die zich in 1964 als een van de eerste bedrijven op het industrieterrein Oosterhorn vestigde, overeind te houden, hebben tot nog toe geen concreet resultaat opgeleverd.

Daarnaast laat ook de overcapaciteit op de energiemarkt zich voelen. De nieuwgebouwde NUON Magnum gascentrale is daardoor slechts deels in bedrijf. Bij de andere onlangs gereedgekomen centrale, die van RWE/Essent, laat een uitspraak over de milieuvergunning op zich wachten.

Voor het eerst in jaren is sprake van een daling in de op- en overslagcijfers (-15 procent). Groningen Seaports heeft echter vertrouwen in herhaling van de stijgende trend van de voorbije jaren in de goederenoverslag. Zeker wanneer de RWE-centrale gaat draaien zal de op- en overslag binnen afzienbare tijd aantrekken. Op de financiële resultaten heeft de lagere overslag dankzij havengeldgaranties geen invloed. De inkomsten uit havengelden en verkoop en verhuur van terreinen zijn zelfs hoger dan groot.

Groningen Seaports heeft het jaar afgesloten met een positief resultaat van 1,036 miljoen euro. Wat betreft de verkoop van terreinen was 2013 een goed jaar. Er werd ruim 13 hectare industriegrond uitgegeven (2012: 6 hectare). De gronduitgifte was in 2013 niet alleen hoger dan het jaar ervoor, de 13 hectare lag ook boven de doelstelling van 9 hectare.

In het jaar 2013 blijkt opnieuw dat ondanks het tegenzittend macro-economisch getij Groningen Seaports in staat is de opgaande lijn vast te houden en goede resultaten te boeken.

Dit groeipad is in de eerste plaats het resultaat van een volhardend beleid van plannen maken, investeren, lobbyen en acquireren. Het toont aan dat *upfront* investeren in weg-, water- en spoorinfrastructuur activiteiten aantrekt en economische groei stimuleert. Dankzij dit beleid ligt er in de Eemshaven nu een internationaal georiënteerd haven- en industrie-complex van onmiskenbaar nationaal belang. De Eemshaven is voor de regionaal-economische ontwikkeling ook in 2013 één van de belangrijkste gangmakers geweest.

Eemshaven

Dat er voortgaande groei in het verscheidt ligt blijkt prominent uit de ontwikkelingen in de Eemshaven. Kansrijke sectoren zoals de offshore windindustrie en die van de datahotels lieten er ook in 2013 een toename van activiteiten zien. Zowel de sector van de datahotels als die van de offshorewind vormt een belangrijke aanvulling op en versterking van de positie van de Eemshaven, die zich al heeft ontwikkeld tot Energy Port van Noordwest-Europa. De Groninger Zeehaven heeft het nu ook in zich uit te groeien tot belangrijkste Data Port van noordelijk Europa.

De Eemshaven is jaren achtereen een bouwput geweest waar werd gewerkt aan projecten van bij elkaar circa 6 miljard euro. Met het gereedkomen van de elektriciteitscentrales van NUON/Vattenval en RWE/Essent en de opslagterminal van Vopak zijn de drie grootste investeringsprojecten afgerond.

Het meerjaren-investeringsprogramma van Groningen Seaports zelf, gericht op stimuleren en faciliteren van de groei in de Eemshaven gaat naar een afrondende fase. In totaal gaat het daarbij om circa 50 miljoen euro aan projecten. In het westelijk deel van de haven is de verlenging van de Beatrixhaven in voorbereiding en worden kademuren gebouwd. Tevens zijn in de Wilhelminahaven kademuren opgeleverd. Die zijn nu gereed voor de ontvangst van de schepen die de grondstoffen en restproducten voor de centrales aan- een afvoeren. In de handelshaven (Julianahaven) is een groot-onderhoudsproject gereed gekomen.

Gelijk op met de voltooiing van de energiecentrales is door Groningen Seaports gewerkt aan completering van de infrastructuur op het Energy Park. Het betrof veelal kleinere projecten zoals aanvullende plaatsing van lichtmasten en aanleg en aanpassingen aan wegen.

Eemshaven Zuidoost

Nadat het Algemeen Bestuur eind 2012 de plannen voor ontwikkeling van het industriegebied Eemshaven Zuidoost had goedgekeurd, is in 2013 de bestemmingsplanprocedure in gang gezet en het inrichtingsplan vervolmaakt. Gezien de belangstelling en de lopende onderhandelingen met potentiële klanten verwacht Groningen Seaports veel van de plannen op dit nieuwe terrein.

Offshorewind

Was 2012 het jaar van de doorbraak voor de offshorewind, het verslagjaar laat een bestendiging van die ontwikkeling zien. Dat houdt rechtstreeks verband met de gunstige ligging van de Eemshaven voor de bouw van de windmolenparken boven Schiermonnikoog en voor de Duitse kust. De ontwikkeling van de offshorewind sluit goed aan bij de ambitie van Groningen Seaports om van de Eemshaven een Energy Port te maken. Het groene karakter van offshore-windenergie ondersteunt en versterkt eveneens de duurzaamheidsambities van Groningen Seaports.

Delfzijl

In de Eemshaven domineren de positieve ontwikkelingen. Op de haven- en industriegebieden in Delfzijl ligt de situatie anders. Daar wordt de aandacht in de eerste plaats getrokken naar het faillissement van Aldel. De zorg die gepaard gaat met het bankroet van Aldel is dat ook andere energie-intensieve bedrijven in Delfzijl hun kosten zien stijgen door de hoge energieprijzen. Om die situatie te verbeteren is Groningen Seaports samen met SBE (Samenwerkende Bedrijven Eemdelta) en de regionale overheden betrokken geweest bij het opstellen van het Living Lab-plan. Dat had allereerst ten doel Aldel overeind te houden, maar was ook gericht op versterking van de positie van de overige Delfzijlster industrie en het scheppen van een gelijkwaardige concurrentiepositie ten opzichte van energie-intensieve industrie in andere EU-landen.

Het initiatief heeft in de eerste maanden van 2014 geleid tot het rapport dat is opgesteld onder leiding van oud-Shell-topman Rein Willems. Naar aanleiding hiervan hebben Rijk en provincie een bedrag van 60 miljoen euro aan extra steun beschikbaar gesteld voor het Chemiepark.

Geen stagnatie

De economische crisis zet ook een rem op vergroening van de chemie en andere bedrijvigheid in Delfzijl. Investerings die daarvoor zijn vereist worden onder druk van de marktsituatie uitgesteld. Toch is in Delfzijl geen sprake van volledige stagnatie. Dat blijkt onder meer uit de voortgang die in 2013 is geboekt in het Woodspirit-project, een plan van een consortium van BioMCN, Siemens, Linde, Visser & Smit Hanab en Andritz, die samen een fabriek voor biobrandstoffen willen bouwen. We kunnen hier ook de inbedrijfname noemen van de houtgestookte Bio Golden Raand energiecentrale van Eneco, in oktober 2013. Dergelijke ontwikkelingen effenen vanwege hun bijdrage aan vergroening het pad naar de groene groei die Groningen Seaports nastreeft.

Dat in Delfzijl geen sprake is van stilstand blijkt ook uit andere ontwikkelingen. Zo is in 2013 groen licht verkregen voor de bouw van 19 windturbines op de Schermdijk en de pier van Oterdum. Delfzijl levert ermee een bijdrage in de ontwikkeling van windparken in de Eemsmondregio. Verder is in het verslagjaar veel gewerkt aan plannen voor het industrie-terrein Oosterhorn en aan voorbereidende engineeringswerkzaamheden. Het betreft onder meer de omzoming van het gebied om het beter in te passen in de omgeving, aanleg van de buisleidingenstraat, verdieping van het Oosterhornkanaal, geluidssanering van woningen in Delfzijl en onderhoudsprojecten in de Delfzijlster havenbekkens.

Professionalisering van de organisatie Groningen Seaports

Economische omstandigheden wijzigen sneller dan ooit. Om hierop adequaat te kunnen reageren stelt Groningen Seaports zich daarom op als een ondernemende en klantgerichte organisatie. Ook het stimuleren en begeleiden van de groei in de havens vergt een ondernemende en professionele organisatie. De afgelopen jaren is op dat terrein veel voortgang geboekt en in 2013 zijn verdere stappen gezet. De verzelfstandiging van Groningen Seaports betekent in dit verband veel, ook voor de professionalisering van bestuur en toezicht. Verder is op alle niveaus in de organisatie gewerkt aan verbetering. Zo wordt via het project GSP 2.0 gewerkt aan versterking van de interne organisatie, met name op het gebied van organisatie-inrichting (structuur), sturing (leiderschap), processen (werkwijze) en cultuur (gedrag).

Daarnaast is er het project GSP 3.0 dat een opleidingsprogramma omvat voor het managementteam, de Raad van Commissarissen, de ambtelijke ondersteuning, de Algemene vergadering van Aandeelhouders en de Ondernemingsraad. Het is vooral bedoeld ter ondersteuning van de transitie van GR naar N.V.

Hoofdstuk 2

De Eemsdelta en nationale en internationale ontwikkelingen

Economisch gezien was 2013 voor Nederland net als de jaren ervoor een moeilijk jaar. Er is echter een belangrijk verschil. Want waar het verwachte herstel in eerdere jaren telkens uitbleef, toonden macro-economische cijfers aan het eind van het verslagjaar wel een lichte verbetering.

In 2012 kromp de nationale economie volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) nog met 1,2 procent, in 2013 was die krimp 0,8 procent. Het laatste kwartaal van het verslagjaar liet een duidelijke verbetering zien met een toename van de Nederlandse economie met 0,7 procent ten opzichte van een kwartaal eerder. Het lijkt er nu op dat er een eind komt aan de crisisperiode die van 2008 tot in 2013 heeft geduurd.

Bijdrage aan BV Nederland

De prestaties van de havens worden veelal afgemeten aan de hoeveelheid verkochte en/of verpachte industriegrond en de op- en overslagcijfers. Van meer belang echter is de toegevoegde waarde van de Eemshaven en de Delfzijlster haven en industrie aan de nationale economie. Die wordt geschat op 0,8 à 1 miljard euro. De Eemsdelta-regio is zowel voor de energievoorziening als voor de chemische productie van nationaal strategisch belang. Want van de nationale stroomproductie-capaciteit staat rond de 30 procent in de Eemsdelta.

In Delfzijl bevindt zich daarnaast ongeveer 15 procent van alle chemische industrie. Tevens vervullen de havens als logistiek knooppunt een rol van landelijke en internationale betekenis. Niet voor niets heeft het kabinet de havens en Groningen Railport in Veendam opgenomen in het Mainportnetwerk Nederland. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte die het orderingsbeleid voor de komende jaren aangeeft, erkent de regering ook het nationaal belang van de Eemshaven als Energy Port.

De havens verlenen stabiliteit aan de Noord-Nederlandse economie en hebben een dempend effect op de grillen van de conjunctuur. Groningen Seaports constateert dat de haven- en industriegebieden in de Eemsmondregio zich in het voorbije decennium definitief hebben ontplooid tot een belangrijke schakel in de Noord-Nederlandse economie. De regio profiteert in meerdere opzichten van de aanwezigheid ervan. Groot-schalige investeringsprojecten en de ontwikkeling van de Eemsdelta-regio als energieknooppunt hebben de ruggengraat van de Eemsmondregio versterkt, de schaalgrootte is toegenomen en de kwetsbaarheid is verminderd.

De havens en nationaal Topsectorenbeleid

Noord-Nederland heeft de afgelopen jaren werk gemaakt van profilering als nationale energieregio. Op basis van samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven is het Noorden uitgegroeid tot een concentratiegebied voor nieuwe energie-investeringen onder de vlag van Energy Valley. Mede daarom heeft het kabinet Rutte II in het regeerakkoord de noordelijke activiteiten op energiegebied aangewezen als cluster van nationaal belang, vergelijkbaar met onder meer Brainport Eindhoven, Mainport Schiphol en Mainport Rotterdam. Momenteel is de Energy Valley-regio het decor voor het grootste investeringsprogramma op het vlak van energie. Bij elkaar gaat het om een bedrag van 25 miljard euro. Hier ligt een duidelijk raakvlak met de activiteiten van Groningen Seaports, aangezien een aanzienlijk deel van de energie-investeringen worden gedaan in de Eemsmondregio.

Mainportbeleid en havensamenwerking

Sinds midden jaren 80 voert Nederland een Mainportbeleid, met als belangrijkste pijlers de Mainports Rotterdam en Schiphol. Het kabinet Rutte II vindt het van belang dat zowel de nationale luchthaven als het Rotterdamse haven- en industriegebied hun internationaal concurrerende positie behouden en ook verder uitbreiden.

Daarvoor is het van belang dat de Nederlandse zeehavens beter samenwerken. In de visie van het kabinet dienen alle zeehavens, rail- en binnenvaartterminals en andere logistieke knooppunten één efficiënt netwerk te vormen dat kan concurreren met andere logistieke ketens in Noordwest-Europa. Daarbij wil het kabinet ook de havengerelateerde industrie versterken, met name in de sectoren energie en chemie.

Na het opheffen van de Nationale Havenraad heeft Groningen Seaports samen met de havens van Rotterdam, Amsterdam en Vlissingen gezocht naar een nieuw structureel samenwerkingsverband. Daaruit is de Branche Organisatie Zeehavens (BOZ) ontstaan waarin Groningen Seaports een belangrijke inbreng heeft.

Het BOZ-overleg is productief. Zo zijn onder meer afspraken gemaakt over eenduidige tariefstructuren, er is afstemming bereikt op het terrein van veterinaire zaken en er zijn stappen gezet in de uniformering van computersystemen van de havens. Naar buiten toe trekken de havens onder de vlag van Holland Ports regelmatig gezamenlijk op, ook op bijvoorbeeld buitenlandse handels- en promotiebeurzen. Voor Groningen Seaports betekent dat een belangrijke winst aangezien de organisatie zich op deze manier sterker kan profileren dan wanneer ze dat op eigen houtje zou doen.

Tegelijkertijd met het hechter worden van de samenwerking, verschuift de aard van de concurrentie tussen havens. Zeehavens concurreren niet alleen onderling met elkaar, maar de concurrentie geschiedt steeds meer tussen logistieke ketens. Ook dat vraagt om efficiency en regie en dus om actieve samenwerking met andere zee- en binnenhavens, logistieke knooppunten in het achterland en industrie centra. Groningen Seaports zoekt in de eerste plaats samenwerking met Rotterdam, maar ook met havens in Noord-Duitsland.

Arbeidsmarkt

De voorspoed in de havens, in combinatie met een vrij sterke vergrijzing, brengt met zich mee dat capaciteitsproblemen ontstaan in de beschikbaarheid van arbeidskrachten. Het aanbod van voldoende (geschoolde) werknemers, met name technici staat onder druk. Naar verwachting worden de tekorten de komende jaren alleen maar groter. De krapte op de arbeidsmarkt wordt versterkt door een afname van bevolkingsaantallen in Noordoost-Nederland.

Een gebeurtenis als het faillissement van Aldel heeft vanzelfsprekend invloed op de werkgelegenheidscijfers in de Eemsmondregio. Belangrijker voor de langere termijn zijn echter structurele factoren zoals vergrijzing, de afnemende beroepsbevolking door krimp en de vraag naar technisch geschoold personeel in een aantal groeisectoren. Die factoren maken dat de situatie op de regionale arbeidsmarkt hoe dan ook aandacht verdient. Aangezien beschikbaarheid van goed geschoold medewerkers een belangrijke vestigingsplaatsfactor is, voelt Groningen Seaports hier een verantwoordelijkheid. Met overheden, het bedrijfsleven, scholen en arbeidsmarktorganisaties heeft Groningen Seaports daarom actie ondernomen. Zo is gezamenlijk het Seaports Xperience Center (SXC) opgezet. Deze instelling werkt aan verbetering van de aansluiting van opleidingen en arbeidsmarkt. Tevens wil het SXC via promotie- en wervingsacties scholieren ertoe aanzetten te kiezen voor opleidingen die leiden naar een baan in de havens of de industrie. Eind 2013 is besloten de invulling en aanpak van het SXC aan te passen omdat de resultaten die worden geboekt tegenvallen. Halverwege 2014 zal duidelijk zijn wat de nieuwe koers van het SXC zal zijn.

Ook via Energy Valley Topclub werkt Groningen Seaports samen met de overheid, bedrijfsleven en sportclubs aan betere profilering van de havens in het onderwijsveld.

Hoofdstuk 3

Strategische Goal: Groei Eemshaven als groeibriljant

Jaren achtereen is het beeld in de Eemshaven bepaald door grootschalige bouwactiviteiten. In een ongekend omvangrijke bouwput is gewerkt aan een reeks projecten die bij elkaar een waarde vertegenwoordigen van rond de 6 miljard euro. Energiebedrijven NUON en RWE hebben in het havengebied hun elektriciteitscentrales gerealiseerd, Vopak heeft er een olieopslagterminal gebouwd, ondernemingen in de offshorewind zijn er neergestreken. Groningen Seaports heeft zich ondertussen gericht op bouw, vernieuwing en verbetering van de haven- en industrie-infrastructuur.

Veel aandacht ging uit naar de bouw van de gasgestookte elektriciteitscentrale van NUON/Vattenval (1.300 MW) en de centrale van RWE/Essent (1.600 MW) die wordt gestookt op poederkool en biomassa. Weliswaar zijn de centrales bedrijfs gereed, vanwege de hoge gasprijen in 2013 is het nog niet rendabel geweest om alle turbines van de NUON-centrale te laten draaien. En vanwege vertragingen in het bouwproces is de RWE-centrale beperkt gebleven tot proefdraaien. Eind 2013 was het wachten nog op een uitspraak van de Raad van State in een procedure die door natuur- en milieuorganisaties was aangespannen. Desondanks kan de Eemshaven ook nu al worden gezien als energie-knooppunt van Noordwest-Europa en als 'stopcontact van Nederland'. In potentie leveren de energieproducenten in de haven samen circa een derde van de nationale elektriciteit. De NUON en RWE-centrales nemen het leeuwendeel van de capaciteit voor hun rekening. Tevens is er de gasgestookte centrale van GDF SUEZ Energie (voorheen Electrabel, 2.450 MW), die al langer trouwe dienst doet. Daarnaast is er nog het 276 MW windmolenpark en de 580 kilometer lange onderzeese Norned-hoogspanningskabel waarmee 's nachts stroom naar Noorwegen wordt getransporteerd en overdag elektriciteit uit waterkracht retour komt. Onderdeel van dit Norned-project van het Noorse Statnett en de Nederlandse netbeheerder Tennet is de bouw van een converter station (740 MW) waar de kabel in uitmondt.

Voor de regionale economie zijn al deze activiteiten in de energiesector van groot belang. Ze leverden in de bouwfase al duizenden mensen werk op. Ook nu centrales eenmaal in bedrijf zijn, bieden de bedrijven tientallen mensen hoogwaardige werkgelegenheid. Daarnaast bewerkstelligen de elektriciteitscentrales dankzij de aanvoer van grondstoffen zoals kolen en biomassa tevens een aanzienlijke toename in logistieke groei de komende jaren.

Een reeks projecten is opgeleverd of nadert de voltooiing. Daarmee gaat de Eemshaven weliswaar een nieuwe fase in, maar nog is het niet gedaan met vernieuwing en uitbreiding. Met name in het westelijk deel investeert Groningen Seaports. Daarnaast dienen zich groeikansen aan in de offshore windindustrie en er ligt een goedgekeurd inrichtingsplan voor de aanleg van industrieterrein Eemshaven Zuidoost, bedoeld voor de vestiging van datacenters.

Ontwikkeling Eemshaven Zuidoost

Kort voor het ingaan van het verslagjaar is een gefaseerde uitbreiding van de Eemshaven in zuidoostelijke richting door het Algemeen Bestuur goedgekeurd. Daarmee werd het startsein gegeven voor de Green Data Port Eemshaven. Groningen Seaports verwacht dat het kan uitgroeien tot een van de meest prominente projecten van de komende jaren. Het betekent dat op termijn 180 hectare nieuw terrein wordt toegevoegd aan het areaal industriegrond. De haven is in beeld bij meerdere mondiale partijen die datahotels bouwen.

Om de interesse voor de Eemshaven als vestigingslocatie voor datacenters internationaal aan te wakkeren is samen met de NOM en de gemeente Groningen een wervingscampagne opgezet onder de naam Dataports.eu. Daarin wordt de Eemshaven aangeprezen als plaats waar vooral de grotere datacenters de ruimte wordt geboden.

In 2013 is de bestemmingsplanprocedure voor fase 1 Eemshaven Zuid-oost zo goed als afgerond en is het inrichtingsplan vervolmaakt. In het kader van het convenant tussen Groningen Seaports en natuur- en milieuorganisaties is in dit planproces veelvuldig overleg gevoerd met de nmo's over de natuurwaarden, waterbeheer en beeldkwaliteit in het gebied. Daarbij is onder meer overeen gekomen dat aan de rand van Eemshaven Zuidoost een brak natuurerrein wordt aangelegd.

Eemshaven maakt naam als offshorewind-haven

Een andere sector met groeipotentie is die van de offshorewind en 2013 heeft voor de Eemshaven hier de definitieve doorbraak gebracht. Vanwege alle logistieke voordelen van de goede ligging van de Eemshaven ten opzichte van de windmolenparken die boven de Wadden en voor de Duitse kust zijn gepland, denkt Groningen Seaports de Eemshaven te kunnen laten uitgroeien tot hét knooppunt voor de offshore-windindustrie in Nederland. De assemblage, bouw, bevoorrading en onderhoud van zeewindparken biedt daarbij een toekomstperspectief dat in meer dan één opzicht duurzaam is, want tegen de tijd dat de laatste turbines zijn opgeleverd, zijn de eerste alweer aan vervanging toe.

Inmiddels is rond de Beatrixhaven en Julianahaven een cluster ontstaan van bedrijven die de haven als basis gebruiken voor de constructie, opslag en het transport van de windmolens op zee. Het is goed te zien op de bedrijfsterreinen van Orange Blue Terminals, Wagenborg Stevedoring, Wijnne en Barends en Sealane die vol liggen met fundatie-elementen, wieken en andere onderdelen voor windmolens. Rondom de constructiebedrijven die de Eemshaven als uitvalsbasis kozen, vormt zich nu een netwerk van kleinere mkb-onderhouds- en servicebedrijven. Op een perceel in de Emmahaven komen op de kop van de haven ligplaatsen voor onderhoudsboten en vaartuigen die worden ingezet voor vervoer van personeel. In 2013 is een ontwerp gemaakt voor afmeerfaciliteiten en andere voorzieningen.

Versterking vestigingsvoordelen offshorewind

In 2013 is door Groningen Seaports gewerkt aan versterking van de randvoorwaarden die van de Eemshaven een aantrekkelijke vestigingsplaats maken voor bedrijven in de offshore-windindustrie. Zo wordt de Beatrixhaven momenteel verlengd en meer geschikt gemaakt voor opslag en verscheping van windmolenonderdelen. Eveneens wordt gewerkt aan de realisatie van een helihaven en faciliteiten voor mkb-bedrijvigheid die zich richt op de grotere offshore-windondernemingen. Voor de aanleg van de helikopterfaciliteit worden in 2014 de MER- en vergunningenprocedures in gang gezet. Doel is de helikopterfaciliteit in 2016 operationeel te laten zijn.

Investeringsprojecten en activiteiten Eemshaven

Groningen Seaports hanteert de strategie van upfront-investeren. De gedachte achter deze aanpak is: industrie volgt infrastructuur. Acquisitie kan slechts slagen wanneer bedrijven goede faciliteiten geboden wordt. Ook in 2013 is daarom veel werk verzet ter verdere verbetering van de havenfaciliteiten.

In de Eemshaven zijn de volgende projecten voltooid en/of in gang gezet:

Energy Park

Aanleg van weginfrastructuur en andere voorzieningen op het Energy Park is in 2013 voltooid. Het ging hoofdzakelijk om afronding van lopende projecten gericht op optimalisering van (nuts)voorzieningen en van de bereikbaarheid van de energiecentrales en de overige bedrijven. De projectteams voor deze werkzaamheden zijn in het verslagjaar grotendeels afgebouwd.

Wilhelminahaven

In de Wilhelminahaven op het Energy Park zijn de kademuuren conform de contractafspraken opgeleverd. De verlenging van de haven is nu voltooid en daarmee volledig bedrijfsklaar voor de ontvangst van de schepen die de grondstoffen en restproducten verschepen voor de centrales van RWE/Essent en NUON/Vattenval. Dit havenproject betrof in totaal 117,5 miljoen euro.

Beatrixhaven

In de Beatrixhaven is fase 3 van de constructiewerkzaamheden afgerond. Het betrof de bouw van 490 meter kade aan de zuidzijde van het havenbekken. De zuidkade meet nu in totaal 1.190 meter. Tevens zijn de voorbereidingen gestart voor bouwfase 5. Dat betreft de aanleg van een zware lading-kade en de verlenging van de Beatrixhaven, een project met een bouwtijd van ruim 2 jaar. Onderdeel hiervan is de bouw en optimalisering van de technische uitrusting van de kopkade van de Beatrixhaven voor de windmolenbouw. Daarvoor is de aanbestedingsprocedure in 2013 gestart.

De projecten in de Beatrixhaven behelzen bij elkaar een investering van 25 miljoen euro en zijn vooral bedoeld om de offshore-windindustrie te faciliteren. Begin 2015 zullen ze zijn voltooid.

Julianahaven

In deze handelshaven is een groots onderhoudsplan voltooid voor het onderwatergedeelte van de kaden en damwandconstructies. In 2012 werd duidelijk dat een deel van de damwanden, die in de eerste jaren van de aanleg van de Eemshaven en ook in Delfzijl zijn geslagen, zijn gecorrodeerd. Dit blijkt een probleem te zijn dat ook in andere zeehavens optreedt. Een nationale werkgroep heeft zich hierover gebogen. Groningen Seaports heeft 10 miljoen euro en 4 jaar uitgetrokken om de beschadigde damwanden in de Eemshaven te herstellen. Ook worden de damwanden in de Delfzijlster haven aangepakt.

In de Eemshaven zijn alle damwanden geïnspecteerd en beschadigde plekken zijn gerepareerd. Verder is een corrosiewering aangebracht zodat de damwanden nu minimaal 25 jaar mee kunnen. De levensduur van de damwanden is daarmee belangrijk verlengd.

Personenspoorlijn Groningen - Eemshaven/Borkum

In 2013 is een samenwerkingsovereenkomst ondertekend voor de aanleg van de spoorlijn Roodeschool - Eemshaven. Vanaf 2017 zal 3 tot 4 keer per dag hier een persontrein doorrijden naar een nieuw treinstation Eemshaven. De verbinding maakt de Eemshaven bereikbaar voor treinreizigers en ontsluit bovendien het Waddeneiland Borkum voor de trein. Het betekent een impuls voor de vaarverbinding die AG Ems onderhoudt tussen de Eemshaven en het Duitse Waddeneiland.

Voor de verbinding moet 3 kilometer nieuw spoor worden aangelegd. Daarnaast wordt ongeveer 4,3 kilometer bestaand goederenspoor aangepast. Ook moet er een aantal nieuwe overwegen komen en dient de beveiliging van het spoor op niveau te worden gebracht.

Groningen Seaports zit in een projectgroep die de totstandkoming van de spoorlijn begeleidt en zal een deel van de aanleg van het spoor- en bijkomende infrastructuur voor zijn rekening nemen.

Waterstructuurplan

In 2013 is gewerkt aan de invulling van het Waterstructuurplan voor het gehele beheergebied van Groningen Seaports. Samen met het Waterschap Noorderzijlvest is een gebiedswaterstructuurplan voor de Eemshaven gemaakt. Daarin zijn voorzieningen getroffen voor onder meer waterberging. Het plan is in 2013 voltooid.

Hoofdstuk 4

Strategische Goal: Groei Delfzijl: zorgen, maar geen stagnatie

De zorgen die in het vorige jaarverslag over aluminiumsmelter Aldel werden geuit, zijn helaas niet ten onrechte gebleken. Het bedrijf heeft de hoge stroomkosten en de druk op de markt van aluminium niet kunnen dragen. Het is eind 2013 uitgemond in een faillissement van de onderneming die al sinds 1964 in Delfzijl is gevestigd en daarmee een van de eerste bedrijven was op het Industrierrein Oosterhorn. Al wordt op een aantal fronten nog gewerkt aan plannen om Aldel in bedrijf te houden, de uitkomst daarvan is bepaald ongewis.

Toch wordt het beeld van de ontwikkelingen in Delfzijl niet louter door de verwikkelingen rond Aldel bepaald. Er wordt ondanks de terughoudendheid van veel bedrijven om te investeren ook vooruitgang geboekt, bijvoorbeeld op het terrein van verduurzaming.

Groningen Seaports heeft een belangrijke rol te vervullen bij het aanjagen van activiteiten op de industrie- en havengebieden. Maar daar houdt ook de rol van Groningen Seaports op. Een bankroet als dat van Aldel voltrekt zich derhalve buiten de invloedssfeer van de organisatie. Wel draagt Groningen Seaports de gevolgen via een last op de jaarrekening van 2013 en het wegvallen van erfpachtinkomsten en inkomsten uit overslag van aluinaarde en gereed aluminium. De gevolgen van het faillissement van de afvalsmelterij Ensartech laten zich op vergelijkbare wijze voelen, al zijn die financiële consequenties minder ingrijpend. Ensartech ging kort voor Aldel financieel ten onder.

Aldel is niet de enige energie-intensieve onderneming in Delfzijl. Europees gezien betalen die bedrijven een relatief hoge stroomprijs, wat hen een concurrentienadeel oplevert. De aanleg van een stroomkabel tussen Duitsland en Delfzijl zou over circa twee jaar de energie-intensieve industrie van goedkopere elektriciteit uit Duitsland kunnen voorzien. Het project schept via een verlaging van energiekosten een gelijkwaardig speelveld ('equal level playing field') voor Nederlandse energie-intensieve bedrijven, die nu nog stroom moeten inkopen tegen tarieven die hoger liggen dan elders in Europa. Het maakt de Eemsdelta tevens aantrekkelijker als vestigingslocatie.

Tegenwicht

Tegelijkertijd zijn er ontwikkelingen die tegenwicht bieden en laten zien dat groene groei een veelbelovend traject kan zijn. Als eerste noemen we de vooruitgang die is gemaakt met het project Woodspirit. De bedrijven die het consortium voor Woodspirit vormen streven naar de bouw van een fabriek voor een jaarlijkse productie van 250 miljoen liter bio-brandstoffen uit houtsnippers. Het duurzame karakter van dit omvangrijke project dat in 2016 in bedrijf moet gaan, werd eind 2012 door Brussel gehonoreerd met een NER-subsidie van 199 miljoen euro. Aangezien bio-methanol (voorlopig) vooral gebruikt wordt als bijmenging in brandstof, levert het een bijdrage aan CO₂-reductie. Ook de Nederlandse regering heeft Woodspirit omarmd vanwege de bijdrage aan de ambities om de CO₂-uitstoot te verminderen.

Daarnaast is het Woodspirit-project een stimulans voor zowel de regionale bedrijvigheid (bouw, advies, consultancy) als voor de werkgelegenheid. Het Woodspirit-projectteam van Groningen Seaports heeft in 2013 grond-, bodem- en natuurwaarde-onderzoeken verricht. Vergunningen-aanvragen zijn voorbereid en Woodspirit heeft een startnotitie ingediend.

Verduurzaming

Ook is in 2013 door energiebedrijf Eneco de Bio Golden Raand Centrale in gebruik genomen. Evenals het Woodspirit-project staat ook deze bio-massacentrale model voor een verschuiving richting biobased economy. Beide ontwikkelingen worden niet alleen gedreven door rendementsverwachtingen, maar komen eveneens tegemoet aan de maatschappelijke wens tot verduurzaming.

De 49,9 MW Eneco-centrale is in oktober gaan draaien en gebruikt versnipperd afvalhout als brandstof, waarmee de geproduceerde stroom 100 procent groen is.

Een brede stimulans voor verduurzaming gaat uit van het initiatief dat in SBE-verband (Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta) is genomen om productieprocessen te verduurzamen. Daarbij kijken de ondernemingen naar het product zelf en naar de gehele keten van aan- en afvoer van grondstoffen, verwerking, productie en vervoer eindproduct. Gezamenlijk hebben de SBE-bedrijven vastgelegd elk minstens één project per jaar gericht op verduurzaming in gang te zetten.

Groningen Seaports geeft de verduurzaming van de (chemische) industrie de ruimte, onder meer door op het MERA Park (Milieu, Energie, Recycling, Afval) en in het Oosterhorngebied in Delfzijl bedrijven bij elkaar te brengen die processen willen integreren om synergievoordelen te behalen en vergroening na te streven. Groningen Seaports ziet dat als een belangrijke nieuwe markt. Voor nieuwe bedrijvigheid is hier nog 180 hectare beschikbaar. Voor de gefaseerde ontwikkeling van terrein voor deze bedrijvigheid is een investeringsprogramma in gang gezet.

In het verslagjaar zijn in Delfzijl de volgende projecten voltooid en/of in gang gezet:

Windpark Delfzijl Noord

Er is definitief groen licht gegeven voor de bouw van het windpark Delfzijl Noord. Eneco plaatst er op de Schermdijk en de Pier van Oterdum 19 windturbines van elk circa 3 MW. Voor de bouw van het windpark is een SDE+ subsidie verleend.

Industrierrein Oosterhorn

Om het aanzicht van het industrierrein Oosterhorn te veranderen is samen met onder meer de inwoners van het dorp Borgsweer gekomen tot een plan voor omzoming van het terrein met een groene wal. Doordat de wal de laagbouw op Oosterhorn aan het oog onttrekt krijgt het industrierrein een betere inpassing in het landschap. In 2013 is het project voorbereid.

Eveneens op Oosterhorn is samen met het Waterschap Hunze en Aa's geïnvesteerd in het opknappen en verbeteren van de boorden en beschoeiingen in de Oosterhornhaven.

Oosterhornkanaal

Samen met de provincie en het waterschap is de sanering, het onderhoud en de verdieping van het Oosterhornkanaal voorbereid. Dit laatste deel van het Eemskanaal is verontreinigd met kwik. De saneringsoperatie moet voorkomen dat de verontreiniging zich verspreidt naar het zoute buitenwater. In 2014 wordt samen met Rijk en provincie deze operatie gestart.

Industriële innovatie op Brainwierde Weiwerd

In 2013 is het voormalige wierdedorpje Weiwerd op cultuurhistorisch verantwoorde wijze hersteld en gereed gemaakt om verder ingericht te worden voor nieuwe, kleinschalige en kennisintensieve bedrijven. Er is een begin gemaakt met het bouwrijp maken van de 20 verkoopkavels op Brainwierde Weiwerd.

In 2013 is de bestrating afgerond en zijn nieuwe paden aangelegd. De gracht rondom de begraafplaats is uitgebaggerd en er zijn nieuwe waterlopen gegraven. Ook het groen is opgeknapt. Veel van de werkzaamheden gebeuren vanwege de archeologische- en cultuurhistorische status van de wierde onder supervisie van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Ook de Stichting Behoud Weiwerd is nauw bij de werkzaamheden betrokken.

De facelift van Weiwerd is een goed voorbeeld van een passende herbestemming van een archeologisch monument en een toonbeeld van industriële innovatie.

Buisleidingenstraat

Voor de aanleg van een buisleidingenstraat zijn door het Projectbureau Buizenzone Eemsdelta in 2013 voorbereidende werkzaamheden verricht. Dit openbaar leidingnetwerk voor het veilig transporteren van gassen en vloeistoffen (perslucht, stikstof, zuurstof en waterstofgas, water, energie- en ook telecomkabels) wordt aangelegd tussen Delfzijl en de Eemshaven. De buisleidingenstraat zal circa 50 meter breed worden en ruimte bieden aan circa 25 leidingen met een diameter tot 2 meter.

Het planologisch proces loopt al enige tijd en is gecompliceerd omdat rekening gehouden moet worden met bevolkingsdichtheid en waardevolle natuur- en archeologische elementen. Groningen Seaports werkt aan het project samen met de Noordelijke Ontwikkelings Maatschappij (NOM), LSNed, Nuon, Enexis, Hak en Gasunie. Om het plan in goede banen te leiden hebben de partijen het Projectbureau Buizenzone Eemsdelta opgezet. Toestemming voor de aanleg en tracékeuze zal van de provincie Groningen komen.

Eerder is reeds een stoomleiding en een gassengrid gereed gekomen. Samen met het bedrijfsleven wordt de komende jaren gewerkt aan een masterplan utilities.

Externe veiligheid Oosterhorn

Met de provincie, de gemeente Delfzijl, brandweerkorpsen en de SBE is een Intentieverklaring Externe Veiligheid overeen gekomen om de veiligheidssituatie op industrieterrein Oosterhorn op een hoger plan te brengen. De partijen werken samen aan een actieprogramma met maatregelen daarvoor. Aanleiding voor deze aanpak is de splitsing van bedrijven geweest waardoor afzonderlijke ondernemingen niet langer altijd over een eigen bedrijfsbrandweer beschikken. Doel is de kans op incidenten te minimaliseren en een effectieve en efficiënte incidentbestrijding te garanderen.

Hoofdstuk 5

Strategische Goal: Groei

Groningen Railport en Fivelpoort: Kleinschalige maar positieve ontwikkelingen

Groningen Seaports beheert tevens de multimodale terminal Groningen Railport in Veendam en het Bedrijvenpark Fivelpoort in Appingedam. Met die twee voorzieningen heeft Groningen Seaports in 2013 goede resultaten behaald.

Groningen Railport Veendam

Dit spoor-, weg- en water overslagknooppunt in Veendam is een van de grootste railterminals van het land. Het fungeert als voorpost van de Eemshaven en de haven van Delfzijl en het is een belangrijk logistiek knooppunt tussen de mainports in het westen (Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen) en die in het noorden (Bremen en Hamburg). Het verslagjaar kende voor Groningen Railport een positief begin met de verhoging van de frequentie van de treinschuttles naar Rotterdam van 3 naar 5. Deze lijndienst is een gezamenlijke onderneming van IMS Veendam en DB Schenker Rail. IMS exploiteert daarnaast een containerdienst per boot.

Met de intermodale vervoerder Blue Goose Ventures, de rechtsopvolger van Husa, is een erfpachtovereenkomst voor 99 jaar afgesloten. Dat is inclusief een uitbreiding van ruim 2 hectare.

Ook droeg de verkoop van de 2 hectare terrein – ruim boven de verwachting – bij aan de ontwikkeling op Groningen Railport. Door de vraag naar industriegrond is in Veendam het voorradige areaal geslonken naar enkele hectares.

Verbinding met Duitsland

De spoorontsluiting naar Duitsland middels de zogeheten Oostboogconstructie blijft hoog op de agenda staan. In 2013 is opnieuw overlegd met de provincie over oplossing voor deze kwestie.

Om naar Duitsland te rijden moeten treinen nu nog eerst van Veendam naar Onnen. Daar keren ze om en rijden dan hetzelfde traject terug naar Duitsland. Een stuk spoor van ruim een kilometer kan deze onwenselijke situatie beëindigen en de aansluiting van Veendam op het fijnmazige Duitse spoornet aanzienlijk efficiënter maken. Een haalbaarheidsonderzoek heeft de kosten becijferd op 13 miljoen euro, wat gezien het voordeel dat de aanleg van de Oostboog oplevert, een geringe investering is.

In Duitsland bestaat overigens een vergelijkbare hindernis bij het dorpje Ihrhove tussen Leer en Papenburg. Treinen uit Nederland met bestemming Ruhrgebied – en andersom – moeten nu eerst naar het noordelijker gelegen Emden om daar in de goede richting te worden gezet voor ze hun reis kunnen vervolgen. Niedersachsen Ports, de exploitant van de zeehavens van Niedersachsen onderzoekt de mogelijkheden en kosten van een verkorte verbinding om de lijn van en naar Groningen op de noord-zuid-route Emden-Duisburg aan te laten sluiten.

Fivelpoort

Op het mkb-terrein Fivelpoort (46 hectare, netto 25 hectare) in Appingedam zijn de ontwikkelingen kleinschalig, maar wel positief. Fivelpoort is bedoeld voor bedrijven in de dienstverlenende sector en voor kleinschalige industrie. Fivelpoort biedt een hoogwaardige omgevingskwaliteit. De lijn van bescheiden verkoop van grond is in het verslagjaar voortgezet, waarmee de prognose voor 2013 zelfs is overtroffen.

De firma Van der Kaap uit Marum kocht er een perceel aan de rand met de N33 voor vestiging van een benzinestation plus wasstraat en een shop. Tegelijkertijd breidt de graansilo uit Appingedam haar activiteiten uit. De plannen betekenen een uitbreiding op Fivelpoort van ongeveer 0,5 hectare. Ook Heuvelman Ibis vergrootte er de bestaande vestiging. Om het terrein onder de aandacht van potentiële vestigers te brengen heeft Groningen Seaports de marketinginspanningen voor Fivelpoort versterkt.

Hoofdstuk 6

Strategische Goal: Duurzaamheid Groen is de rode draad

In de Eemsdelta zijn economie en ecologie beide van groot belang en onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dat wordt ook door Groningen Seaports onderschreven, want wat Groningen Seaports nastreeft is een Eemsdelta met een vitale economie én een vitale ecologie.

Groningen Seaports is er in de eerste plaats om economische groei in de Eemsmondregio te stimuleren. Zo staat het ook in de missie: Groningen Seaports wil verantwoord, integer en duurzaam de economische activiteiten en daarmee de werkgelegenheid stimuleren.

De toenemende mondiale grondstoffschaarste en de eisen die consument en samenleving stellen ten aanzien van duurzame productie van goederen zijn belangrijke drijfveren voor Groningen Seaports om actief duurzame economische ontwikkeling te faciliteren en te stimuleren.

Vertrouwen

Natuur- en milieuorganisaties volgen de ontwikkelingen in het havengebied kritisch. Groningen Seaports heeft oog en oor voor de argumenten en streeft naar constructief overleg. Ook in 2013 heeft Groningen Seaports periodiek rond de tafel gezeten met organisaties zoals Natuurmonumenten, de Milieufederatie, het Groninger Landschap en de Waddenvereniging. Groningen Seaports ervaart het contact met deze organisaties als hecht en goed. Discussies zijn inhoudelijk en zakelijk.

Onderstaande biedt een overzicht van de voortgang in 2013 van activiteiten van Groningen Seaports in het kader van ruimte, milieu en duurzaamheid.

EemsdeltaGreen

Dit samenwerkingsplatform van industrie, overheden en milieuorganisaties heeft in 2013 een duurzaamheidsjaarslag aan de provincie gepresenteerd. Die heeft daar enthousiast op gereageerd. In het kader van EemsdeltaGreen lopen ongeveer 80 projecten, ingedeeld naar categorieën water, energie, grondstoffen, emissie, natuur en kennisontwikkeling. Groningen Seaports is een belangrijke projectpartner in EemsdeltaGreen. In 2013 is tevens begonnen met ontwikkeling van een duurzaamheidsmonitor voor de Eemsdelta.

Ecologie en Economie in Balans

Samen met het bedrijfsleven, natuur- en milieuorganisaties en andere overheden streeft de provincie Groningen naar een aantrekkelijker vestigingsklimaat voor bedrijven, duurzame groei van economische activiteiten, verbetering van het Eems-Dollard estuarium en kwaliteitsverhoging van het milieu en de leefomgeving. Dat gebeurt onder de paraplu van het project Ecologie en Economie in Balans, een voortzetting van het E-Manifest.

In 2013 is gewerkt aan een het opstellen van een akkoord. Dat is uitgemond in de Samenwerkingsovereenkomst Natuurverbetering en Verbetering Bereikbaarheid Eems-estuarium.

Groningen Seaports is partner in Ecologie en Economie in Balans en heeft een bijdrage geleverd aan een aantal (deel)projecten.

Vaargeulen

Het Tracébesluit voor de verdieping van de vaargeul Eemshaven - Noordzee is ter inzage gelegd. Verdieping is noodzakelijk omdat binnenkort schepen met een grotere diepgang (tot 14 meter) worden verwacht voor de aanvoer van brandstoffen voor de energiecentrales. Er is bezwaar gemaakt tegen de verdieping, een taak van Rijkswaterstaat. Die heeft daarop aanpassingen gedaan. Het is uitgemond in het Tracébesluit dat er nu ligt.

In Duitsland loopt eveneens een procedure voor het verdiepen van de vaargeul van Emden naar de Eemshaven. Die procedure is door de Duitse autoriteiten stilgelegd na bezwaar technische kwesties bij vergelijkbare projecten in de Elbe en Weser.

Ontwikkelingsvisie Eemsdelta

De Ontwikkelingsvisie Eemsdelta is een uitwerking van het Provinciaal Omgevings Plan (POP). De Havensvisie 2030 van Groningen Seaports is een belangrijke bouwsteen voor de Ontwikkelingsvisie. Ook de afspraken die zijn vastgelegd binnen het project Ecologie en Economie in Balans zijn opgenomen in deze Ontwikkelingsvisie Eemsdelta die in juni 2013 is vastgesteld door de gemeenteraden en Provinciale Staten.

Beheerplan Wadden en Eems-Dollard

Rijk, provincie Groningen en de Duitse overheid werken samen aan beheerplannen voor de Waddenzee en het Eems-Dollard estuarium. De plannen zijn een uitvloeisel van de aanwijzing van de Waddenzee als Natura 2000-gebied. Groningen Seaports neemt deel aan klankbord- en projectgroepen om enerzijds informatie aan te leveren en anderzijds te kunnen anticiperen op mogelijke relaties tussen economische ontwikkelingen en ecologische waarden.

Een belangrijk element voor de beheerplannen is het Integraal Management Plan Eemsdelta. Voor het opstellen daarvan is een brede inventarisatie gemaakt van alle huidige en toekomstige activiteiten in industrie, de havens, de visserij en toerisme in de Eemsmondregio. Ook is in kaart gebracht hoe de flora en fauna ervoor staat. In 2013 is in beeld gebracht wat er moet gebeuren om verbetering te brengen in de situatie waarin de natuur verkeert. Dat heeft circa 50 mogelijke maatregelen opgeleverd die de natuur en de waterkwaliteit in het Eems-Dollard estuarium moeten verbeteren.

Ecoports certificaat

In 2013 is aan Groningen Seaports voor de vierde keer een Ecoports Certificaat verleend. Het Ecoports Certificaat wordt uitgegeven door een samenwerkingsverband van havens die streven naar verduurzaming. Ecoports gaat niet over de activiteiten van bedrijven in de havens maar over hoe havenorganisaties zelf werken aan verduurzaming. Dit duurzaamheidspredicaat wordt slechts verstrekt wanneer een organisatie aantoonbare vooruitgang boekt op het vlak van milieu en duurzaamheid.

Natuur in de havens

Natuurcompensatie

Ter compensatie van de vestiging van nieuwe bedrijven in de Eemshaven en het verlies aan natuurwaarden die hiermee gepaard gaat, is door Groningen Seaports, NUON en RWE in 2009 een nieuw natuurgebied (Ruidhorn, 70 hectare) aangelegd in de Emmapolder. In 2013 zijn hier de laatste inrichtingsmaatregelen genomen, waarmee de realisatie van Ruidhorn is afgerond. Het natuurontwikkelingsgebied in de Emmapolder ontwikkelt zich goed, zoals blijkt uit de monitoring. Ook zijn in het verslagjaar op de kwelders van Ruidhorn alle inrichtings- en herstelmaatregelen afgerond.

Tijdelijke natuur

Groningen Seaports geeft haar braakliggende terreinen tijdelijk aan de natuur. Dankzij de Ontheffing Tijdelijke Natuur kan de natuur zijn gang gaan en worden in de toekomst geen compensatiemaatregelen vanuit de Flora en Faunawet voorgeschreven wanneer natuur weer ruimte moet maken voor bedrijvigheid. Er bestaan echter nog onzekerheden over compensatieverplichting vanuit Natuurbeschermingswetgeving. Groningen Seaports is één van de partners in de Green Deal Tijdelijke Natuur om dit knelpunt samen met de overheid en natuurorganisaties op te lossen.

De Green Deal Tijdelijke Natuur is in 2013 beloond met een Runner Up Award, een aanmoedigingsprijs die is verleend vanwege het innovatieve karakter van de Green Deal.

Natuurmonitoring

Het jaar 2013 was het vijfde en laatste jaar waarin de natuurmonitoring in de natuurcompensatiegebieden is uitgevoerd. Elk jaar worden de tussenresultaten toegestuurd aan de bevoegde gezagen.

Geluid

Het bestemmingsplan Facetplan-Geluidzone en het besluit hogere grenswaarden geluidhinder zijn sinds midden 2013 onherroepelijk. Met het facet-bestemmingsplan is de gewijzigde geluidruimte (geluidzone) rondom de industrieterreinen in Delfzijl vastgelegd.

Om ervoor te zorgen dat aan de ene kant de vastgestelde geluidzone niet wordt overschreden en aan de andere kant het industriegebied verder ingevuld kan worden, is een zonebeheerteam opgericht dat de invulling van het geluid op het industrieterrein bewaakt. In 2013 is de bijbehorende beleidsregel zonebeheer Delfzijl ter inzage gelegd door de gemeente Delfzijl. Eén van de belangrijkste resultaten van het zonebeheerteam in 2013 is het positieve advies voor een nieuwe verdeling van het geluid op het ChemiePark Delfzijl.

Hoofdstuk 7

Strategische Goal: Bedrijfsvoering in Control Ondernemender en slagvaardiger

Veel aandacht is in het verslagjaar uitgegaan naar de verzelfstandiging van Groningen Seaports per juni 2013. Sindsdien gaat het bedrijf door het leven als overheids-N.V. onder de naam Groningen Seaports N.V..

De nieuwe overheids-N.V. bestaat uit een Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA), een Raad van Commissarissen (RvC) en een directeur-bestuurder. Harm D. Post - de huidige directeur van Groningen Seaports - vervult deze laatste functie en legt verantwoording af aan de RvC. Naast 3 leden uit de politiek zijn 2 externe leden benoemd in de RvC. De Gemeenschappelijke Regeling (GR) blijft bestaan, zij het dat ze nu de enig aandeelhouder is in Groningen Seaports N.V.. De GR bestaat uit vertegenwoordigers van raden, staten en colleges van de provincie Groningen, de gemeente Delfzijl en de gemeente Eemshaven. Groningen Seaports N.V. blijft overigens haar publieke taken uitvoeren. Denk daarbij aan nautische werkzaamheden die door de havenmeester worden verricht.

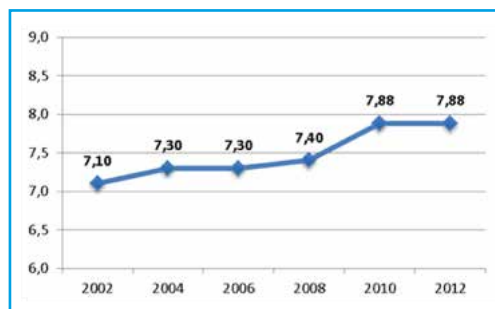
De verzelfstandiging moet mede worden gezien in het licht van de verdere professionalisering van de organisatie. De omvang en de aard van de projecten, de grote (financiële) belangen die ermee verbonden zijn voor zowel Groningen Seaports zelf als voor de bedrijven in de Eemshaven, maken dat een strakke sturing en solide beheer en organisatie van processen en procedures enorm belangrijk is. Groningen Seaports is in het afgelopen decennium zowel in omvang als in professionaliteit meegroeid met de toename van activiteiten en de N.V.-vorm ondersteunt en verstevigt die ontwikkeling.

Klanttevredenheid

Groningen Seaports streeft naar een organisatie met een hoge mate van professionaliteit, zowel intern als naar buiten toe. Klantgerichtheid is daarbij een belangrijk element. Dat komt onder meer naar voren in het vergunningenmanagement. Bedrijven die zich in de Eemshaven willen vestigen, worden van aanvang af aan ondersteund bij hun vergunningaanvraag.

Dat bedrijven deze werkwijze waarderen, blijkt uit de klanttevredenheidsmonitor. De prestaties van Groningen Seaports werden daarin beloond met gemiddeld een 7,9. Het sterkt Groningen Seaports in haar opvatting dat de aanpak en servicegerichtheid juist is, want alleen een organisatie die intern goed functioneert is in staat deze waarderingscijfers te oogsten.

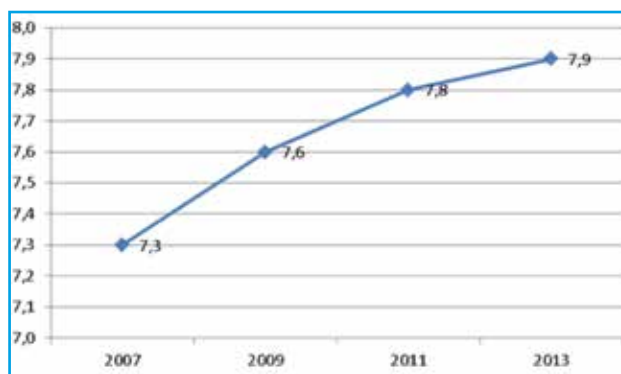
Zowel de huidige accountant (EY) als de vorige (KPMG) concluderen dat Groningen Seaports haar belangrijkste processen 'in control' heeft. Omdat beheersing en voortgangscntrole van projecten en processen zo van belang zijn voor de gezondheid van de organisatie en de prestaties, onderwerpt Groningen Seaports deze ook zelf voortdurend aan toetsing.

Resultaten klanttevredenheid in de voorbije jaren

Personeel

De prestaties van Groningen Seaports zijn allereerst te danken aan de inzet, motivatie en professionaliteit van het personeel. De personele bezetting per ultimo 2013 bedraagt 86 medewerkers. De medewerkers tonen een enorme bereidheid om de visie en de doelen van de organisatie te realiseren. Er is in de voorbije jaren veel geleverd van de flexibiliteit van het personeel, want de toegenomen omvang van investeringsportefeuille heeft veel werk en nieuwe taken met zich meegebracht. Dat het Medewerkerstevredenheidsonderzoek van 2013 opnieuw een hogere gemiddelde score van 7,9 heeft opgeleverd, ziet de leiding van Groningen Seaports als een bewijs voor de motivatie en betrokkenheid. Iets dat ook blijkt uit de kandidaatstelling en de opkomst van bijna 90 procent bij de verkiezingen voor de OR en uit het opnieuw lage verzuimcijfer van 3,2 procent (2012: 3,4 procent, 2011: 3,9 procent, 2010: 3,0 procent).

Resultaten medewerkerstevredenheid in de voorbije jaren

Bij de vorming van de nieuwe N.V.-organisatie is veel aandacht geschonken aan de positie van het personeel. De nieuwe structuur betekent dan ook in geen enkel opzicht een verslechtering voor het personeel. Voor de invulling van de arbeidsvoorwaarden is gebruik gemaakt van de cao's die in andere reeds verzelfstandigde havens zijn gesloten.

Interne Organisatie

Een belangrijke taak bij het opvangen van de werkzaamheden die voortvloeien uit de investeringsportefeuille van Groningen Seaports, is weggelegd voor de business unit Business Operations, de ondersteunende en organiserende eenheid binnen de organisatie.

Speerpunt voor 2013 was opnieuw een verbetering van de professionaliteit van de organisatie via aanscherping van processen. Er is onder meer ingezet op verbetering van sturing en leiderschap, op een slimmere capaciteitsinzet, realiseren van besparingen en digitalisering, stroomlijning en verbetering van de informatievoorziening. Ter ondersteuning van de acquisitie en verkoop van terrein is de opzet van de nieuwe afdeling Sales Support in 2013 voorbereid. Daarnaast is dit jaar veel aandacht uitgegaan naar de verzelfstandiging en de planning- en controlcyclus.

Naast de aandacht voor de financiële planning en control is in 2013 vooruitgang geboekt in de strategische planning en control met bijvoorbeeld een weer betere onderbouwing van het businessplan voor de komende jaren (2014 - 2018). Dat betekent dat gestructureerd en gericht wordt gewerkt aan het bereiken van verder weg gelegen doelen.

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten en maatregelen die betrekking hebben op de interne organisatie

• **GSP 2.0**

GSP 2.0 is een intern project gericht op systematische organisatieontwikkeling. Er is een reeks doelen in geformuleerd die betrekking hebben op organisatie-inrichting (structuur), sturing (leiderschap), processen (werkwijze) en cultuur (gedrag). Voor het ingaan van het verslagjaar is hiervoor een projectplan gemaakt met maatregelen, activiteiten en plannen die zijn gericht op verdere verbetering van de interne organisatie. Een regieteam begeleidt het proces dat nu zo'n 20 projecten omvat. In 2013 zijn drie projecten afgerond.

- **Informatiebeveiliging.** Er is een inventarisatie gemaakt van de veiligheidstatus van informatie in de organisatie. Het rapport hierover mondt in 2014 uit in een plan van aanpak.
- **Benchmarkanalyse van Groningen Seaports ten opzichte van andere havenbedrijven.** Besloten is ook deze benchmark jaarlijks uit te voeren.
- **Inkoopbeleid van de organisatie is vastgelegd.** Het heeft ook geleid tot de vorming van een inkoopadviesorgaan dat bestaat uit specialisten binnen Groningen Seaports. Zij adviseren over inkoop van goederen.

• **GSP 3.0**

Waar GSP 2.0 zich richt op de interne organisatie is het aanvullend project GSP 3.0 vooral gericht op externe aspecten van de organisatie en de verzelfstandiging. In het kader van GSP 3.0 is in 2013 gewerkt aan een opleidingsprogramma voor het Management Team, de Raad van Commissarissen, de Algemene vergadering van Aandeelhouders, de ambtelijke ondersteuning en de Ondernemingsraad. Door deze betrokkenen te ondersteunen wil GSP 3.0 de slaagfactor van de verzelfstandiging zo groot mogelijk maken.

- Er is een begin gemaakt met het opzetten van risico-gestuurde interne audits. Deze audits vervangen op termijn de rechtmatigheidsaudits. Groningen Seaports verwacht met de nieuwe werkwijze op effectievere en efficiëntere wijze te kunnen werken aan verbetering van de processen en het verder verhogen van de kwaliteit van de output.
- Het strategie-ontwikkelingstraject heeft een verdere professionaliseringsimpuls gekregen. Onder meer door inschakelen van inspirerende sprekers, meer aandacht voor de uitvoeringsagenda Havenvisie, een verdere kwaliteitsslag voor het investeringsprogramma en monitoring van de strategische plannen.

- In 2013 is verder gewerkt aan het programmaplan Digitale Informatiehuishouding. Groningen Seaports zit in een overgangsfase waarin de fysieke opslag geheel wordt gedigitaliseerd. In het Programmaplan staat beschreven hoe de nieuwe digitale organisatie is opgebouwd en wat er moet gebeuren om de inrichting van de organisatie tot stand te brengen. Daarvoor is in 2013 gewerkt aan het Handboek Vervanging waarin staat hoe de fysieke opslag via een gestandaardiseerde manier wordt gedigitaliseerd. De basis van het Programmaplan is het visiedocument 'Van informatievoorziening naar informatiemanagement'. De methodiek die wordt gevolgd is die van Zaakgericht werken. Dat is een geschikte methode voor het behandelen en beheren van documenten en informatie binnen bedrijfsprocessen zoals GSP Kompas, het gronduitgifteproces, het Contractregister en bij het proces van digitaal factureren.
- Er is een begin gemaakt met het project GSP Basisinformatiearchitectuur. Dit proces moet meer inzicht geven in de informatiestromen en de gebruikte applicaties binnen Groningen Seaports. Nauw hiermee in verband staat het project 'Verbeteren bedrijfsprocessen vanuit klantwaarde'.
- In het kader van nieuwe EU-richtlijnen en de Nederlandse wetgeving die per 19 mei 2012 van kracht is geworden, dient op 1 juni 2015 een National (Maritime) Single Window (loket) (MSW) gereed te zijn. In het MSW kunnen alle wettelijk verplichte meldingen door schepen digitaal worden gedaan, waarna de gegevens voor overheden beschikbaar zijn. Dit heeft een grote impact op ons haveninformatiesysteem. Groningen Seaports doet mee aan een pilotproject voor het realiseren van het MSW. Ook wordt daarbij gekeken naar de koppeling ervan met ons haveninformatiesysteem.
- Groningen Seaports heeft werkzoekenden en studenten werkervaringsplaatsen en stages geboden. Onder meer bij de aanbesteding van een nieuwe kade in de Beatrixhaven zijn offertes tevens beoordeeld op Social Return on Investment. Daarbij investeert de aannemer een deel van de aanneemsom in werkgelegenheid van mensen die moeilijk aan een baan kunnen komen. Ook bij de revitalisering van Weiwerd zijn mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt ingezet. Samen met het UWV en de aannemer is daar een groep moeilijk plaatsbare werkzoekenden geplaatst. Intern is een werkervaringsplaats beschikbaar gesteld aan een werkloze jongere met een Wajong-uitkering.

Hoofdstuk 8

Na 2013: Stappen vooruit na pas op de plaats

Dit jaarverslag willen we afsluiten met een aantal vaststellingen die allerm minst somber van aard zijn. Het jaar 2013 mag dan een jaar zijn geweest waarin grijze krimp domineerde en een aantal ondernemingen in een moeizame situatie belandde. Er lijkt verbetering in zicht, zij het een prille.

De groeiprognozes zijn positief en de laatste maanden telkens naar boven bijgesteld. De eerste signalen van een aantrekkende economie dienden zich het laatste kwartaal van 2013 al aan, toen de groeicijfers sterk verbeterden. Voor 2014 voorziet de Europese Commissie bijvoorbeeld voor Nederland een economische groei van 1,0 procent en voor 2015 van 1,3 procent. Met name voor 2014 stelde Brussel de verwachtingen fors opwaarts bij. Enkele maande eerder mikte de Europese Commissie voor 2014 nog op een groei van 0,2 procent en voor 2015 op 1,2 procent. In de Eurozone groeit de economie in 2014 en 2015 naar verwachting met respectievelijk 1,2 en 1,8 procent, met wereldwijd gezien een matige groei van circa 3 procent (IMF).

De verwachtingen van de Europese Commissie zijn in lijn met die van bijvoorbeeld het CPB en de ING Bank. Beide zien de recessie in Nederland langzaam maar zeker aflopen, ook al blijven consumentenbestedingen, overheidsuitgaven en bedrijfsinvesteringen nog wat in de min, aldus het Economisch Bureau van de ING. Vooral exportgerichte sectoren kunnen na 2013 profiteren van het aantrekken van de buitenlandse handel.

Van Noord-Nederland wordt nog wel enig geduld verwacht, want pas in de tweede helft van 2014 komt in in deze regio de economie uit de rode cijfers en zal die weer enige groei laten zien.

Toch is de trend duidelijk. Er is vertrouwen in herstel en de groei krijgt gestaag een bredere basis. Groningen Seaports heeft in de voorbije jaren met een moderne haven- en industrie-infrastructuur het fundament gelegd waarop de groei in de Eemsdelta verder kan bouwen. Daarmee is Groningen Seaports als goed toegeruste, professionele organisatie met een heldere kijk op een groene toekomst van de Eemsdelta klaar voor wat komt: de verdere ontwikkeling van de Eemshaven als Energy en Dataport en de groei van de biobased-industrie in Delfzijl. Onder regie van Groningen Seaports kan de Eemsmondregio zich ontwikkelen tot een vooraanstaand nationaal groen industrie- en havencomplex.

Ondertussen blijft Groningen Seaports zich samen met de regionale politiek en het bedrijfsleven inzetten voor een gelijkwaardige concurrentiepositie voor energie-intensieve bedrijvigheid.

De gedachte dat vooral verduurzaming groei oplevert, wordt gesterkt door het besef dat onder het bedrijfsleven leeft omtrent de toekomstmogelijkheden van innovatieve, groene processen en producten. Ondernemingen worden daarin gesteund door experts en gerenommeerde instituten die verwachten dat de transitie naar een circulaire economie de komende decennia doorzet. De vraag is niet of de transitie plaatsvindt, maar met welke snelheid dat gebeurt en hoe de transitie precies uitpakt. Juist door in te zetten op 'groen en duurzaam' wil Groningen Seaports een voorloper zijn in deze omschakeling. Positief is ook dat Groningen Seaports en het bedrijfsleven bij deze transitie kunnen bouwen op het vertrouwen dat is ontstaan tussen bedrijfsleven en natuur- en milieuorganisaties.

Groningen Seaports ziet in de havens heel lichtjes het begin van herstel van de markt. Zo is er verbetering te zien in de agrarische business. Dat uit zich in betere op- en overslagcijfers, die naar alle verwachting verder zullen toenemen wanneer de energiecentrales gaan draaien.

Nog meer perspectief komt van de groei in de offshore wind, die al een duidelijke spin-off laat zien van mkb-bedrijven die werkzaamheden verrichten voor Orange Blue Terminals of Wagenborg Stevedoring. Tevens zal de komende jaren het terrein Eemshaven Zuidoost tot bloei komen.

Meer spoor en wegen

Een aantal zaken vraagt tegelijkertijd dringend om aandacht. In de eerste plaats vergt de groei van de havens en industriegebieden verbetering van spoor- en wegverbindingen. De verdubbeling van de N33 tot aan de A7 is een goede zaak, maar het resterende deel vanaf Zuidbroek naar Delfzijl en de Eemshaven blijft een knelpunt. Er dient daarom haast te worden gemaakt met het doortrekken van de verdubbeling van de N33, tot aan Delfzijl, zodat die weg vanaf de haven tot aan de aansluiting met de A28 bij Assen vierbaans is. Ook de wegverbinding van Groningen naar Delfzijl is een flessenhals, vooral voor het vrachtverkeer.

Wat betreft de spoorverbindingen is de aanleg van de Oostboog bij Veendam een noodzakelijke voorwaarde voor verdere ontwikkeling van de Eemsdelta als logistiek knooppunt. De groei van goederenstromen naar Duitsland over en weer is voor een belangrijk deel afhankelijk van de constructie van dit kleine stukje spoor.

Een ander belangrijk element in de infrastructuur is de aanleg van een nieuwe zeesluis in Delfzijl die de opwaardering van de noordelijke hoofdvaarroute compleet moet maken. Er is 150 miljoen euro geïnvesteerd in verbetering van de vaarverbinding tot natte snelweg van Amsterdam via Lemmer naar Duitsland. De zeesluis die toegang geeft tot het Duitse vaarwegennet is echter niet berekend op de omvang van de moderne binnenvaartschepen, waarvoor die opwaardering juist bedoeld was. Dat is een hoogst onwenselijke situatie. Groningen Seaports vindt dat ook hier haast gemaakt moet worden met zoeken naar een oplossing, desnoods via een publiek-private financieringsconstructie, waarbij het rijk een belangrijk aandeel levert.

Arbeidsmarkt

Een ander knelpunt is de arbeidsmarkt. Daar dreigen op de lange duur tekorten in aantallen maar ook in de mate waarin personeel is gekwalificeerd voor het werk in de toenemend innovatieve bedrijven. Vergrijzing is een van de hoofdoorzaken, naast de mismatch tussen schoolopleidingen en de vraag van het bedrijfsleven. Door het gebrek aan technisch geschoolde jongeren kampen veel ondernemingen zelfs in tijden van krimp al met tekorten. Dit vraagt om een gezamenlijke actie van scholen, bedrijfsleven en gemeenten. Groningen Seaports wil hier een bijdrage leveren.

Tot slot

De professionalisering van de interne organisatie van Groningen Seaports, de ontwikkeling van nieuwe businessmodellen, de verhoogde acquisitie-inspanningen richting de sector van datacenters en zeker niet in de laatste plaats de toegenomen slagkracht die de verzelfstandiging oplevert, zullen een stimulans voor de Eemsdelta zijn.

De pijlers zijn stevig genoeg om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien. Daarbij blijft Groningen Seaports nuchter zaken doen en vasthouden aan uitgangspunten waar de organisatie waardering voor ontvangt: goed koopmanschap en realiteitszin in prognoses.

Hoofdstuk 9

Verslag Raad van Commissarissen

Inleiding

Met de oprichting van de Naamloze Vennootschap Groningen Seaports op 14 juni 2013 is eveneens een Raad van Commissarissen (RvC) ingesteld. De RvC heeft kennis genomen van het verslag van de directeur over het boekjaar 2013. De jaarrekening is door EY gecontroleerd en op 3 juni 2014 van een goedkeurende controleverklaring voorzien. Deze is te vinden op pagina 96. De RvC adviseert de aandeelhouder de jaarrekening 2013 vast te stellen en decharge te verlenen aan de directeur.

Strategie en toezicht

De RvC houdt toezicht op het beleid van de directeur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en staat de directeur en het management met raad ter zijde. De RvC richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de vennootschap. De RvC neemt daarbij ook in aanmerking de maatschappelijke aspecten die voor de organisatie relevant zijn. De wijze waarop de RvC haar taak uitoefent is vastgelegd in de statuten van Groningen Seaports en het door de aandeelhouder vastgestelde Reglement van de RvC.

Samenstelling en taakverdeling van de RvC

De RvC bestaat uit vijf personen. Statutair is bepaald dat drie daarvan onder bindende voordracht van Provinciale Staten van Groningen, resp. gemeenteraden van Delfzijl en Eemshaven benoemd kunnen worden. Slechts leden van de respectievelijke colleges kunnen voor deze posities worden voorgedragen. Op voordracht van Provinciale Staten is mevrouw Y.P. (Yvonne) van Mastrikt benoemd, op voordracht van de Raad van Delfzijl de heer E.A. (Emme) Groot en op voordracht van de Raad van Eemshaven mevrouw M. (Marijke) van Beek. In de eerste vergadering van de RvC is mevrouw van Mastrikt door de RvC verkozen tot voorzitter. Met de benoeming van nog eens twee leden van de RvC, de heren H. (Herman) Roose en L.C. (Bert) Bruggeman, zijn alle posities in de RvC vervuld. De heer Roose is daarbij benoemd op voordracht van de Ondernemingsraad.

Na de benoeming van de externe leden is ook de positie van voorzitter opnieuw ingevuld. In de oktobervergadering van de RvC is de voorzittershamer door mw. van Mastrikt overgedragen aan dhr. Bruggeman. De RvC wordt ondersteund door een secretaris, dhr. R.O. (René) Genée. Commissarissen worden benoemd voor een periode van vier jaren. Ze kunnen één maal worden herbenoemd. De RvC kan een rooster van aftreden vaststellen. Dit is in het beginjaar 2013 niet gebeurd.

Nevenfuncties

De leden van de RvC vervullen een reeks nevenfuncties. Deels zijn dat functies die ze vanuit hun hoofdwerkzaamheden op formele grond verrichten, overige nevenfuncties worden vervuld vanuit diverse motieven, zoals de wens specifieke deskundigheid in te brengen of maatschappelijke betrokkenheid te tonen. Een volledige lijst van nevenfuncties is te vinden op pagina 21.

Vergaderingen

De RvC is in 2013 vier keer in vergadering bijeen gekomen. De eerste twee vergaderingen bestond de RvC nog uit drie leden; statutair is bepaald dat ook in die situatie de RvC moet worden beschouwd als volledig samengesteld. Statutair is bepaald dat de RvC mag bestaan uit 5 leden. De huidige verhouding man / vrouw is 3 mannen en 2 vrouwen. Na de benoeming van de twee commissarissen Bruggeman en Roose was de RvC voltallig. Bij de reguliere vergaderingen is de directeur aanwezig. Begin december heeft de RvC onder leiding van extern begeleider in beslotenheid gesproken over zijn eigen functioneren.

De RvC heeft in de vergaderingen diverse bedrijfsbesluiten goedgekeurd, en middels goedkeuring van periodieke financiële rapportages controle en toezicht gehouden op het gevoerde financiële beleid. Verder heeft de RvC de begroting over 2014 en het bedrijfsplan voor de jaren 2014-2018 goedgekeurd. Tevens heeft de RvC gebruik gemaakt van de statutaire mogelijkheid om buiten vergadering besluiten te nemen. Het betrof een goedkeuringsbesluit voor een commerciële transactie welke door alle vijf commissarissen is goedgekeurd en zo is vastgelegd in de daarop eerstvolgende reguliere vergadering.

Overleggen

Overleggen met de aandeelhouder hebben in 2013 nog niet plaatsgevonden. Dat geldt ook voor overleg van de RvC met de Ondernemingsraad. Dat houdt verband met de korte periode waarin Groningen Seaports in 2013 in de nieuwe N.V.-structuur heeft geopereerd en het beperkte tijdsbestek waarin de RvC als voltallig orgaan heeft gefunctioneerd. De aandacht van de RvC is in dit eerste half jaar van haar functioneren in eerste instantie uitgegaan naar het goed vormgeven van de RvC en naar operationele zaken.

Commissies

In lijn met de gedachten rond professionalisering van intern toezicht en uitvoering van de governance-richtlijnen is vanuit de RvC in november een auditcommissie ingesteld en daarvoor een reglement vastgesteld. Leden van de auditcommissie zijn de heren Roose en Groot. In de eerste vergadering van de auditcommissie is dhr. Roose tot voorzitter benoemd. De auditcommissie ziet toe op interne risicobeheersings- en controlesystemen, de financiële informatievervalsing door de directeur en op de rol van de interne auditfunctie. Ook let de auditcommissie erop dat de aanbevelingen van accountant worden opgevolgd en beoordeelt de commissie het beleid m.b.t. ICT.

In 2013 heeft de auditcommissie één keer vergaderd en daarin diverse rapportages en voorgenomen transacties besproken, alsmede de begroting en het bedrijfsplan.

Code Corporate Governance

Door de aandeelhouder is in het Directiereglement vastgesteld dat de Nederlandse Corporate Governance Code dient te worden nageleefd. De Directie dient daar zorg voor te dragen en de aandeelhouder van eventuele afwijkingen van de best practice bepalingen van de code in kennis te stellen. Vanuit de RvC is in het korte tijdsbestek waarin de voltallige RvC heeft gefunctioneerd prioriteit gegeven aan het goed vormgeven van de RvC.

Zelfevaluatie

Wat geldt voor de Code Corporate Governance gaat eveneens op voor de zelfevaluatie. Ook die zal in 2014 worden gedaan.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van Groningen Seaports N.V. is in 2013 in de vergaderingen van de RvC niet als onderwerp behandeld. Omdat Groningen Seaports met de verzelfstandiging de CAO van het Havenbedrijf Rotterdam heeft overgenomen was een nadere bespreking van het beloningsbeleid niet nodig of urgent.

Wat de beloning van de leden van de RvC zelf betreft, vermelden we dat de bezoldiging van de commissarissen Bruggeman en Roose valt binnen de normen van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Deze norm geldt overigens niet voor Groningen Seaports N.V., maar wordt wel gehanteerd. De commissarissen die vanuit de aandeelhouders zijn geïnstalleerd verrichten hun taken onbezoldigd.

Dankwoord

De RvC bedankt de medewerkers en leiding voor het vele werk dat in 2013 met succes is verricht onder omstandigheden van de transitie naar een N.V. De gesprekken die de leden individueel of als RvC hebben gevoerd in de organisatie zijn open en transparant geweest. De RvC ziet de eerste maanden van haar functioneren als een goede basis voor de toekomst en kijkt met plezier uit naar het eerste volledige jaar waarin ze actief zal zijn. De RvC wil zich met de organisatie richten op een toekomst waarin met vertrouwen wordt gewerkt aan realisatie van de doelstellingen van Groningen Seaports N.V..

Bert Bruggeman

Voorzitter Raad van Commissarissen Groningen Seaports N.V.

Lijst van nevenfuncties leden Raad van Commissarissen

Dhr. Bert (L.C.) Bruggeman

- voorzitter Raad van Toezicht MCA Gemini Groep Alkmaar/Den Helder
- voorzitter bestuur Noorderzon Festival Groningen
- voorzitter Curatorium Executive Master of Finance and Control Rijks Universiteit Groningen
- vicevoorzitter raad van toezicht Wageningen University and Research
- lid Raad van Toezicht GGZ-organisatie Stichting Dimence Deventer
- lid Raad van Commissarissen Maastricht Health Campus

Dhr. Herman (H.) Roose

- Algemeen Directeur Bakker Logistiek - Zeewolde
- lid Raad van Commissarissen Sent Waninge Holding BV Hoozevee
- lid Raad van Advies H&S Groep Barneveld
- lid Dagelijks Bestuur VNO-NCW Noord
- lid Algemeen Bestuur VNO-NCW Den Haag

Mw. Yvonne (Y.P.) van Mastrigt

- gedeputeerde provincie Groningen
- lid Dagelijks Bestuur Samenwerkingsverband Noord-Nederland
- voorzitter Raad van Commissarissen Waterbedrijf Groningen
- lid Comité van Toezicht Interreg IV-A
- lid Comité van Toezicht EPD-2
- lid IPO-bestuursadviescommissie Regionale Economie en Energie
- lid tijdelijke IPO-bestuursadviescommissie Jeugdzorg
- lid Dagelijks Bestuur Samenwerkingsverband Noord- Nederland (SNN)
- lid Algemeen Bestuur Samenwerkingsverband Noord- Nederland (SNN)
- voorzitter Bestuurscommissie Economische Zaken Samenwerkingsverband Noord- Nederland
- vicevoorzitter Bestuurlijk overleg Energie Samenwerkingsverband Noord- Nederland
- lid Portefeuillehoudersoverleg Economie Regio Groningen-Assen
- vaste vertegenwoordiger aandeelhoudersvergadering Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij
- lid van de Raad van Advies Energy Academy Europe
- lid Stuurgroep E-college
- voorzitter Taskforce Liquefied Natural Gas (LNG) Noord-Nederland
- medevoorzitter Advisory Board Hansa Energy Corridor
- lid Bestuur Stichting Leerstoel Regionale Economie
- lid Stuurgroep Economie Eemsdelta
- lid Stuurgroep Eemsdelta Green
- lid Stuurgroep Economie
- lid Stuurgroep Zernike
- Voorzitter jury Groninger Ondernemingsprijs
- lid Raad van Toezicht Seaport Experience Center

- lid Stuurgroep Stichting GOA Publiek
- voorzitter Bestuurlijk overleg Lauwersoog
- lid Stuurgroep Jeugd
- lid jury Aletta Jacobsprijs

Dhr. Emme (E.A.) Groot

- burgemeester gemeente Delfzijl
- voorzitter Stichting Bedreigd Bestaan
- voorzitter Huis voor de Groninger Cultuur
- lid RvC Waterbedrijf Groningen
- plv. voorzitter Regionaal BeleidsTeam (RBT) Groningen
- plv. lid landelijk Veiligheidsberaad
- lid DB EemsDollard Regio (EDR)
- lid DB Veiligheidsregio Groningen (VGR)
- beschermheer Koningin Wilhelmina
- beschermheer Koninklijke Zeil- en Roeivereniging Neptunus
- commissie van aanbeveling Stichting Kronkels door Fivelingo
- lid comité van aanbeveling voor een boek over de Dollardwerken

Mw. Marijke (M.) van Beek

- burgemeester gemeente Eemsmond
- voorzitter Bestuurlijk Waddenzeeoverleg CRW
- voorzitter KNRM
- vicevoorzitter Lokale Driehoek Burgemeesters, Politie en Openbaar Ministerie
- voorzitter Stuurgroep Economische Zaken, Infra en Arbeidsmarkt-beleid (DEAL)
- voorzitter Werkorganisatie VTH DEAL
- penningmeester Stichting EemsdeltaGreen
- lid Algemeen Bestuur Hulpverleningsdienst en Openbare Gezondheidszorg (GHOR)
- lid Bestuurscommissie GGD
- lid Bestuurscommissie Brandweer/GHOR
- lid Brandweer Rayon Noord
- lid Coördinatiegroep Eemsdelta
- lid Dagelijks Bestuur Vereniging Waddenzeegemeenten
- lid Regiekamer Programma naar een Rijke Waddenzee
- lid Regionaal College Politie

Hoofdstuk 10

Verslag Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad van Groningen Seaports heeft in het verslagjaar en met name in het eerste halfjaar wederom veel energie gestoken in het zelfstandigingsproces van Groningen Seaports. De nadruk voor de Ondernemingsraad lag op de inhoud van de personele paragraaf van de zelfstandigingsdocumentatie. Tevens is tijd en energie geïnvesteerd in een verdere professionalisering van werkzaamheden. Veel aandacht is daarbij uitgegaan naar het gestructureerd inbedden van de invloed van de OR in het besluitvormingsproces binnen Groningen Seaports. De OR heeft er daarom bij de directie op aangedrongen meer en vooral tijdig betrokken te worden bij belangrijke besluiten over onder meer investeringen. Alleen op die wijze kan de OR haar taak op grond van advies- of instemmingsrecht uit de wet op de ondernemingsraden (WOR) naar behoren uitvoeren.

OR-Platform Zeehavens

Ter versterking van de eigen positie neemt de OR deel aan het Landelijk OR-Platform Zeehavens, een overlegorgaan dat gemeenschappelijke onderwerpen bespreekt. In het OR-Platform trekt de OR van Groningen Seaports samen op met collega-organisaties in Rotterdam, Amsterdam en Zeeland. Hoofddoel is het uitwisselen van kennis en ervaringen. In de andere havens is de focus (kennelijk) op andere zaken gericht. De OR van GSP heeft de nodige inspanning gedaan om de OR-platform Zeehavens gaande te houden.

Ontwikkelingen, advies en instemming

Ontwikkelingen waar de OR bij betrokken is geweest in 2013:

- Eens in de zes weken regulier overleg met de directie
- Ieder half jaar een Goliath-overleg met het gehele managementteam
- Verbetering van eigen deskundigheid
- Het monitoren van het traject van DIV naar DIM.

Adviesrecht heeft de OR in 2013 toegepast bij:

- Aankoop van het kantoorpand aan de Handelskade Oost 1
- Sale en Leaseback Wagenborg.

Instemmingsrecht is in 2013 door de OR gebruikt bij:

- Het Nieuwe Werken
- RI&E Nijlicht
- RI&E Zout aan de Broek.

Vooruitblik

De OR ziet met belangstelling uit naar de ontwikkelingen als N.V. in de komende jaren. De afgelopen jaren heeft Groningen Seaports zowel in economische als organisatorische zin een flinke groei doorgemaakt. Deze groei is echter geen vanzelfsprekendheid en zeker in het huidige economische klimaat is het de vraag hoe zich dit de komende jaren kan ontwikkelen. De OR ziet met belangstelling uit naar de visie hierop van de directie en Raad van Commissarissen.

De strategische keuze van Groningen Seaports voor een koers met 'groene groei' als leidraad wordt door de OR onderschreven. In het jaar 2014 zal het bedrijf zich moeten aanpassen aan het functioneren als zelfstandig orgaan. De OR volgt de gevolgen van de nieuwe organisatievorm nauwgezet.

Henk Blaauw

Voorzitter Ondernemingsraad Groningen Seaports N.V.

De Ondernemingsraad (OR) waakt over het welzijn van het bedrijf. De OR komt op voor de belangen van de organisatie en heeft daarbij in het bijzonder oog voor de belangen van de medewerkers. De OR heeft een aantal bijzondere bevoegdheden, waarvan het adviesrecht en het instemmingsrecht het meest worden gehanteerd. In 2013 bestond de Ondernemingsraad van Groningen Seaports uit: Koos Bron (voorzitter), Derk Matroos (secretaris) en de 3 leden Carla Kiewiet, Henk Blaauw en Roelof Oosterhuis. Sinds de verkiezingen van december 2013 is de samenstelling: Henk Blaauw (voorzitter), Charlotte Vierenhalm (secretaris), Carla Kiewiet (plaatsvervangend voorzitter), Luuk Klip (plaatsvervangend secretaris) en Gordana Grbavci.

Hoofdstuk 11

Risicomanagement

Risicomanagementbeleid

Het beleid dat Groningen Seaports voert ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de nota weerstandsvormen en risicomanagement. In dit beleidsstuk is de werkwijze vastgelegd en zijn de uitgangspunten bepaald ten aanzien van risicomanagement.

Risicomanagement bestaat uit een aantal bouwstenen, waaronder risicobewustzijn, risico-inventarisatie, risicobeheersing en -financiering en risicomonitoring. Deze bouwstenen en de rapportages daaromtrent zijn opgenomen in de planning- & controlcyclus.

Het belangrijkste doel dat we als Groningen Seaports willen bereiken is: continue actueel inzicht verkrijgen in de risico's die we lopen bij het behalen van onze ambitieuze doelstellingen en het uitvoeren van onze processen en met dit inzicht de risico's zodanig beheersen en beheren dat uitvoering van onze processen en de realisatie van onze doelen niet in gevaar komt.

Risicomanagement 2013

In 2013 zijn er op een drietal vlakken werkzaamheden verricht, te weten concern risicomanagement, risico gestuurde interne audits en project risicomanagement.

Concernrisicomanagement

Allereerst, het doel van concern risicomanagement is het identificeren en beheersen van de risico's die de strategische doelen en de continuïteit van Groningen Seaports in gevaar kunnen brengen. In 2013 is risicotabel geactualiseerd. Deze actualisatie heeft als input gediend voor het uitwerken van schadescenario's. In 2013 is - nog onder de vlag van de GR - samen met AON een actualisatie uitgevoerd van de risico's die ten laste komen van de weerstandscapaciteit.

Voor het bepalen van de weerstandscapaciteit worden de volgende type risico's meegenomen:

- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn;
- Moeilijk operationeel te beheersen (risico ligt niet binnen beïnvloedingssfeer, beheersing is te kostbaar);
- Niet verzekerd of op te vangen binnen budget in het jaar dat het risico zich voordoet.

Hiertoe zijn voor 11 concernrisico's schadescenario's uitgewerkt.

Risico

- > Renterisico**
In enig jaar zal de rente op het aantrekken van vreemd vermogen nominaal 1% op jaarbasis hoger zijn dan de 4% waarmee in de begroting rekening wordt gehouden.
- > Deel klantenportefeuille gaat failliet**
Wegens slechte marktomstandigheden gaat 2% van de klantenportefeuille failliet.
- > Falen Schermdam als gevolg van storm**
Als gevolg van een maatgevende storm bezwijkt de Schermdam en is er schade aan andere infrastructuur.
- > Extreme weersomstandigheden**
Zware najaarsstorm en een hoge waterstand beschadigen de infrastructuur en dijken van GSP.
- > Onverwacht vervuilde grond**
10 hectare van de grond van GSP blijkt vervuild en moet gereinigd worden.
- > Ernstig milieu-incident**
Ernstig milieu-incident bij onderneming in ons beheersgebied. GSP draait op voor opruimings- en saneringskosten.
- > Verontreiniging baggerspecie**
Verontreinigde baggerspecie aangetroffen.
- > Aanvaring van een schip met de kade**
Aanvaring van een schip van een kade. Schade is niet te verhalen.
- > Stortvergunning Eems wordt ingetrokken**
Als gevolg van bezwaren van NGO's tegen de stortvergunning voor baggerspecie in de Eems kan GSP geen baggerspecie in de Eems storten.
- > Stremming haven door verkeerde aanwijzing verkeersleiding GSP**
Door verkeerde aanwijzing van de verkeersleiding van GSP botsen twee schepen tegen elkaar.
- > Verzakking kade**
Door een rekenfout of constructiefout verzakt een bestaande kade.

Doorrekening van deze risicoscenario's laat zien dat er een weerstandsbuffer benodigd is van € 26,3 miljoen.

Risico gestuurde interne audits

Daarnaast is er in 2013 gewerkt aan het opzetten van een systeem van risico gestuurde interne audits. Het doel hiervan is om door middel van risicoanalyse, systeemgerichte en gegevensgerichte werkzaamheden vast te stellen of de interne financiële beheersingsmaatregelen de risico's die Groningen Seaports loopt voldoende borgt, zodanig dat gesteld kan worden dat Groningen Seaports 'in control' is. Dit gaan we risico gestuurd doen: dus alleen die processen en processtappen auditen die op basis van de risico-analyse extra aandacht behoeven. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn efficiency en voortdurende verbetering.

Project risicomanagement

Tenslotte is binnen ons systeem van projectmatig werken 'GSP|Kompas' het project risicomanagement een belangrijk onderdeel. Project risicomanagement heeft tot doel het identificeren en beheersen van de risico's die het succesvol realiseren van de projectdoelstellingen in de weg staan. In 2013 heeft een aantal project verantwoordelijken procesondersteuning gehad bij de risicosessies en -dossiers.

Hoofdstuk 12

Financiering

Algemeen

In het functioneren van Groningen Seaports speelt de financiële sturing een hele belangrijke rol. Door de in aard en omvang toegenomen activiteiten van Groningen Seaports, ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt en de wet- en regelgeving is Groningen Seaports gericht op een actief financierings- en treasurybeleid.

De treasuryfunctie bij Groningen Seaports richt zich op:

- de beheersing van de in- en uitgaande geldstromen;
- beschermen van vermogen en resultaten tegen financiële risico's;
- verkrijgen en behouden van vermogensverschaffers, evenals de toegang tot de vermogensmarkt;
- het rendabel maken van liquiditeitsoverschotten

Financieringsbeleid Groningen Seaports

Het treasurystatuut van Groningen Seaports N.V. is op 14 juni 2013 vastgesteld tijdens de oprichting van de N.V.. In het treasurystatuut zijn de uitgangspunten, doelstellingen en kaders voor de uitvoering van het treasurybeleid vastgelegd.

De treasuryfunctie van Groningen Seaports kent de volgende algemene doelstellingen:

- verkrijgen en handhaven van toegang tot (Europese) financiële markten tegen acceptabele condities;
- beschermen van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, valutarisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- minimaliseren van kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities
- optimaliseren van het rendement op beschikbare liquiditeiten;
- optimaliseren van het rendement op vermogen;
- het realiseren van adequate informatiestromen ter ondersteuning van het beleid.

Er zijn drie belangrijke uitgangspunten:

- Groningen Seaports kan alleen leningen aangaan, middelen uitzetten en garanties verlenen voor de uitoefening van haar taken.
- Uitzettingen en derivaten hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van inkomsten door het aangaan van overmatige risico's.
- het gebruik van financiële derivaten is toegestaan, maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's.

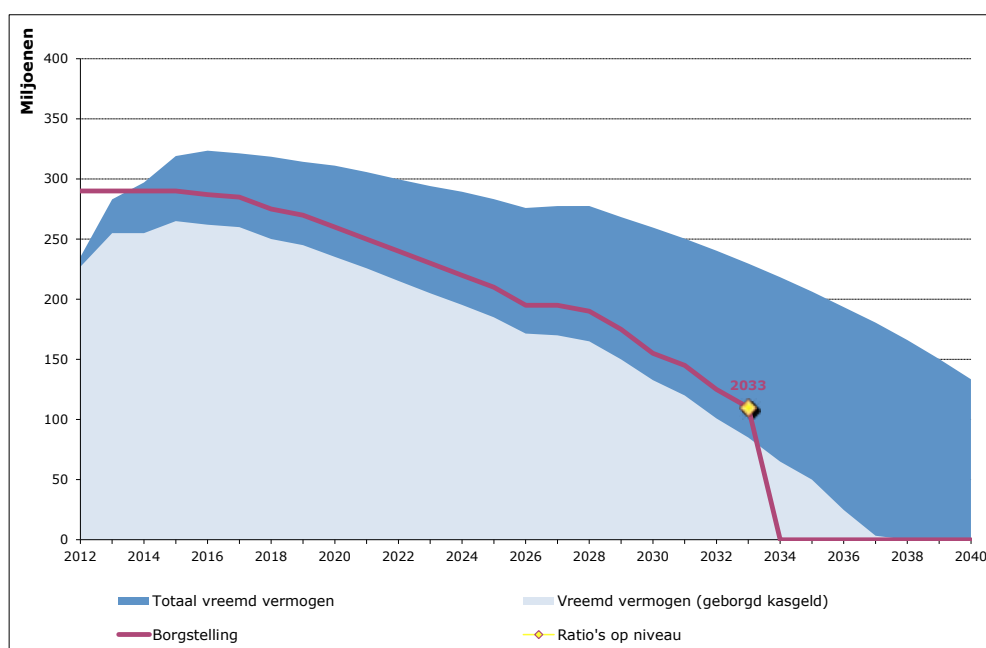
Voor het bepalen van de kasstromen van Groningen Seaports wordt een meerjarenprognose opgesteld, die gebaseerd is op de programmagroting inclusief het financieel- en investeringsmeerjarenplan. Verder wordt er een voortschrijdende 12-maandsprognose uit de meerjarenraming gehaald. Deze prognose wordt maandelijks geactualiseerd. De voortschrijdende prognose inclusief periodieke updates van de investeringsplanning vormen de basis voor het aantrekken van rente instrumenten om de renterisico's af te dekken dan wel het daadwerkelijk aantrekken van vreemd vermogen.

Borgstellingsovereenkomst

Op 14 juni 2013 is de borgstellingsovereenkomst getekend en daarin is de borging van de financiering tussen de GR en N.V. geregeld. In de borgstellingsovereenkomst is 80% van de financiering geborgd door de gemeenschappelijke regeling. In eerste instantie is uitgegaan van 100% geborgde financiering, maar ter voorkoming van staatsteun is het noodzakelijk om 20% van de financiering ongeborgd uit de markt halen.

Borgstellingsplafond

Op 14 juni 2013 is borgstellingsovereenkomst getekend en zijn afspraken gemaakt over de hoogte van het borgstellingsplafond en duur van de borgstelling, zie grafiek.

Jaar	Omvang Borgstelling incl. ZO hoek (x € 1mln.)
2012	290,0
2013	290,0
2014	290,0
2015	290,0
2016	287,0
2017	285,0
2018	275,0
2019	270,0
2020	260,0
2021	250,0
2022	240,0
2023	230,0
2024	220,0
2025	210,0
2026	195,0
2027	195,0
2028	190,0
2029	175,0
2030	155,0
2031	145,0
2032	125,0
2033	110,0
2034	0,0
2035	0,0
2036	0,0
2037	0,0

Financiële ratio's

In de verzelfstandigingsdocumentatie van 14 juni 2013 is vastgesteld dat de vermogenspositie van Groningen Seaports N.V. zelfstandig kan worden gefinancierd indien Groningen Seaports N.V. voldoet aan de vereisten die de financiers stellen aan diverse ratio's. Deze zijn:

	Norm	Resultaten per eind 2013
Solvabiliteit	> 40%	45%
DSCR (debt service coverage ratio)	> 1,25	0,64
ICR (interest coverage ratio)	> 3	1,43
Net Debt/EBITDA	< 6	12

Groningen Seaports N.V. zal naar verwachting uiterlijk in 2031 (was 2033, juli 2012) voldoen aan de vereiste ratio's om zelfstandig financiering aan te trekken.

Financiële instrumenten

Groningen Seaports heeft ten behoeve van het afdekken van het renterisico een drietal rentecontracten afgesloten. Hieronder wordt weergegeven welke rente instrumenten per ultimo 2013 in portefeuille zijn.

Code	Type	Start	Eind	Act. hoofdsom	Coupon	Marktwaaarde
SG-3	IRS	30-12-08	1-1-14	€ 105.000.000	3,7155%	(€ 20.347)
SG-4	IRS	2-1-14	1-1-42	€ 0	3,4900%	(€ 18.394.633)
DB-1	IRS	1-4-11	1-4-14	€ 152.000.000	3,8050%	(€ 1.384.894)
Totaal				€ 257.000.000		(€ 19.799.874)

De rente instrumenten portefeuille is conform de regels van kostprijs hedge accounting in de balans tot waardering gebracht voor het – naar verwachting – ineffectieve deel. Zie voor de financiële verwerking de Toelichting op de balans.

CSA

CSA is een Credit Support Annex. Dit is een juridisch document waarin is afgesproken dat er onderpand wordt betaald of ontvangen tussen de rentecontract partijen. De CSA is alleen op SG-4 van toepassing. De rentecontract partijen zijn in dit geval Groningen Seaports en SG.

In deze CSA is een threshold amount (drempelbedrag) van € 7,5 miljoen. afgesproken. Dit betekent dat er tot dat bedrag geen onderpand wordt betaald of ontvangen. De uitstaande borg per ultimo 2013 is € 10,5 miljoen. Zodra de negatieve marktwaaarde van het derivaat weer beneden de threshold amount uitkomt, wordt het bedrag weer terugontvangen.

Over het gestorte bedrag vergoed Société Générale een dagrente Eonia. Omdat het gestorte bedrag geleend moet worden tegen 3M Euribor lijdt Groningen Seaports over het gestorte bedrag renteverlies. (2013 circa € 21.000)

Hedgeratio

31-12-2012	
Kasgeldleningen	€ 184.000.000
Rekening Courant (positief saldo)	€ -1.469.000
Totaal	€ 182.531.000
Afgedekt middels derivaten	€ 252.000.000
Hedgeratio	138%

De overhedge per ultimo 2012 is niet afgekocht.

Beschikbaarheidsrisico

De financiering wordt aangetrokken met kasgeldleningen waardoor beschikbaarheidsrisico wordt gelopen. 14 juni 2013 zijn de activiteiten van Groningen Seaports ingebracht in Groningen Seaports N.V. Naast dat de huidige financiering juridisch op naam van de N.V. moet komen, willen we naast kasgeldleningen, langetermijnfinanciering aantrekken om het beschikbaarheidsrisico verder te beperken. Dit wordt samen met een externe deskundige onderzocht.

Kredietrisico

Groningen Seaports N.V. handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid te bepalen. Tevens heeft Groningen Seaports N.V. richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt Groningen Seaports N.V. voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor Groningen Seaports N.V. minimaal. Het maximale kredietrisico aangaande vorderingen, liquide middelen en niet in de balans opgenomen financiële activa is weergegeven onder de desbetreffende toelichtingen. Het maximale kredietrisico aangaande derivaten is weergegeven onder de toelichting op de hedges. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties en margin calls (uit hoofde van een afgesloten Credit Support Annex) met betrekking tot afgesloten derivaten. Voor een toelichting van de liquiditeitsrisico's van de renteswaps wordt verwezen naar de toelichting op de renteswaps.

Rente- en kasstroomrisico

Renterisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in markrentetarieven. Het door Groningen Seaports N.V. gelopen risico wegens fluctuaties in de markrentes heeft voornamelijk betrekking op de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen.

Groningen Seaports N.V. beheerst haar renterisico door een evenwichtige portfolio van vast en variabel rentende opgenomen leningen aan te houden. De vennootschap heeft zich ten doel gesteld een deel van haar opgenomen leningen tegen vaste rentetarieven aan te houden. Hiertoe heeft Groningen Seaports N.V. renteswaps afgesloten.

Hoofdstuk 13

Financiële resultaten 2013 en financieel meerjarenplan 2014-2018

Financiële resultaten 2013

Het resultaat voor 2013 is uitgekomen op ruim € 1 miljoen. Na jaren van forse investeringen in met name de Eemshaven zijn de afschrijvingen en de rentelasten fors gestegen. Tegenover deze hogere lasten staat een groei van de bedrijfsopbrengsten van ruim 25% ten opzichte van 2012. De groei van de bedrijfsopbrengsten is toe te schrijven aan hogere inkomsten vanuit havengelden, kadegelden, erfpacht, opstalrechten en exploitatie van nutsinfrastructuur. De havengeldopbrengsten zijn gestegen ondanks een lagere overslag. De stijging is toe te schrijven aan overeengekomen havengeldgaranties met een aantal bedrijven in de havens. De stijging van de erfpachtopbrengst is toe te schrijven aan twee zaken. Ten eerste zijn in 2012 een aantal erfpachtcontracten ingegaan die in 2013 voor het eerst volledig zijn opgenomen in de opbrengsten. Ten tweede heeft in 2013 een afkoop van een erfpachtcontract plaatsgevonden waarmee eenmalig een extra opbrengst is gegeneerd. De overige opbrengsten zijn ruim hoger dan het voorgaande jaar in verband met de dienstenvergoeding ter hoogte van € 2,7 miljoen die in rekening wordt gebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports. Dit vloeit voort uit afspraken ten gevolge van de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V.. De kosten voor salarissen en sociale lasten zijn ten opzichte van 2012 ruim 16% gestegen, inclusief eenmalige uitkering. De belangrijkste reden hiervoor is de overgang van het personeel van Gemeenschappelijke Regeling Groningen Seaports naar Groningen Seaports N.V.. Als gevolg van deze overgang heeft het perso-

neel een eenmalige uitkering ontvangen. Tevens zijn de salarissen in verband met de overgang naar de CAO van Havenbedrijf Rotterdam gestegen. Verder zijn de premiepercentages voor pensioenen en sociale lasten ten opzichte 2012 gestegen. De overige kosten zijn lager uitgekomen dan in 2012. In 2013 zijn er met name minder voorzieningen getroffen voor dubieuze debiteuren. Tevens zijn de huisvestingskosten fors gedaald omdat het kantoor in Delfzijl eind 2012 is aangekocht. Tot en met 2012 werd dit kantoor gehuurd.

De investeringen bedroegen in 2013 ruim € 13 miljoen, een stuk lager dan het investeringsniveau van 2012 van € 38 miljoen. De grootste investeringen hebben plaatsgevonden in de Wilhelminahaven ten behoeve van het Energypark, de uitbreiding van de Beatrixhaven en vervangingsinvesteringen in de Julianahaven.

De operationele kasstroom plus de investeringskasstroom was over 2013 € 7 miljoen negatief. In 2012 waren deze kasstromen samen € 57 miljoen negatief. Dit hangt met name samen met het lagere investeringsniveau in 2013. Verder is in 2012 een betaling gedaan van € 8 miljoen in verband met een bijstortverplichting in verband met een afgesloten CSA. In 2013 is € 8 miljoen ontvangen vanuit dit depot. Het solvabiliteitsratio is per ultimo 2013 44,9%. Als gevolg van de verzelfstandiging en de herstructurering van de beginbalans is een vergelijking met 2012 op dit onderdeel niet mogelijk.

Financieel meerjarenplan 2014-2018

Financieel meerjaren overzicht

Projectie geconsolideerde resultaten 2014-2018

Afgerond op 1.000 euro					
	2014 (begroting)	2015	2016	2017	2018
TOTAAL OPBRENGSTEN	53.790.000	36.090.000	38.847.000	39.353.000	37.764.000
TOTAAL KOSTEN	32.122.000	17.023.000	18.414.000	17.315.000	17.591.000
OPERATIONEEL RESULTAAT	21.668.000	19.067.000	20.433.000	22.038.000	20.173.000
Mutaties voorzieningen	-363.000	-690.000	-690.000	-690.000	-690.000
Resultaat deelnemingen	-409.000	-238.000	-34.000	268.000	116.000
Afschrijvingen	-6.588.000	-7.061.000	-7.711.000	-7.936.000	-7.709.000
Financieringslasten	-10.152.000	-9.755.000	-10.894.000	-11.522.000	-11.419.000
Netto resultaat voor belasting	4.156.000	1.323.000	1.104.000	2.158.000	471.000
Vennootschapsbelasting	nvt	nvt	o	o	o
Netto resultaat na belasting	4.156.000	1.323.000	1.104.000	2.158.000	471.000

Kasstroomoverzicht Begroting 2014-2018

Afgerond op 1.000 euro					
	2014 (begroting)	2015	2016	2017	2018
Netto resultaat totaal	4.156.000	1.323.000	1.104.000	2.158.000	471.000
Mutaties voorzieningen	-2.485.000	-621.000	-3.536.000	-3.431.000	456.000
Resultaat deelnemingen	409.000	238.000	34.000	-268.000	-116.000
Afschrijvingen	6.588.000	7.061.000	7.711.000	7.936.000	7.709.000
Bouwrente	-942.000	-1.244.000	-600.000	-67.000	0
Correctie kostprijs grond ZO-hoek	15.063.000	0	825.000	0	0
Operationele kasstroom	22.789.000	6.757.000	5.538.000	6.328.000	8.520.000
Investeringskasstroom	-51.092.000	-18.046.000	-4.956.000	-1.190.000	-137.000
Financieringskasstroom	0	0	0	0	0
Totale kasstroom	-28.303.000	-11.289.000	582.000	5.138.000	8.383.000

Vreemd vermogenbehoefte

Afgerond op 1.000 euro					
	2014	2015	2016	2017	2018
Vreemd vermogen behoefte	219.067.000	230.546.000	229.952.000	224.498.000	215.955.000

Financieringslasten

Afgerond op 1.000 euro					
	2014	2015	2016	2017	2018
Rentelasten vreemd vermogen	-8.345.000	-8.594.000	-9.082.000	-9.209.000	-9.095.000
Rente Lening van GR GSP	-660.000	-660.000	-660.000	-660.000	-660.000
Rente (safe harbor) borgstelling GR	-1.752.000	-1.844.000	-1.839.000	-1.795.000	-1.727.000
Financiële lasten, overhedge	-480.000				
Bouwrente	942.000	1.244.000	600.000	67.000	0
Overige rentelasten	143.000	99.000	87.000	75.000	63.000
Financieringslasten	-10.152.000	-9.755.000	-10.894.000	-11.522.000	-11.419.000

Balans

(Voor winstbestemming)

Bedragen x 1.000 €

ACTIVA

	Ref.	31 december 2013	31 december 2012 Pro forma
VASTE ACTIVA			
Investeringen met economisch nut		265.389	257.663
In erfpacht		139.185	139.185
Materiële vaste activa	1	404.575	396.848
Deelnemingen		1.325	1.215
Langlopende vorderingen		3.509	1.241
Financiële vaste activa	2	4.834	2.456
TOTAAL VASTE ACTIVA		409.409	399.305
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	3	73	80
Vorderingen	4	32.520	40.647
Liquide middelen	5	1.474	427
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		34.066	41.154
TOTAAL ACTIVA		443.475	440.459

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN			
Geplaatst aandelenkapitaal	6	198.058	
Overige reserves	6	0	218.248
Resultaat verslagjaar	6	1.036	1.626
TOTAAL EIGEN VERMOGEN		199.094	219.874
VOORZIENINGEN	7	29.795	30.031
LANGLOPENDE SCHULDEN	8	22.006	
KORTLOPENDE SCHULDEN	9	192.581	190.554
TOTAAL PASSIVA		443.475	440.459

Winst- en verliesrekening

Bedragen x 1.000 €

ACTIVA

		2013	2012 Pro forma
BEDRIJFSOPBRENGSTEN	Ref.		
Netto omzet	10	31.530	27.723
Overige opbrengsten	11	3.891	515
SOM DER BEDRIJFSOPBRENGSTEN		35.421	28.239
BEDRIJFSLASTEN			
Salarissen	12	7.089	6.067
Sociale lasten	12	1.505	1.314
Afschrijvingen	13	5.733	4.320
Overige kosten	14	11.172	11.879
SOM DER BEDRIJFSLASTEN		25.500	23.581
OPERATIONEEL RESULTAAT		9.921	4.658
RESULTAAT DEELNEMINGEN	15	-329	-642
Financiële baten	16	158	153
Financiële lasten	16	-8.714	-2.542
SOM DER FINANCIËLE BATEN EN LASTEN		-8.556	-2.389
NETTO RESULTAAT		1.036	1.626

Kasstroomoverzicht

Bedragen x 1.000 €

	2013	2012 Pro forma
Uit operationele activiteiten		
Operationeel bedrijfsresultaat	9.921	4.676
Afschrijvingen	5.733	4.320
Mutatie in handelsvorderingen	-1.039	-194
Mutatie in handelscrediteuren	-4.550	-4.394
Mutatie in overige vorderingen en schulden	7.043	-9.863
Mutatie voorzieningen	172	1.303
Uit bedrijfsactiviteiten	17.279	-4.151
Ontvangen rente	196	196
Betaalde rente	-8.701	-6.653
Kasstroom uit operationele activiteiten	8.774	-10.608
Uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiele vaste activa	-13.545	-46.555
Desinvesteringen in materiele vaste activa	85	6.817
Investerings in financiële vaste activa	-3.088	-205
Desinvesteringen in financiële vaste activa	820	1.176
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-15.728	-38.768
Uit financieringsactiviteiten		
Mutatie kasgeldleningen	8.000	45.400
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	8.000	45.400
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	1.047	- 3.976
Saldo liquide middelen begin boekjaar	427	4.404
Saldo liquide middelen einde boekjaar	1.474	427
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	1.047	-3.976

Overzicht van het totaalresultaat 2013

Bedragen x 1.000 €

	2013	2012 Pro forma
Netto-resultaat	1.036	1.626
Geen mutaties	-	-
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	-	-
TOTAALRESULTAAT	1.036	1.626

Algemene toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

Grondslagen voor waardering

Verslaggevingskader

De jaarrekening over 2013 is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgemaakt op 26 mei 2014.

Verzelfstandiging Groningen Seaports N.V. en inbreng onderneming GR Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports N.V.

Tot 1 januari 2013 betrof Groningen Seaports een Gemeenschappelijke Regeling (Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports). Met ingang van 14 juni 2013 is Groningen Seaports verzelfstandigd. Dit betekent dat GR Havenschap Groningen Seaports op 14 juni 2013 Groningen Seaports N.V. heeft opgericht haar onderneming (inclusief de activa en passiva) heeft ingebracht in Groningen Seaports N.V., met uitzondering van het juridisch eigendom van de gronden. Deze zijn

namelijk door GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven aan Groningen Seaports N.V., waardoor het juridisch eigendom achterblijft bij de GR.

Inbreng van de activa en passiva van GR Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports N.V.

De inbreng van de onderneming van GR Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports N.V. is in de jaarrekening 2013 verwerkt en toegelicht middels de 'pooling of interests' methode, zoals opgenomen door RJ 216 "Fusies en overnames". De toepassing van de 'pooling of interests' methode leidt ertoe dat de activa en passiva van GR Havenschap Groningen Seaports tegen boekwaarde zijn ingebracht in Groningen Seaports N.V., met dien verstande dat een aanpassing aan de waarderingsgrondslagen (Titel 9 BW 2) heeft plaatsgevonden. Tevens worden de baten en lasten van de onderneming vanaf 1 januari 2013 verantwoord in de jaarrekening 2013 van Groningen Seaports N.V. De inbreng van de onderneming door de GR in de N.V. kan als volgt worden samengevat:

Aanpassing inbreng

Bedragen x 1.000 €

	Balans 31-12-2012 GR Groningen Seaports (cf Titel 9 BW 2)	Inbreng GR in NV	Inbrengbalans Groningen Seaports NV
Materiële vaste activa			
Investerings met economisch nut	257.178		257.178
Investerings in de openbare ruimte	486		486
In erfpacht	139.185		139.185
	<u>396.849</u>		<u>396.849</u>
Financiële vaste activa			
Deelnemingen	1.215		1.215
Langlopende vorderingen	1.241		1.241
	<u>2.456</u>		<u>2.456</u>
Vlottende activa			
Voorraden	80		80
Totaal vorderingen	40.647		40.647
Liquide middelen	427		427
	<u>41.154</u>		<u>41.154</u>
TOTAAL ACTIVA	<u>440.459</u>	<u>-</u>	<u>440.459</u>
Eigen Vermogen			
Algemene Reserve	67.781	-20.190	47.591 4)
Reserve herwaardering industrieterreinen	92.560		92.560
Bestemmingsreserves	57.907		57.907
	<u>218.248</u>		<u>198.058</u>
Langlopende schulden	-	22.006 1)	22.006
Voorzieningen	30.031		30.031
Kortlopende schulden	190.554	-190 2)	190.364
Netto resultaat	1.626	-1.626 3)	-
TOTAAL PASSIVA	<u>440.459</u>	<u>-</u>	<u>440.459</u>

1) *Langlopende schulden*

Op basis van de verzelfstandigingsovereenkomst tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is niet het gehele eigen vermogen van GR Havenschap Groningen Seaports door de GR in Groningen Seaports ingebracht. Van het eigen vermogen is € 198,058 miljoen als geplaatst kapitaal ingebracht en is € 22,0 miljoen ingebracht als langlopende schuld.

2) *Rente deelnemers GR*

In de kortlopende schulden van GR Havenschap Groningen Seaports is per 31 december 2012 een schuld aan haar deelnemers van € 190.000 begrepen. Deze schuld is in het kader van de verzelfstandiging niet ingebracht in Groningen Seaports N.V., maar zal worden afgewikkeld door GR Havenschap Groningen Seaports.

3) *Overboeking netto resultaat*

In het kader van de inbreng is het onverdeelde resultaat over 2012 van GR Havenschap Groningen Seaports conform het voorstel tot resultaatsbestemming toegevoegd aan de algemene reserve.

4) *Eigen vermogen*

De correcties in de algemene reserve van het eigen vermogen in het kader van de inbreng kunnen als volgt worden samengevat:

Algemene reserve per 31 december 2012

- Opname langlopende schuld	- 22.006	67.781
- Rente deelnemers GR	190	
- Overboeking netto resultaat 2012	1.626	
	<u>- 20.190</u>	

Algemene reserve bij inbreng

(onderdeel van geplaatst kapitaal)

47.591

De vergelijkende cijfers in de jaarrekening 2013 zijn afgeleid van de jaarrekening 2012 van GR Havenschap Groningen Seaports, met dien verstande dat de waarderinggrondslagen in overeenstemming zijn gebracht met de voorschriften van BW2 Titel 9 en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De in deze jaarrekening opgenomen vergelijkende cijfers betreffen derhalve pro forma cijfers. Het effect van deze wijziging is hieronder nader toegelicht:

Aanpassing vergelijkende cijfers 2012 NV**Stelselwijziging in cijfers 2012**

	Balans 31-12-2012 GR Groningen Seaports (cf BBV)	Correcties balans	Balans 31-12-2012 na aanpassing beginbalans	Correcties resultaat 2012	Balans 31-12-2012 GR Groningen Seaports (cf Titel 9 BW 2)
Materiële vaste activa					
Investerings met economisch nut	257.178		257.178		257.178
Investerings in de openbare ruimte	0	499 1)	499	-13 1)	486
In erfpacht	159.861	-20.676 5)	139.185		139.185
	<u>417.039</u>		<u>396.862</u>		<u>396.849</u>
Financiële vaste activa					
Deelnemingen	820	324 2)	1.144	71 2)	1.215
Langlopende vorderingen	1.241		1.241		1.241
	<u>2.061</u>		<u>2.385</u>		<u>2.456</u>
Vlottende activa					
Voorraden	80		80		80
Totaal vorderingen	40.647		40.647		40.647
Liquide middelen	427		427		427
	<u>41.154</u>		<u>41.154</u>		<u>41.154</u>
TOTAAL ACTIVA	<u>460.254</u>	<u>-19.853</u>	<u>440.401</u>	<u>58</u>	<u>440.459</u>
Eigen Vermogen					
Algemene Reserve	67.506	275 6)	67.781		67.781
Reserve herwaardering industrieterreinen	113.236	-20.676 5)	92.560		92.560
Bestemmingsreserves	57.907		57.907		57.907
	<u>238.649</u>		<u>218.248</u>		<u>218.248</u>
Voorzieningen	29.969	49 3)	30.018	13 3)	30.031
Kortlopende schulden	190.050	499 4)	190.549	5 4)	190.554
Netto resultaat	1.586		1.586	40 6)	1.626
TOTAAL PASSIVA	<u>460.254</u>	<u>-19.853</u>	<u>440.401</u>	<u>58</u>	<u>440.459</u>

1) Activeren van de kunstwerken

De kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde mochten op grond van het BBV niet gewaardeerd worden. Overeenkomstig het verslaggevingskader Titel 9 boek 2 BW kunnen deze kunstvoorwerpen wel geactiveerd worden. De kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde worden in de jaarrekening 2013 tegen verkrijgingsprijs gewaardeerd. De beginbalans van 2012 is als gevolg hiervan voor een bedrag van € 499.000 verhoogd. Tevens zijn de afschrijvingen over de kunstwerken in 2012 gecorrigeerd waardoor het resultaat over 2012 met een bedrag van € 13.000 is verlaagd.

2) Waardering deelnemingen

De waardering van de deelnemingen vond conform BBV plaats tegen verkrijgingsprijs. In de jaarrekening 2013 worden de deelnemingen overeenkomstig het verslaggevingskader Titel 9 boek 2 BW gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Als gevolg van deze stelselwijziging is in de beginbalans 2012 de post deelnemingen verhoogd met € 324.000. Tevens is het resultaat van 2012 met € 71.000 verhoogd omdat de waardestijging (nettovermogensmutatie) in 2012 hierin is opgenomen.

3) Jubileumvoorziening € 62.000

Op grond van het BBV mogen voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume geen verplichtingen worden opgenomen. Dit betekent dat in de jaarrekening 2012 van GR Havenschap Groningen Seaports geen jubileumvoorziening is opgenomen. Omdat op grond van Titel 9 BW 2 arbeidskosten gerelateerde verplichtingen wel in de jaarrekening moeten worden verantwoord, is als gevolg van deze stelselwijziging de beginbalans van de voorzieningen met een bedrag van € 49.000 verhoogd en is de dotatie aan de jubileumvoorziening over 2012 ad € 13.000 verwerkt in het nettoresultaat.

4) Vakantiegeld en vakantiedagen

Op grond van het BBV mogen voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume geen verplichtingen worden opgenomen. Dit betekent dat in de jaarrekening 2012 van GR Havenschap Groningen Seaports geen reservering voor vakantiegeld en e.d. is opgenomen. Omdat op grond van Titel 9 BW 2 arbeidskosten gerelateerde verplichtingen wel in de jaarrekening moeten worden verantwoord, is als gevolg van deze stelselwijziging de beginbalans van de kortlopende schulden met een bedrag van € 499.000 verhoogd (waarvan € 188.000 vakantiegeld en € 311.000 vakantiedagen) en is de mutatie van het nog te betalen vakantiegeld en vakantiedagen van in totaal € 5.000 (waarvan € 8.000 vakantiegeld en € 3.000 negatief voor de vakantiedagen) verwerkt in het nettoresultaat.

5) Erfpachtgronden

Op grond van het BBV dienen in erfpacht uitgegeven gronden te worden gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs. Op grond van Titel 9 BW 2 dienen in erfpacht uitgegeven gronden te worden gewaardeerd tegen historische kostprijs of de lagere marktwaarde. Omdat de historische kostprijs van de in erfpacht uitgegeven gronden niet inzichtelijk is voor Groningen Seaports (doordat de in erfpacht uitgegeven gronden altijd zijn gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs), wordt verondersteld dat de boekwaarde van de ultimo 2012 in erfpacht uitgegeven gronden van € 159,9 miljoen de historische kostprijs betreft ("deemed cost"). Hierop heeft een afwaardering van € 20,7 miljoen plaatsgevonden omdat de opbrengstwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden, rekening houdend met de opbrengstwaarde van de overige activa, per 1 januari 2013 lager ligt dan de boekwaarde van € 159,9 miljoen.

6) Eigen vermogen en netto resultaat

De correcties in de algemene reserve van het eigen vermogen en netto resultaat kunnen als volgt worden samengevat:

Algemene reserve volgens jaarrekening 2012 GR Havenschap Groningen Seaports (BBV)

- Activering van de kunstwerken
- Waardering van de deelnemingen
- Opname jubileumvoorziening
- Opname verplichting voor vakantiegeld en vakantiedagen
Subtotaal correcties

67.506

499

324

-49

-499

275

Algemene reserve per 31 december 2012 na correcties beginbalans

67.781

Netto resultaat volgens jaarrekening 2012 GR Havenschap Groningen Seaports (BBV)

- Activering van de kunstwerken
- Waardering van de deelnemingen
- Opname jubileumvoorziening
- Opname verplichting voor vakantiegeld en vakantiedagen

1.586

-13

71

-13

-5

40

Netto resultaat over 2012 na correcties

1.626

Lijst van kapitaalbelangen

Niet geconsolideerde maatschappijen en kapitaalbelangen

Gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde:

- N.V. Ontwikkelingsmaatschappij RSCG (Groningen Railport te Veendam: 65,92%-deelneming (2012: 65,92%-deelneming));
- Fivelpoort Beheer B.V. te Delfzijl: 100%-deelneming (2012: 100%-deelneming);
- Fivelpoort C.V. te Delfzijl: 100%-deelneming (2012: 100%-deelneming).

Hoewel bovenstaande deelnemingen allen kwalificeren als groepsmaatschappijen van Groningen Seaports N.V., worden deze groepsmaatschappijen op grond van artikel 2:407 lid 1 BW niet geconsolideerd, omdat de gezamenlijke betekenis van deze groepsmaatschappijen te verwaarlozen is ten opzichte van Groningen Seaports N.V. als geheel.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten zoals vorderingen, effecten en schulden, als financiële derivaten verstaan.

Alle aan- en verkopen volgens standaard markconventies van financiële activa worden opgenomen per transactiedatum, dat wil zeggen de datum waarop de groep de bindende overeenkomst aangaat.

Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Voor de waardering en verwerking van derivaten wordt verwezen naar de afzonderlijke paragraaf Derivaten en hedge accounting.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden. De onder de materiële vaste activa opgenomen Materiële vaste activa in aanbouw zijn opgenomen tegen de tot op balansdatum in rekening gebrachte bedragen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. In de vervaardigingsprijs van projecten groter dan € 1 mln. wordt de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

De in erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus eventuele investeringssubsidies en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. Doordat historische kostprijs van de in erfpacht uitgegeven gronden niet inzichtelijk is voor Groningen Seaports (doordat de in erfpacht uitgegeven gronden altijd zijn gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs), wordt verondersteld dat de boekwaarde van de ultimo 2012 in erfpacht uitgegeven gronden van € 159,9 miljoen de historische kostprijs betreft ("deemed cost"), rekening houdend met eventuele lagere opbrengstwaarde.

Ten behoeve van periodiek groot onderhoud aan infrastructuur en baggerwerk is een voorziening gevormd. Het overige groot onderhoud wordt geactiveerd en afgeschreven op basis van de verwachte levensduur. De reguliere jaarlijkse onderhoudskosten worden op het moment van realisatie ten laste van het resultaat gebracht.

Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Groningen Seaports N.V. beoordeelt op elke balansdatum of een materieel vast actief of groep van materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Groningen Seaports N.V. onderkent twee groepen van materiële vaste activa / kasstroomgenererende eenheden, namelijk de haven van Delfzijl (zeehaven en de binnenhavens) en de Eemshaven.

Voor alle categorieën materiële vaste activa (c.q. kasstroomgenererende eenheden) die tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen een impairmenttoets uitgevoerd. Indien uit deze toets blijkt dat sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de omvang van het verlies (bijzondere waardevermindering) bepaald en in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Financiële vaste activa

Niet geconsolideerde deelnemingen waarin Groningen Seaports invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van Groningen Seaports in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen en haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening, verminderd met haar aandeel in de dividenduitkeringen van de deelnemingen. In de winst- en verliesrekening wordt het aandeel van Groningen Seaports in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Indien de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt deze methode niet langer toegepast en blijft de deelneming bij ongewijzigde omstandigheden op nihil gewaardeerd. Hierbij worden andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering, ook meegenomen. Indien en voor zover geheel of ten dele voor de schulden van de deelneming wordt ingestaan respectievelijk een feitelijke verplichting bestaat de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt zonodig een voorziening opgenomen.

Een vervolgens verkregen aandeel in de winst van de deelneming wordt pas weer verwerkt indien en voor zover het cumulatief niet-verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen verrekend.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen.

Passiva**Kortlopende schulden**

De kortlopende schulden worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit het Geplaatst aandelenkapitaal, Overige reserves en het Resultaat boekjaar.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de groep op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst- en verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Financiële instrumenten

Groningen Seaports N.V. maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten (renteswaps) ter afdekking van de gelopen risico's betreffende renteschommelingen. De rentederivaten zijn gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde. In geval sprake is van kostprijs hedge accounting en voor zover sprake is van ineffectiviteit (de nominale waarde van de renteswaps overstijgt de afgedekte positie, zijnde de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen), is de lagere marktwaarde van de renteswap(s) tot waardering gebracht. De marktwaarde van de renteswaps worden bepaald door de marktrente in relatie tot de contractuele rente. De waardering en toelichting van de afgesloten renteswaps vindt plaats in overeenstemming met RJ-uiting 2013-15 Richtlijn 290 Financiële instrumenten (2013), met uitzondering van de wijzigingen inzake de verwerking van ineffectiviteit bij kostprijs hedge accounting. Indien sprake is van ineffectiviteit bij kostprijs hedge accounting wordt RJ 290 "Financiële instrumenten" toegepast.

Derivaten met toepassing van kostprijs hedge-accounting

De afdekkingen worden volgens kostprijs hedge-accounting verwerkt, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- documentatie van de algemene hedgestrategie, hoe de hedgerelaties passen in de doelstellingen van risicobeheer en de verwachting aangaande de effectiviteit van deze hedgerelaties;
- documentatie van de in het soort hedgerelatie betrokken hedge-instrumenten en afgedekte posities;
- verwerking van de ineffectiviteit in de winst- en verliesrekening.

De afdekkingen die aan deze strikte voorwaarden voor hedge accounting voldoen, worden als volgt verantwoord.

Indien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, dan wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd.

De waardering van het derivaat is afhankelijk van de afgedekte post en is als volgt:

- Indien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, dan wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd.
- Zolang de afgedekte post in de kostprijs hedge nog niet in de balans is verwerkt, wordt ook het hedge instrument niet geherwaardeerd. Indien de afgedekte post een monetaire post in vreemde valuta betreft, wordt het derivaat, voor zover het valuta-elementen in zich heeft, ook gewaardeerd tegen de contante koers op balansdatum. Indien het derivaat valuta-elementen in zich heeft, wordt het verschil tussen de contante koers die geldt op het moment van afsluiten van het derivaat en de termijnkoers waartegen het derivaat zal worden afgewikkeld, verdeeld over de looptijd van het derivaat.

De resultaatbepaling is als volgt:

- Op elke balansdatum wordt bepaald of sprake is of is geweest van ineffectiviteit.
- Indien de kritische kenmerken van het hedge-instrument en van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn of zijn geweest, is dit een indicatie dat de kostprijs hedge een ineffectief deel bevat.
- Indien en voor zover de ineffectiviteit per balansdatum op cumulatieve basis in een verlies resulteert, wordt de ineffectiviteit verwerkt in de winst- en verliesrekening.
- Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot een financieel actief of een financiële verplichting, dan worden de daarmee verbonden nog niet in het resultaat verwerkte winsten of verliezen in dezelfde periode(n) in de winst- en verliesrekening verantwoord als waarin het verkregen actief of de aangegane verplichting van invloed is op het resultaat. Indien wordt verwacht dat een (deel van een) verlies dat nog niet in de winst- en verliesrekening is verwerkt, in de toekomst niet met een tegengestelde winst uit de afgedekte positie wordt gecompenseerd, dan wordt dit verlies direct in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Kostprijs hedge-accounting wordt beëindigd indien:

- Het hedge-instrument afloopt, wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend. Het cumulatieve gerealiseerde resultaat op het hedge-instrument dat nog niet in de winst- en verliesrekening was verwerkt toen er sprake was van een effectieve hedge, wordt afzonderlijk in de overlopende posten in de balans verwerkt tot de afgedekte transactie plaatsvindt.
- De hedgerelatie niet meer voldoet aan de criteria voor hedge accounting. Indien de afgedekte positie een in de toekomst verwachte transactie betreft, vindt de verwerking van de hedgeresultaten als volgt plaats:
 - Indien de verwachte transactie naar verwachting nog plaatsvindt, wordt hedge accounting vanaf dat moment stopgezet. Het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst- en verliesrekening of off-balance was gehouden, blijft afhankelijk van de situatie off-balance of op de balans.
 - Indien de verwachte transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt wordt het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst- en verliesrekening of off-balance was gehouden, naar de winst- en verliesrekening overgebracht.

Niet langer in de balans opnemen van financiële activa en verplichtingen

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst (waaronder een erfpachtovereenkomst) een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

Groningen Seaports N.V. als lessee

In geval van financiële leasing (waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen) worden het lease-object en de daarmee samenhangende schuld bij het aangaan van de overeenkomst in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het lease-object op het moment van het aangaan van de leaseovereenkomst of, indien dit lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De initiële directe kosten van de lessee worden opgenomen in de eerste verwerking van het actief. De leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande verplichting, waarmee een constante rentevoet wordt bereikt over de resterende netto-verplichting.

Het geactiveerde lease-object wordt afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object, in geval er geen redelijke zekerheid is dat de lessee aan het einde van de leaseperiode eigenaar wordt.

In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Groningen Seaports N.V. als lessor

Bij operationele lease worden de leasebaten op tijdsevenredige basis over de leaseperiode ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Initiële directe kosten worden toegerekend over de leaseperiode tegenover de leasebaten. De uitgegeven erfpachtcontracten kwalificeren als operationele leasing.

Grondslagen voor resultaatbepaling**Netto-omzet***Algemeen*

Onder netto omzet wordt verstaan de omzet die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen. Verwachte omzet is voorzichtigheidshalve niet als bate verantwoord. De omzet heeft voornamelijk betrekking op havengelden en inkomsten uit exploitatie van terreinen en faciliteiten.

Scheepvaart

De opbrengsten uit hoofde van exploitatie van de havens (waaronder havengelden, kadegelden en ligplaatsgelden) worden toegerekend aan het jaar waarin de prestatie door Groningen Seaports is geleverd.

Exploitatie van terreinen

De opbrengsten uit hoofde van de exploitatie van terreinen (waaronder uitgifte van gronden in erfpacht, verhuur van gronden en verlening van opstalrechten) worden toegerekend aan het jaar waarop het betrekking heeft.

Verkoop van gronden

Opbrengst uit verkoop van gronden wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de gronden zijn overgedragen aan de koper, het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

Verlenen van diensten aan derden

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst- en verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen, waarin de opbrengsten zijn gederfd dan wel waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Subsidies en bijdragen met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en per saldo als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Kosten*Algemeen*

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personeelslasten

De uit de arbeidsvoorwaarden voortvloeiende kosten voor lonen, salarissen, pensioenen en sociale lasten worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Rente

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. (Dis)agio en aflossingspremies worden als rentelast aan de opeenvolgende verslagperioden toegerekend zodanig dat tezamen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding de effectieve rente in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt en in de balans de amortisatiewaarde van de schuld. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Indien extra wordt afgeschreven, wordt dit toegelicht.

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de omvang van het verlies (bijzondere waardevermindering) bepaald en in de winst- en verliesrekening verwerkt in het jaar waarin de bijzondere waardevermindering haar oorsprong vindt.

Vennootschapsbelasting

Alle aandelen van Groningen Seaports N.V. worden gehouden door een publieksrechtelijk rechtspersoon (GR Havenschap Groningen Seaports). Op grond van art.2 lid 3 en 7 van de wet op de Vennootschapsbelasting zijn de (huidige) activiteiten van Groningen Seaports N.V. daardoor vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting.

Grondslagen voor geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op de Balans

Bedragen x 1.000 €

VASTE ACTIVA

1. MATERIELE VASTE ACTIVA

	Gronden, terreinen en infrastructuur	Bedrijfsgebouwen	Materiële vaste activa in aanbouw	Overige materiele vaste activa	Totaal
Boekwaarde 31-12-2012 (pro forma)	206.149	5.678	182.882	2.141	396.849
Investerings	-	-	13.729	-	13.729
Desinvesteringen	-85	-	-	-	-85
Overboekingen	48.286	159	-51.133	2503	-185
Afschrijvingen	-3.726	-256	-824	-927	-5.733
Herwaardering erfpachtgronden	-	-	-	-	-
Boekwaarde 31-12-2013	250.624	5.581	144.654	3.717	404.575
Cumulatieve afschrijvingen	34.210	612	1.294	5.326	41.442
Historische Aanschafwaarde per 01-01-2013	95.874	6.017	185.782	5.699	293.372
Historische Aanschafwaarde per 31-12-2013	145.648	6.193	145.946	9.043	306.830

Gronden, terreinen en infrastructuur

'De gronden, terreinen en infrastructuur hebben betrekking op de nog in erfpacht uit te geven / te verkopen gronden, de in erfpacht uitgegeven gronden, alsmede de infrastructuur (waaronder havens, kaden, wegen en steigers), welke in gebruik is genomen.

Voorraad gronden (nog in erfpacht uit te geven/te verkopen)

Van de voorraad grond met een boekwaarde van € 20.592.000 (2012:€ 21.294.000) is Groningen Seaports N.V. geen juridisch, maar wel economisch eigenaar door middel van financiële leasecontracten. Voor een nadere toelichting op deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de niet in de balans opgenomen regelingen.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen operationele leaseovereenkomsten. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de toelichting op operationele lease onder de niet in de balans opgenomen regelingen.

De verdeling van de post gronden, terreinen en infrastructurele werken is als volgt:

	31-12-13	31-12-12 (pro forma)
Uit te geven gronden	20.592	21.294
Infrastructuur	90.846	45.670
Terreinen uitgegeven in erfpacht	139.185	139.185
	250.624	206.149

Contante waarde van de erfpachtcontracten

De in de balans opgenomen in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd op basis van verkrijgingsprijs. De hieraan ten grondslag liggende erfpachtcontracten leiden tot toekomstige kasstromen. Omdat naar onze mening informatie over de contante waarde van de erfpachtcontracten van belang is voor het inzicht, lichten wij in deze paragraaf de contante waarde van de erfpachtcontracten toe.

Onze inschatting van de contante waarde van de erfpachtcontracten bedraagt € 181.306.039. Deze contante waarde is ingeschat op basis van de uit de afgesloten erfpachtcontracten voortvloeiende opbrengsten verminderd met de aan in erfpacht uitgegeven gronden toe te rekenen kosten. Hierbij is rekening gehouden met de verwachte indexatie.

Toelichting op de Balans

De belangrijkste uitgangspunten in het model betreffen:

- Indexatie van de erfpachtcanon: de indexatie van de erfpachtcanon is gebaseerd op de werkelijke afspraken met betrekking tot indexering in het afgesloten erfpachtcontract (bijv. vast indexatiepercentage, indexatie afhankelijk van prijsindex, etc.). In geval indexatie afhankelijk is van een prijsindex, is voor de reeds verstreken jaren van de erfpachtcontracten de historische prijsindex gehanteerd en is een inschatting gemaakt van de verwachte ontwikkeling van de relevante prijsindex in de toekomst.
- Disconteringsvoet: de in het model gehanteerde disconteringsvoet bestaat uit de risicovrije rentevoet alsmede een kredietopslag. De historische risicovrije rentevoet is voor de reeds verstreken jaren van de erfpachtcontracten gesteld op de werkelijke risicovrije rentevoet volgens opgave van De Nederlandse Bank (DNB). De toekomstige risicovrije rentevoet is in het model gesteld op de effectieve rentevoet van een 30-jarige obligatie van de Nederlandse staat, zijnde 1,37%. De historische kredietopslag is gesteld op 2,0%. De toekomstige kredietopslag is gesteld op de huidige kredietopslag van de A-rated EUR Industrial Bond Index, zijnde 2,71%.
- Looptijd: de looptijd van het model is 2014 tot 2134 (jaar waarin de meeste erfpachtcontracten zijn afgelopen en de netto-contante waarde van de erfpachtcanon over de jaren na 2134 verwaarloosbaar is).

Bij het maken van de inschatting van de contante waarde van de erfpachtcontracten zijn inherente onzekerheden aanwezig.

Enkele hiervan zijn:

- De werkelijke erfpachtopbrengsten kunnen afwijken van de verwachtingen in het model.
- Bij de berekening is uitgegaan van een verwachte indexactie. De werkelijkheid kan hiervan afwijken.
- Bij de berekening is ervan uitgegaan dat eventuele tussentijdse opties om het contract te beëindigen, niet worden gelicht. De werkelijkheid kan hiervan afwijken.

Bedrijfsgebouwen

De bedrijfsgebouwen betreft met name het kantoorgebouw aan de Handelskade Oost in Delfzijl. De onderhoudskosten komen ten laste van de exploitatie.

Materiële vaste activa in aanbouw

Onder Materiële vaste activa in aanbouw zijn de investeringsprojecten opgenomen die nog niet gereed danwel nog niet in gebruik zijn genomen. De infrastructurele werken die gereed zijn danwel in gebruik zijn genomen worden opgenomen onder de post 'Gronden en terreinen'. In de vervaardigingsprijs van projecten groter dan € 1 mln wordt de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten en bedraagt voor 2013 € 1.907.000. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat.

Hieronder is een lijst weergegeven van de projecten die opgenomen zijn onder de post Materiële vaste activa in aanbouw.

Kade noordzijde haven (Nuon)	20.188
Kade zuidzijde haven (RWE)	15.822
Kade oostzijde haven (RWE)	13.187
Verl. Wilhelminahaven	18.162
Natuurcompensatie	7.548
Beatrixhaven 3e en 5e fase	9.341
Bulkkade Julianahaven 4e fase	16.308
Aanleg openbare kaden	6.491
Verbreden vaargeul Doekegatkanaal	9.368
Energypark	11.920
Oever en bodembescherming	2.350
Uitbreiding Eemshaven zuidoost-hoek	824
Kathodische bescherming Julianahaven	3.151
Diverse projecten	9.994
	144.654

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van de kosten van aanschaf of vervaardiging (lineaire afschrijving) waarbij rekening wordt gehouden met de geschatte economische gebruiksduur en de restwaarde. Bij infrastructurele werken vindt de eerste afschrijving plaats in het jaar waarop het actief beschikbaar is voor beoogd gebruik. Op overige investeringen wordt afgeschreven vanaf het moment van levering danwel ingebruikname. Op gronden wordt niet afgeschreven. Op materiële vaste activa in aanbouw vindt afschrijving plaats op projecten indien deelprojecten gereed zijn gekomen en in gebruik zijn genomen.

Afschrijvingstermijnen:

Gronden en terreinen	0% - 10%
Bedrijfsgebouwen	3,33%
Materiële vaste activa in aanbouw	2% - 33,3%
Overige materiële vaste activa	6,67% - 33,3%

Toelichting op de Balans

Bedragen x 1.000 €

2. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen	31-12-2012	Aandeel in resultaat deelneming	Dividend-uitkeringen	31-12-2013
- N.V. Ontwikkelingsmij Rail Service Center Groningen (65,92%) (Groningen Railport)	1.215	110	0	1.325
- Fivelpoort C.V. (33,33%)	0	0	0	0
- Fivelpoort Beheer B.V. (100%)	0	0	0	0
Totaal deelnemingen	1.215	110	0	1.325

In verband met de negatieve vermogenswaarde van de deelnemingen Fivelpoort C.V. en Fivelpoort Beheer B.V., is de netto-vermogenswaarde verantwoord als passief onder de Voorziening deelnemingen. De negatieve vermogenswaarde van Fivelpoort C.V. en Fivelpoort Beheer B.V. bedroeg per 1-1-2013 € 4.458.000. Het resultaat over 2013 bedroeg € 439.000 negatief. De vermogenswaarde per 31-12-2013 komt hiermee uit op € 4.897.000 negatief. Deze negatieve netto vermogenswaarde is geheel voorzien onder de voorzieningen. De deelnemingen zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van Groningen Seaports NV omdat de feitelijke betekenis te verwaarlozen is voor het geconsolideerde geheel.

Langlopende vorderingen	31-12-12 (pro forma)	Verstrekte leningen	Ontvangen aflossingen	Voorziening oninbaar	31-12-13
Termijndebiteuren	1.954	3.088	820	0	4.222
Voorziening dubieuze debiteuren	-713	0	0	0	-713
Totaal langlopende vorderingen	1.241	3.088	820	0	3.509

De post Termijndebiteuren betreft betalingsafspraken welke met klanten zijn overeengekomen bij verkoop van terreinen. De vorderingen worden afhankelijk van de overeenkomst in 3, 5 of 10 jaarlijkse termijnen betaald. De termijndebiteuren hebben, met uitzondering van Aluminium Delfzijl B.V., in 2013 conform de betalingsafspraken betaald. De voorziening dubieuze debiteuren heeft betrekking op de openstaande vorderingen op Aluminium Delfzijl B.V., welke in verband met het faillissement volledig zijn voorzien.

Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren op langlopende vorderingen is als volgt:

Stand per 01-01-2013	713
Mutaties in 2013:	
- Toevoeging:	0
- Ten gunste van het resultaat vrijgevallen:	0
Stand 31-12-2013	<u>713</u>

VLOTTENDE ACTIVA

3. VOORRADEN

	31-12-13	31-12-12
Voorraden	<u>73</u>	<u>80</u>
Totaal voorraden	<u>73</u>	<u>80</u>

Deze post heeft betrekking op voorraad relatiegeschenken.

Toelichting op de Balans

VLOTTENDE ACTIVA (vervolg). Bedragen x 1.000 €

4. VORDERINGEN

	31-12-13	31-12-2012 (pro forma)
1. Handelsdebiteuren	4.968	5.687
2. Vorderingen op groepsmaatschappijen en deelnemingen	13.517	10.562
3. Omzetbelasting	203	1.804
4. Overige vorderingen	13.487	18.325
5. Overlopende activa	344	4.269
Totaal vorderingen	32.520	40.647

ad 1. De post debiteuren is inclusief de voorziening dubieuze debiteuren van € 1.237.000 (afgerond). Tegen een aantal debiteuren loopt een juridische procedure om inning te bewerkstelligen. De reservering dubieuze vorderingen heeft met name betrekking op een vordering op Aluminium Delfzijl B.V. welke geheel is voorzien. Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt:

Stand per 01-01-2013

Mutaties in 2013:

- Toevoeging:

- Ten gunste van het resultaat vrijgevalen:

Stand 31-12-2013

865
372
0
1.237

ad 2. De vorderingen op groepsmaatschappijen en deelnemingen bestaan uit de volgende rekening-courant verhoudingen:

- Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
- Fivelpoort CV
- Fivelpoort Beheer BV

190
13.211
115
13.517

Conform de rekening-courant overeenkomst wordt er rente in rekening gebracht over de gemiddelde stand van het rekening-courant saldo. De renteopbrengst is verantwoord onder 'financiële baten en lasten' in de Winst- en verliesrekening. Op basis van de actuele gronduitgiften en de prognoses voor de komende jaren is in 2011 een afwaardering genomen op de vordering van Fivelpoort C.V. van € 2 miljoen. Voor 2013 is er geen aanleiding tot een verdere afwaardering.

ad 3. De te vorderen Omzetbelasting bestaat uit vorderingen naar aanleiding van de aangiften over de maanden november en december 2013.

ad 4. Onder 'Overige vorderingen' is een bedrag van ruim € 10,5 miljoen opgenomen dat tot en met 2013 is betaald in verband met de negatieve waarde van een afgesloten derivaat. Groningen Seaports N.V. heeft geen recht van onderpand. In het hoofdstuk Financiering is deze zogenaamde CSA verder toegelicht.

ad 5. De post overlopende activa heeft volledig betrekking op vooruitbetaalde kosten voor 2014.

5. LIQUIDE MIDDELEN

	31-12-13	31-12-2012 (pro forma)
Kas	2	0
Bank	1.472	424
Giro	0	3
Totaal liquide middelen	1.474	427

Bankrekeningen met een positief saldo zijn onder de liquide middelen opgenomen. De bankrekeningen met een negatief saldo zijn onder de kortlopende schulden opgenomen.

Toelichting op de Balans

Bedragen x 1.000 €

6. EIGEN VERMOGEN

Geplaatst aandelenkapitaal

Stand 31-12-2012 (pro forma)	0
Kapitaalstorting bij inbreng GR in NV op 14 juni 2013	198.058
Stand geplaatst aandelenkapitaal 31-12-2013	198.058

Groningen Seaports N.V. is opgericht op 14 juni 2013 door de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (voorheen Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Eemshaven/Delfzijl). Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 600 miljoen, verdeeld over 600 miljoen aandelen met een nominale waarde van € 1. Het geplaatst kapitaal bedraagt bij oprichting en einde boekjaar € 198.058.000, verdeeld in 198.058.000 gewone aandelen van € 1 nominaal. Volstorting van het geplaatst kapitaal heeft plaatsgevonden door inbreng (in natura) van de onderneming van GR Havenschap Groningen Seaports. Voor een nadere toelichting op de inbreng verwijzen wij naar de paragraaf "Verzelfstandiging Groningen Seaports N.V. en inbreng onderneming GR Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports N.V." in het hoofdstuk Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Overige reserves

Stand 31-12-2012 (pro forma)	218.248
Bij: verdeling resultaat boekjaar 2012	1.626
Af: kapitaalstorting bij inbreng GR in N.V. op 14 juni 2013	-198.058
Af: verstrekking van een langlopende lening door de GR aan de N.V. bij inbreng op 14 juni 2013	-21.816
Stand overige reserves 31-12-2013	0

Resultaat verslagjaar

- Resultaat boekjaar 2013	1.036	1.626
Stand resultaat verslagjaar 31-12-2013	1.036	1.626

7. VOORZIENINGEN

	31-12-13	31-12-2012 (pro forma)
1. Voorziening groot onderhoud baggerwerk	5.346	5.406
2. Voorziening groot onderhoud infrastructuur	18.864	18.637
3. Voorziening derivatenportefeuille	621	1.468
4. Voorziening jubileum personeel	68	62
5. Voorziening deelneming Fivelpoort	4.897	4.458
Totaal voorzieningen	29.795	30.031

Het verloop van de voorzieningen is als volgt samengesteld:

ad 1. Voorziening groot onderhoud baggerwerk

Stand per 31-12-2012	5.406
Mutaties in 2013:	
- Toevoeging:	0
- Ontrekking:	0
- Ten gunste van het resultaat vrijgevalen:	-60
Stand 31-12-2013	5.346

Toelichting op de Balans

Bedragen x 1.000 €

De voorziening groot onderhoud baggerwerk is gevormd om de kosten voor toekomstig groot onderhoud baggerwerk, de berging van vervuild baggerslib en nazorgregelingen te kunnen dekken. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde.

Het saldo van de voorziening per 31 december 2013 tesamen met de toekomstige dotaties zal toereikend zijn voor de genoemde uitgaven. De reguliere onderhoudsbaggerkosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

In 2014 zal naar verwachting € 2 mln vanuit de voorziening worden aangewend voor voorziene uitgaven.

De vrijval ten gunste van het resultaat is het gevolg van de actualisatie van het meerjaren onderhoudsplan per 31-12-2013.

ad 2. Voorziening groot onderhoud infrastructuur

Stand per 31-12-2012	18.637
Mutaties in 2013:	
- Toevoeging:	248
- Onttrekking	0
- Ten gunste van het resultaat vrijgevalen:	-21
Stand 31-12-2013	18.864

De voorziening groot onderhoud infrastructuur is gevormd om de kosten voor toekomstig groot onderhoud aan onze infrastructuur te kunnen dekken.

De voorziening groot onderhoud infrastructuur heeft de vorm van een kostenegalisatievoorziening. De voorziening groot onderhoud infrastructuur wordt per activum opgenomen tegen de uitgaven die in volgende boekjaren zullen worden gedaan, voor zover het doen van die uitgaven zijn oorsprong mede vindt voor het einde van het boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren. Voor duurzame activa waaraan periodiek onderhoud wordt verricht, worden de kosten van het verrichten van groot onderhoud verwerkt als voorziening voor groot onderhoud op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Het saldo van de voorziening per 31 december 2013 tesamen met de toekomstige dotaties zal toereikend zijn voor de genoemde uitgaven. De reguliere onderhoudskosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

In 2014 zal naar verwachting € 1,2 mln vanuit de voorziening worden aangewend voor voorziene uitgaven.

De vrijval ten gunste van het resultaat is het gevolg van de actualisatie van het meerjaren onderhoudsplan per 31-12-2013.

ad 3. Voorziening derivatenportefeuille

Stand per 31-12-2012	1.468
Mutaties in 2013:	
- Toevoegingen:	0
- Ten gunste van het resultaat vrijgevalen:	-847
Stand per 31-12-2013	621

De voorziening derivatenportefeuille heeft betrekking op het ineffectieve deel van de derivatenportefeuille. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de paragraaf "Financiële instrumenten". De voorziening derivatenportefeuille zal in 2014 naar verwachting volledig vrijvallen, omdat de derivatenportefeuille vanaf 2 april 2014 naar verwachting volledig effectief is.

ad 4. Voorziening jubileum personeel

Stand per 31-12-2012	62
Mutaties in 2013:	
- Toevoeging:	22
- Onttrekking:	-16
	68

Deze voorziening is gevormd in verband met de betaling van een jubileumuitkering bij een dienstverband van 25 of 40 jaar.

In 2013 is een bedrag van € 16.000 onttrokken aan de voorziening jubileum personeel in verband met betaling van jubileumuitkeringen.

In 2014 zal naar verwachting € 12.000 worden aangewend voor jubilea-uitkering.

Toelichting op de Balans

Bedragen x 1.000 €

ad 5. Voorziening deelneming Fivelpoort

Stand per 31-12-2012	4.458
Mutatie in 2013:	
- Toevoeging: resultaat 2013 deelneming Fivelpoort	439
Stand per 31-12-2013	4.897

Groningen Seaports is hoofdelijk aansprakelijk voor de vermogenstekorten van de deelnemingen in Fivelpoort CV en Fivelpoort Beheer BV. Om deze reden is ultimo 2013 een voorziening gevormd voor het volledige vermogenstekort van Fivelpoort CV en Fivelpoort Beheer BV.

8. LANGLOPENDE SCHULDEN

Lening Gemeenschappelijk Regeling Havenschap Groningen Seaports

Stand 31-12-12	Opname: inbreng verzelfstandiging	Aflossing	Stand 31-12-13
0	22.006	0	22.006

Groningen Seaports N.V. is niet verplicht om af te lossen op de hoofdsom van de lening gedurende de looptijd. Wel is Groningen Seaports N.V. bevoegd om jaarlijks 5% af te lossen op de hoofdsom. Voor 2014 is niet uitgegaan van een aflossing op de hoofdsom. De lening is aangegaan per 1-1-2013 en heeft geen einddatum. De verkregen langlopende lening is direct opeisbaar indien Groningen Seaports N.V. tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR, overige schulden van de N.V. direct opeisbaar zijn en Groningen Seaports N.V. hierbij in verzuim is, Groningen Seaports N.V. zonder voorafgaande toestemming van de GR partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing, Groningen Seaports N.V. als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend of de dienstverleningsovereenkomst/erfpachten tussen de GR en de N.V. eindigen. Groningen Seaports N.V. heeft ter nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van de verkregen langlopende lening geen zekerheden verstrekt aan GR Havenschap Groningen Seaports.

Over de hoofdsom is een jaarlijkse rente van 3% verschuldigd.

9. KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-13	31-12-2012 (pro forma)
1. Schulden aan leveranciers	3.454	7.674
2. Belastingen en premies sociale verzekeringen	352	382
3. Pensioenpremies	108	104
4. Overige schulden	626	703
5. Ontvangen vooruitbetalingen	2.602	4.426
6. Overlopende passiva	1.441	1.266
7. Kasgeldlening	184.000	176.000
Totaal	192.581	190.554

- ad 1. De post 'Schulden aan leveranciers' bestaat vooral uit nog te betalen rente over het 4e kwartaal van 2013. In het voorgaand jaar bestond deze post, naast te betalen rente, met name uit nog te betalen bedragen voor infrastructurele werken.
- ad 2. De schuld 'Belastingen en premies sociale verzekeringen' betreft de nog te betalen aanslag loonheffing over de maand december 2013.
- ad 3. De schuld 'Pensioenpremies' betreft de nog te betalen pensioenpremies over de maand december 2013.
- ad 4. De post 'Overige schulden' heeft voor het grootste gedeelte betrekking op verlofuren van medewerkers van Groningen Seaports die nog niet opgenomen zijn.
- ad 5. De post 'Ontvangen vooruitbetalingen' betreft facturen welke in 2013 zijn uitgegaan maar betrekking hebben op 2014. Verder betreft het betaalde optiegelden door bedrijven voor terreinen waar interesse voor is. Deze betaalde optiegelden worden bij een transactie verrekend.
- ad 6. De post 'Overlopende passiva' betreft facturen die in 2014 binnen zijn gekomen maar betrekking hebben op 2013.
- ad 7. Ten behoeve van de financiering van projecten zijn kasgeldleningen opgenomen. Op grond van de borgstellingsovereenkomst tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. staat de GR borg voor de uit de kasgeldleningen voortvloeiende verplichtingen van de N.V.

Toelichting op de Balans

Opgemerkt dient te worden dat de kasgeldleningen en derivaten (contracten) juridisch op naam staan van GR Havenschap Groningen Seaports. Omdat GR Havenschap Groningen Seaports niet volledig borg staat voor de financiering (kasgeldleningen) en derivaten van Groningen Seaports N.V. (de borgstelling bedraagt 80%) wensen de betrokken banken en financiële instellingen op dit moment (nog) niet mee te werken aan de juridische overdracht van de kasgeldleningen en derivatencontracten van GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. Naar verwachting van Groningen Seaports N.V. zal deze overdracht medio 2014 worden gerealiseerd.

Omdat de kasgeldleningen en derivaten in het kader van de verzelfstandiging in economische zin volledig door GR Havenschap Groningen Seaports zijn ingebracht in Groningen Seaports N.V. en de uit de kasgeldleningen en derivaten voortvloeiende voor- en nadelen en risico's om deze reden volledig voor rekening komen van Groningen Seaports N.V. en beide partijen handelen als ware de kasgeldleningen en derivatencontracten volledig zijn toe te rekenen aan Groningen Seaports N.V., worden de kasgeldleningen en derivatencontracten wel verantwoord in de jaarrekening 2013 van Groningen Seaports N.V.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Hieronder worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen en vorderingen vermeld waaraan Groningen Seaports voor toekomstige jaren is verbonden.

- Sedert eind jaren 90 bestaat er een verplichting aan Domeinen om bij uitgifte van bepaalde terreinen een deel van de daarbij gerealiseerde winst af te dragen aan Domeinen. Deze betaling dient 30 jaar na dato plaats te vinden. Er is tot op heden geen overeenstemming over welk bedrag de basis vormt voor deze verplichting en wat derhalve de omvang van de verplichting zal zijn. Hieromtrent vindt overleg met Domeinen plaats. We hebben gemeend uit oogpunt van voorzichtigheid een bedrag hiervoor op te nemen op basis van onze eigen (beste) inschatting. Dit bedrag is opgenomen in de voorziening groot onderhoud infrastructuur. Wel is het afgelopen jaar gewerkt aan het opstellen van een rekenmodule die qua input en rekenmethodiek de instemming heeft van beide partijen.
- Groningen Seaports heeft contractuele verplichtingen inzake leaseauto's. Voor de leaseauto's zijn contracten aangegaan met een gemiddelde looptijd van 60 maanden. De jaarlijkse verplichting bedraagt gemiddeld € 343.000.
- De lopende verplichtingen uit 2013 op projecten in uitvoering bedraagt € 11,4 miljoen.
- Eind januari 2010 is in de Stuurgroep Geluid (Provincie, gemeente Delfzijl, EZ Noord, Groningen Seaports en SBE) een principeakkoord bereikt over een nieuwe geluidszone voor het haven- en industriegebied van Delfzijl. Dit principeakkoord behelst onder meer een nieuwe geluidszone Havens/Industrie Delfzijl, die voldoende ruimte biedt aan zowel wonen als werken. Ook over de verdeling van de kosten van de nieuwe geluidszone hebben de betrokken partijen een principeakkoord gesloten, waarbij de kosten voor Groningen Seaports voor de komende decennia geraamd worden op circa € 3 miljoen. Deze kosten worden verdisconteerd in de grondprijzen op Oosterhorn, te weten met een opslag van € 1 per m².
- Op een aantal locaties in ons beheersgebied is bodemverontreiniging aangetroffen. Deze gronden worden gesaneerd. Tegenpartijen zijn aansprakelijk gesteld.
- Op 13 maart 2011 heeft Groningen Seaports een deel van de schermduijk voor € 1 gekocht van Domeinen. De bouw van het windpark op de schermduijk is inmiddels begonnen. De afspraak die gemaakt is, is dat per gebouwde windturbine Groningen Seaports

éénmalig een bedrag van € 100.000 per windturbine overmaakt aan Domeinen. Ieder jaar na 13 maart 2011 wordt de hoogte van de vergoeding met € 10.000 per windturbine verlaagd.

Financiële lease – Groningen Seaports N.V. als lessee

Groningen Seaports N.V. heeft als lessee financiële leasecontracten (erfpachtcontracten) voor gronden afgesloten met Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports. De toekomstige minimale leasebetalingen bedragen nihil.

Deze gronden zijn in eeuwigdurende erfpacht gegeven aan Groningen Seaports N.V. tegen een jaarlijkse erfpachtcanon van nihil waarbij het economisch eigendom bij Groningen Seaports N.V. komt te liggen. Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports bezit derhalve het juridische eigendom. Indien Groningen Seaports N.V. grond verkoopt gaat gelijktijdig het economisch eigendom als het juridisch eigendom over van Gemeenschappelijke Regeling Groningen Seaports respectievelijk Groningen Seaports N.V. naar de nieuwe eigenaar en vervalt de erfpacht van deze grond.

Operationele lease – groep als lessor

Groningen Seaports N.V. heeft als lessor operationele leasecontracten voor erfpachtgronden afgesloten. Voor een verloopoverzicht van de in erfpacht uitgegeven gronden wordt verwezen naar de toelichting op de materiële vaste activa.

De toekomstige minimale leasebetalingen (erfpachtcanon) van deze contracten (niet tussentijds opzegbaar) zijn als volgt te specificeren:

(X € 1.000)	2013
Periode < 1 jaar	€ 10.967
1 jaar ≤ periode ≤ 5 jaar	€ 43.870
Periode > 5 jaar	€ 386.861

De aangegane erfpachtcontracten (leaseovereenkomsten) betreffen overeenkomsten met een variabele looptijd. De looptijden hangen sterk af van de specifieke wensen van de klant en variëren van enkele jaren tot meer dan 100 jaar. Jaarlijks worden leasebetalingen ontvangen waarvan de erfpachtcanon in de contracten vastliggen. De gemiddelde resterende looptijd van de leasecontracten per balansdatum is tot 2059, waarvan de lengte sterk verschilt per contract.

Financiële instrumenten

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

Groningen Seaports N.V. is transacties aangegaan in derivaten (rente-swaps), om het renterisico af te dekken dat ontstaat uit de financieringsactiviteiten van de vennootschap. Het beleid van de vennootschap is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden.

De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van Groningen Seaports N.V. zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico, het valutarisico en het renterisico.

Kredietrisico

Toelichting op de Balans

Groningen Seaports N.V. handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid te bepalen. Tevens heeft Groningen Seaports N.V. richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt Groningen Seaports N.V. voortdurend haar voorde- ringen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor Groningen Seaports N.V. minimaal. Het maximale kredietrisico aangaande vorderin- gen, liquide middelen en niet in de balans opgenomen financiële activa is weergegeven onder de desbetreffende toelichtingen. Het maximale kredietrisico aangaande derivaten is weergegeven onder de toelichting op de hedges. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentra- ties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties en margin calls (uit hoofde van een afgesloten Credit Support Annex) met betrekking tot afgesloten derivaten. Voor een toelichting van de liquidi- teitsrisico's van de renteswaps wordt verwezen naar de toelichting op de renteswaps.

Reële waarde

De reële waarde van de financiële instrumenten is bepaald met behulp van beschikbare marktinformatie en schattingsmethoden. De reële waarde van de renteswaps is bepaald door een contante waardebereke- ning met als disconteringsvoet de 3 maands EURIBOR-rente, die op 31 december 2013 gelijk is aan 0,288%.

Rente- en kasstroomrisico

Renterisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in marktrentetarieven. Het door Groningen Seaports N.V. gelopen risico wegens fluctuaties in de marktrentes heeft voornamelijk betrekking op de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen.

Groningen Seaports N.V. beheerst haar renterisico door een evenwicht- ige portfolio van vast- en variabelrentende opgenomen leningen aan te houden. De vennootschap heeft zich ten doel gesteld een deel van haar opgenomen leningen tegen vaste rentetarieven aan te houden. Hiertoe heeft Groningen Seaports N.V. renteswaps afgesloten.

Het renteprofiel van Groningen Seaports N.V. kan als volgt nader worden uiteengezet:

Jaar (ultimo)	2014	2015	2016 en verder
Renteprofiel exclusief derivaten			
Variabel rentende leningen ¹⁾	€ 219.000.000	€ 230.000.000	€ 229.000.000
Vastrentende leningen	-	-	-
Totaal leningen	€ 219.000.000	€ 230.000.000	€ 229.000.000 ²⁾
Derivaten (variabel naar vast)	€ 100.000.000	€ 100.000.000	€ 100.000.000
Renteprofiel inclusief derivaten			
Variabel rentende leningen	€ 119.000.000	€ 130.000.000	€ 129.000.000
Vastrentende leningen	€ 100.000.000	€ 100.000.000	€ 100.000.000
Totaal leningen	€ 219.000.000	€ 230.000.000	€ 229.000.000

- 1) De variabel rentende leningen betreffen in feite kortlopende kasgeldleningen (van gemiddeld drie maanden), waarvan de te betalen rente (vaste rente gedurende de looptijd van de kasgeldlening) op het moment van opname afhangt van de marktrente (zijnde 3 maands EURIBOR). Om deze reden zijn de kasgeldleningen gepresenteerd onder de variabel rentende leningen.
- 2) Op basis van het financieel meerjarenplan 2014-2042 van Groningen Seaports N.V. bedraagt de vreemd vermogensbehoefte tussen 2016 en 2042 minimaal € 100 miljoen en maximaal € 229 miljoen.

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel loopt Groningen Seaports N.V. in 2014 en verder renterisico over de ver- wachte nog op te nemen kasgeldleningen waarvan de te betalen rente niet is gefixeerd middels renteswaps. Dit betekent dat indien de marktrente (zijnde 3-maands EURIBOR) zal stijgen, de rentelasten van Groningen Seaports N.V. zullen toenemen en dat indien de marktrente zal dalen, de rentelasten van Groningen Seaports N.V. zullen afnemen.

Toelichting op de Balans

Hedges

Op de volgende derivaten wordt kostprijs-hedge-accounting toegepast.

Renteswaps

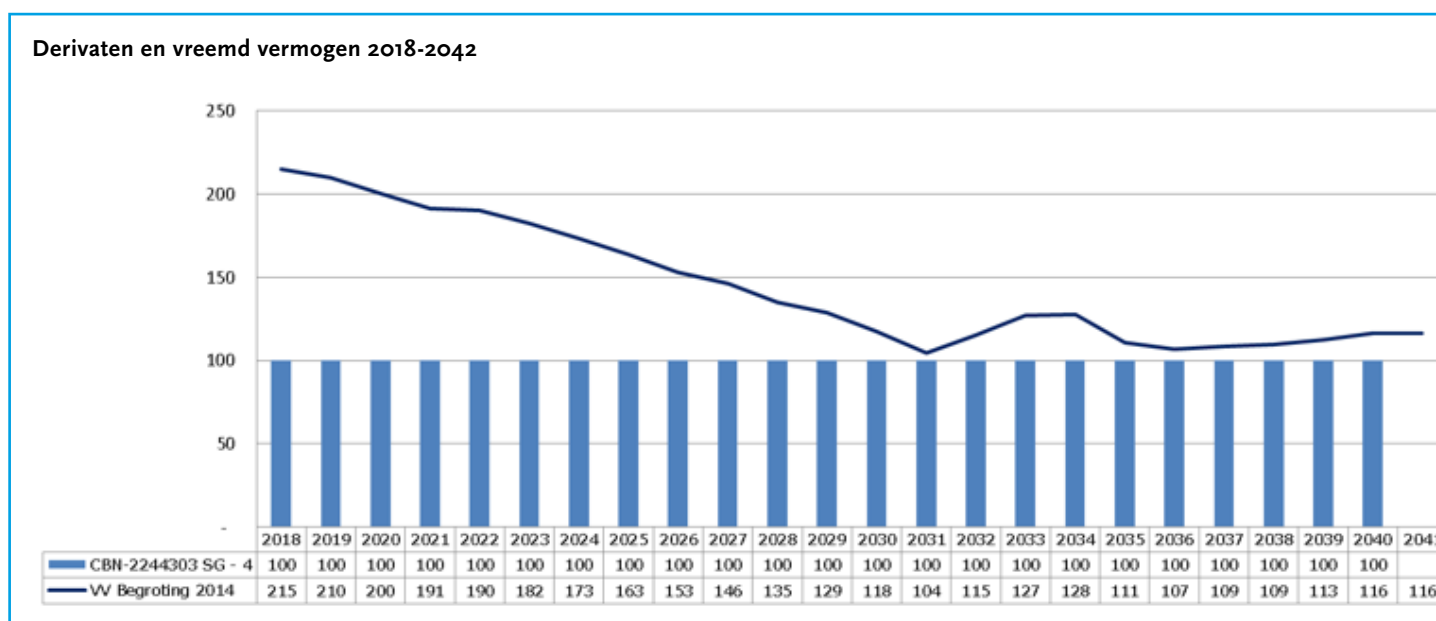
Per einde boekjaar heeft Groningen Seaports N.V. een drietal contracten inzake renteswaps uitstaan. Op grond van de contracten ontvangt Groningen Seaports N.V. over het nominale bedrag de marktrente gelijk aan 3 maands EURIBOR en betaalt Groningen Seaports N.V. een vaste rente. De looptijden, hoofdsommen per 31 december 2013, te betalen en te ontvangen rente en marktwaarden van de ultimo 2013 uitstaande contracten inzake renteswaps kunnen als volgt nader worden toegelicht:

Code	Type	Startdatum	Einddatum	Hoofdsom per 31 december 2013	Te betalen rente	Te ontvangen rente	Marktwaarde 31 december 2013
SG-3	IRS	30-12-2008	01-01-2014	€ 105.000.000	3,7155%	3 maands EURIBOR	(€ 20.347)
SG-4	IRS	02-01-2014	01-01-2042	€ 0*	3,4900%	3 maands EURIBOR	(€ 18.394.633)
DB-1	IRS	01-04-2011	01-04-2011	€ 152.000.000	3,8050%	3 maands EURIBOR	(€ 1.384.894)
Totaal				€ 257.000.000			(€ 19.799.874)

* Vanaf 2 januari 2014 bedraagt de nominale waarde van renteswap SG-4 gedurende de gehele looptijd € 100,0 miljoen.

De renteswaps dienen ter dekking van het renterisico dat Groningen Seaports N.V. loopt over de te betalen rente over de in de toekomst nog op te nemen kasgeldleningen (zijnde de afgedekte positie), waarvan de rente op moment van opname afhangt van de marktrente (EURIBOR) en de voor Groningen Seaports N.V. geldende kredietopslag. Deze kasgeldleningen hebben een gemiddelde looptijd van 3 maanden.

Het verloop van de hedgerelatie in de toekomst kan als volgt nader worden weergegeven:

De in de hedgerelatie begrepen (nog te betalen rente over de) toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen zijn gebaseerd op het financieel meerjarenplan 2014 - 2042 van Groningen Seaports N.V., welke is vastgesteld door de directie. In het financieel meerjarenplan zijn, mede op basis van de ervaringen van Groningen Seaports in de afgelopen jaren, aannames gemaakt over de verwachte opbrengsten, kosten en investeringen. De in het financieel meerjarenplan begrepen investeringen, welke bepalend zijn voor de toekomstige vreemd vermogen behoefte, betreffen voornamelijk geaccordeerde projecten (projecten welke in de komende jaren zeker zullen worden uitgevoerd) en reguliere vervangingsinvesteringen. De in bovenstaande grafiek opgenomen verwachte vreemd vermogensbehoefte is derhalve zeer waarschijnlijk en om deze reden meegenomen in de hedgerelatie.

Toelichting op de Balans

De kritische kenmerken van de renteswaps en de afgedekte positie komen voor wat betreft de looptijd, rentestructuur en afrekenmomenten overeen. De hoofdsom van de renteswaps is echter per balansdatum en de eerste drie maanden van 2014 hoger dan de afgedekte positie. Dit betekent dat een deel van de hedgerelatie ineffectief is. De renteswaps hebben een boekwaarde van € 620.905 negatief (zijnde de cumulatieve reële-waardeverandering welke is toegerekend aan het ineffectieve deel van de hedgerelatie) en een negatieve reële waarde van in totaal € 19.799.874. De renteswaps zijn niet volledig afgewaardeerd naar de lagere reële waarde, omdat kostprijs-hedge-accounting wordt toegepast en de hedgerelatie niet volledig ineffectief is. De cumulatieve reële-waardeveranderingen van de renteswaps zijn als volgt toegerekend aan het effectieve en ineffectieve deel van de hedgerelatie:

Code	Type	Hoofdsom per 31 december 2013	Einddatum	Marktwaaarde per 31 december 2013	Toegewezen deel renteswap aan hedgerelatie	Cumulatieve reële- waardeverandering toegerekend aan het effectieve deel van de hedgerelatie	Cumulatieve reële- waardeverandering toegerekend aan het ineffectieve deel van de hedgerelatie
SG-3	IRS	€ 105.000.000	01-01-2014	(€ 20.347)	0%	-	(€ 20.347)
SG-4	IRS	€ 0*	01-01-2042	(€ 18.394.633)	100%	(€ 18.394.633)	€ 0
DB-1	IRS	€ 152.000.000	01-04-2014	(€ 1.384.894)	55%	(€ 784.336)	(€ 600.559)
Totaal				(€ 19.799.874)		(€ 19.159.970)	(€ 620.905)

De cumulatieve reële-waardeverandering van de renteswaps welke zijn toegerekend aan het ineffectieve deel van de hedgerelatie is verwerkt in de winst- en verliesrekening voor cumulatief € 620.905 en is ultimo 2013 opgenomen in de voorziening derivatenportefeuille.

De gerealiseerde last uit hoofde van de renteswaps over 2013 van € 8.403.000 is in de winst- en verliesrekening verantwoord en deels als bouwrente toegerekend aan de onderhanden projecten.

Credit Support Annex SG-4 (margin calls)

Vanaf het moment dat de reële waarde van renteswap SG-4 meer dan € 7,5 miljoen negatief is, kan de contractspartij zekerheden vereisen via zogenaamde 'margin calls'. Dit kan gebeuren vanaf een rentedaling die groter is dan 3,49%. Wanneer de 30-jaars rente gaat dalen, moet er weer worden bijgestort. Er moet ongeveer € 228.000 worden bijgestort als de par coupon een basispunt daalt. Wanneer de rente 4 basispunten daalt, betekent dat een extra bijstorting van € 1 miljoen en bij een soortgelijke stijging een terugstorting van de borg. Dit is een berekening bij benadering omdat de werkelijk waarde van het derivaat wordt berekend op basis van de toekomstige renteverplichtingen die netto contant zijn gemaakt.

Groningen Seaports N.V. heeft naar verwachting voldoende liquide middelen beschikbaar om deze margin calls te kunnen betalen.

Ultimo 2013 bedraagt de uitstaande borg € 10,5 miljoen.

Toelichting op de Winst- en verliesrekening

Bedragen in €

BEDRIJFSOPBRENGSTEN

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2013, vergeleken met de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2012.

10. NETTO OMZET

2013

2012
Pro forma

SCHEEPVAARTBEWEGINGEN

Zeeschepen

Delfzijl

1.437.284

1.279.672

Eemshaven

4.387.430

3.602.354

Totaal zeeschepen

5.824.714

4.882.026

Binnenschepen

Delfzijl

377.566

387.686

Eemshaven

122.158

178.272

Totaal binnenschepen

499.724

565.958

Ligplaatsgelden

Delfzijl

114.142

53.234

Eemshaven

396.206

303.441

Totaal ligplaatsgelden

510.349

356.676

TOTAAL SCHEEPVAARTBEWEGINGEN

6.834.787

5.804.659

SCHEEPVAARTGERELATEERD

Kadegelden

Delfzijl

227.158

223.722

Eemshaven

756.386

549.942

Totaal kadegelden

983.543

773.664

Steigers / Ligplaatsen

Steigers / Ligboxen Delfzijl

34.963

33.656

Steigers Eemshaven

135.641

100.824

Totaal steigers/ligplaatsen

170.605

134.481

Retributie wateroppervlak

Delfzijl

88.766

86.857

Eemshaven

-

-

Totaal retributie wateroppervlak

88.766

86.857

Opbrengst water en stroom scheepvaart

Water leveranties Delfzijl / Eemshaven

33.979

26.678

Stroom leveranties Delfzijl / Eemshaven

25.449

25.479

**Totaal opbrengst water en stroom
scheepvaart**

59.428

52.157

TOTAAL SCHEEPVAARTGERELATEERD

1.302.342

1.047.158

Toelichting op de Winst- en verliesrekening

Bedragen in €

2013

2012
Pro forma

TERREINEN CORE BUSINESS

Erfpachtopbrengsten

Industrieterreinen Delfzijl

5.924.725

4.912.824

Industrieterreinen Eemshaven

6.842.829

5.585.333

Totaal erfpachtopbrengsten

12.767.553

10.498.157

Tijdelijk verhuur

Huuropbrengst terreinen Delfzijl

633.963

655.223

Huuropbrengst terreinen Eemshaven

806.438

842.441

Totaal tijdelijke verhuur

1.440.401

1.497.664

Optievergoedingen

Terrein Delfzijl

4.120

70.447

Terrein Eemshaven

109.660

699.033

Totaal optievergoedingen

113.780

769.479

Vergoeding overslag faciliteiten

41.614

34.235

TOTAAL TERREINEN CORE BUSINESS

14.363.348

12.799.534

De erfpachtopbrengsten zijn in 2013 hoger dan het voorgaande jaar in verband met de afkoop van een erfpachtterrein. Verder zijn in 2012 een aantal erfpachtcontracten ingegaan die in 2013 volledig zijn opgenomen.

TERREINEN NON CORE BUSINESS

Huur landerijen en opstallen

Delfzijl

142.326

130.676

Eemshaven

22.192

35.300

Totaal huur landerijen en opstallen

164.518

165.975

Vent- en jachtvergunningen

4.762

3.715

Recognities (vergunningen)

12.553

18.987

Opbrengsten (nuts)infrastructuur

5.267.280

4.652.381

TOTAAL TERREINEN NON-CORE BUSINESS

5.449.114

4.841.060

TRANSACTIERESULTAAT GRONDEN

3.580.154

3.230.811

Het transactieresultaat is de opbrengst van de verkochte terreinen.

TOTAAL NETTO OMZET

31.529.745

27.723.223

11. OVERIGE OPBRENGSTEN

Werkzaamheden/dienstverlening ten
behoefte van derden

3.200.566

292.516

Overige opbrengsten

690.628

222.926

TOTAAL OVERIGE OPBRENGSTEN

3.891.194

515.442

Het grootste deel van de opbrengst vanuit werkzaamheden/dienstverlening ten behoeve van derden bestaat uit de dienstenvergoeding (2013: € 2,7 miljoen) welke door GR Havenschap Groningen Seaports betaald wordt aan Groningen Seaports N.V. voor het uitvoeren van de publieke taken.

Toelichting op de Winst- en verliesrekening

Bedragen in €

2013

2012
Pro forma

TOTAAL OVERIGE OPBRENGSTEN

3.891.194515.442

TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN

35.420.93928.238.665

Toelichting op de Winst- en verliesrekening

Bedragen in €

BEDRIJFSLASTEN

12. SALARISSEN EN SOCIALE LASTEN

Salarissen

	2013	2012
		Pro forma
Salarissen	6.222.031	5.260.983
Secundaire kosten personeel	664.396	559.720
Inactieven	10.731	32.023
Externe loonkosten	191.386	214.361
	7.088.544	6.067.087

Sociale lasten

Pensioenlasten	851.610	799.010
Overige sociale lasten	653.760	515.440
	1.505.371	1.314.449

TOTAAL SALARISSEN EN SOCIALE LASTEN

8.593.915 **7.381.536**

Medewerkers

Ziekteverzuim 2013 86 2012 90

2,6% 3,4%

Externe loonkosten:

- Projectmedewerkers	803.197
- Ziektevervanging	5.731
- Overige personeelskosten derden	462.250
- Doorbelast naar investeringsprojecten	-1.079.792
Totaal	191.386

Beloning bestuurder en commissarissen

De bezoldiging van de Raad van Commissarissen over 2013 bedraagt € 6.625.

Het inkomen van een topfunctionaris in de (semi)publieke sector mag maximaal 130% van een ministersalaris zijn te weten € 187.340.

De bezoldiging van de bestuurder bedraagt € 178.650. Het inkomen inclusief werkgeverslasten pensioen / sociale lasten bedraagt € 226.902, exclusief eenmalig uitkering in verband met de verzelfstandiging. (WNT norm 2013 is € 228.599)

Groningen Seaports N.V. valt niet onder de reikwijdte van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT). Bij de overgang van de GR naar Groningen Seaports is afgesproken met de bestuurder zich te houden aan de WNT.

Pensioenen

Groningen Seaports N.V. heeft de pensioenen ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Aan het personeel is een pensioen toegezegd op basis van een middelloonregeling. Geen rekening is gehouden met eventuele actuariële risico's die verband houden met de voornoemde pensioenregeling. Omdat er naast de betaling van pensioenpremies geen verplichting bestaat ten aanzien van de pensioenregeling is geen voorziening getroffen. De dekkingsgraad van het ABP bedroeg per 31-12-2013 105,9%, dat is 1,7% boven de minmaal vereiste grens.

13. AFSCHRIJVINGEN

Gronen en terreinen	3.726.037	2.487.022
Bedrijfsgebouwen	255.698	80.387
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	824.262	1.228.468
Overige materiele vaste activa	927.330	524.505
TOTAAL AFSCHRIJVINGEN	5.733.326	4.320.382

Toelichting op de Winst- en verliesrekening

Bedragen in €

2013

2012
Pro forma

14. OVERIGE KOSTEN

Core business gerelateerde kosten

Marketing en P.R.

1.077.341

1.193.939

Ontwikkeling projecten

78.120

54.211

TOTAAL CORE BUSINESS**GERELATEERDE KOSTEN**1.155.4611.248.150**Project- en transactiegerelateerde kosten**

Projectgerelateerde bijdragen

310.309

-509.059

Transactiegerelateerde kosten

1.134.062

433.117

TOTAAL PROJECT- EN TRANSACTIE-**GERELATEERDE KOSTEN**1.444.372-75.940**Structurele onderhoudskosten**

Baggerkosten

2.978.020

2.827.703

Onderhoud infrastructurele werken

1.501.326

1.198.083

Beheerskosten

636.700

611.964

TOTAAL STRUCTURELE**ONDERHOUDSKOSTEN**5.116.0464.637.750

De toename van de onderhoudskosten houdt verband met de toename van de infrastructurele werken die in gebruik zijn genomen.

Voorzieningen

Voorziening infrastructuur

242.891

1.388.290

Voorziening baggerkosten

-60.500

39.504

TOTAAL VOORZIENINGEN182.3911.427.794**Overige kosten**

Huisvestingskosten

415.724

968.019

Middelen en materialen

845.457

786.663

Kantoorkosten

230.461

248.899

Administratie en algemene kosten

1.776.905

2.608.467

TOTAAL OVERIGE KOSTEN3.268.5464.612.047

Onder de administratie en algemene kosten is een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren inbegrepen voor in totaal € 374.000. Onder 'Administratie en algemene kosten' is € 128.000 aan accountantskosten verantwoord. De accountantskosten kunnen als volgt worden verbijzonderd:

2013

Onderzoek van de jaarrekening:

123.500

KPMG

0

Totaal

123.500

Adviesdiensten op fiscaal terrein

4.500

0

Totaal

4.500

128.000**2012**

Onderzoek van de jaarrekening:

39.500

KPMG

40.000

Totaal

79.500

Adviesdiensten op fiscaal terrein

4.400

0

Totaal

4.400

83.900

Toelichting op de Winst- en verliesrekening

Bedragen in €

2013

2012
Pro forma

Onvoorziene uitgaven en incidentele kosten	5.557	29.127
TOTAAL OVERIGE KOSTEN	11.172.373	11.878.928
SOM DER BEDRIJFSLASTEN	25.499.614	23.580.846

15. RESULTAAT DEELNEMINGEN

Aandeel in resultaat deelnemingen:RSCG (Groningen Railport)
Fivelpoort C.V.

110.071	71.034
-439.238	-713.452

Kosten deelnemingen:

Advieskosten

o	o	o
---	---	---

TOTAAL RESULTAAT DEELNEMINGEN

-329.167	-642.418
----------	----------

16. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Financiële baten

Rente diversen

158.075	152.798
158.075	152.798

Financiële lasten
Rente deelnemers gemeenschappelijke
regeling
Rente kasgeldleningen
Vrijval voorziening derivatenportefeuille
Rente lening Groningen Seaport
Gemeenschappelijke Regeling
Safe harbour premie Groningen
Seaports Gemeenschappelijk Regeling

o	-190.588
-6.861.476	-3.713.575
847.594	1.362.151
-660.216	o
-2.040.000	o
-8.714.098	-2.542.012

TOTAAL FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

-8.556.023	-2.389.214
------------	------------

Een deel van de betaalde rente is als bouwrente aan een aantal projecten toegerekend en geactiveerd. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten. Voor 2013 gaat het om een rentepercentage van 3,79% waarbij € 1.907.000 is geboekt als bouwrente. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat.

Door het tot waardering brengen van de marktwaaarde van de rentederivaten voor het ineffectieve deel (overhedge), worden uitgaande kasstromen op de totale lening/derivatenpositie gecompenseerd met de mutatie uit de voorziening, waardoor per saldo sprake is van een rentelast op basis van de effectieve rentevoet over het effectieve deel.

De Safe harbour premie heeft betrekking op de aan GR Havenschap Groningen Seaports betaalde vergoeding voor de verkregen borgstelling voor de financiering op basis van de afgesloten borgstellingsovereenkomst tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V..

NETTO RESULTAAT

1.036.136

1.626.189

Ondertekening van de jaarrekening

Delfzijl, 26 mei 2014

Directie:

H.D. Post

Raad van commissarissen:

L.C. Bruggeman

H. Roose

Y.P. van Mastrigt

E.A. Groot

M. van Beek

Overige gegevens

Statutaire winstbestemmingsregeling

De winstbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 26 van de statuten. Daarin is bepaald dat het resultaat ter beschikking staat van de algemene vergadering.

Voorstel winstbestemming 2013

Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld om het resultaat ad. € 1.036.136 toe te voegen aan de overige reserves.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na 31 december 2013 hebben zich de volgende gebeurtenissen voorgedaan welke belangrijke financiële gevolgen hebben voor Groningen Seaports N.V.:

- Indien de bouw van “Windpark Delfzijl Noord” gerealiseerd wordt, dient Groningen Seaports gedurende 5 jaar jaarlijks een bijdrage van € 50.000 te storten in het duurzaamheidsfonds van de gemeente Delfzijl.
- Er bestaat het voornemen om Fivelpoort C.V. en Fivelpoort Beheer B.V. te liquideren, onder voorbehoud van goedkeuring door RvC en AvA. Groningen Seaports N.V. zal de voorraad uitgeefbare gronden overnemen.
- In februari 2014 is een opstalovereenkomst getekend met Novovento v.o.f. In deze overeenkomst is vastgelegd dat indien Groningen Seaports het betreffende terrein voor andere doeleinden wenst te gebruiken, verplicht is tot het betalen van een schadebedrag van maximaal € 8.500.000. Deze verplichting loopt in 14 jaar lineair af tot € 0.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering van aandeelhouders van Groningen Seaports N.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2013 van Groningen Seaports N.V. te Delfzijl gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de winst-en-verliesrekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controle-werkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Groningen Seaports N.V. per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge Artikel 2:393, lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in Artikel 2:392, lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in Artikel 2:391, lid 4 BW.

Groningen, 3 juni 2014

Ernst & Young Accountants LLP
w.g. drs. R.H. Bouman RA

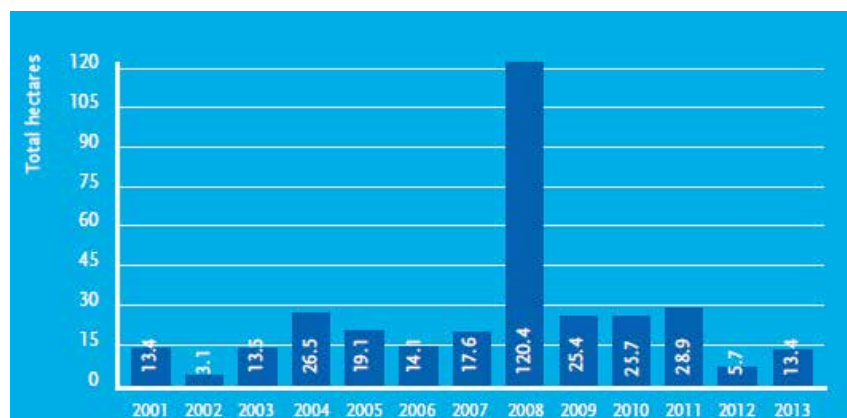
Cijfers en grafieken

Kerncijfers

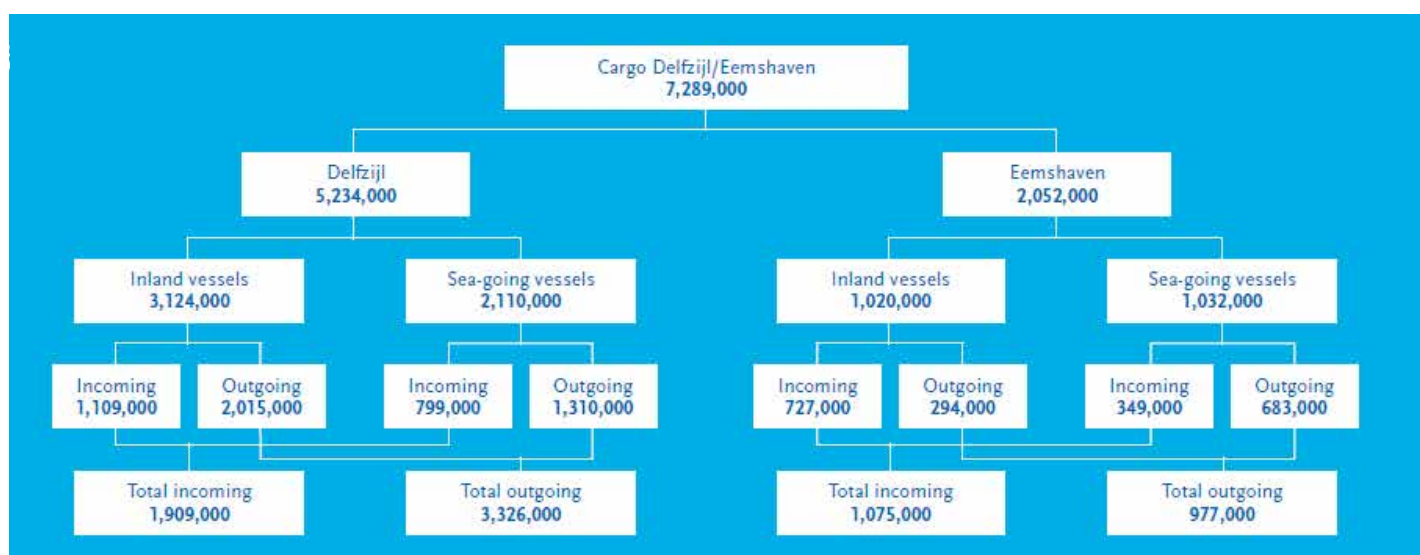
In het onderstaande overzicht worden een aantal kerncijfers weergegeven van 2008 tot en met 2013.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Terreinuitgifte hectaren	120,4	24,9	25,4	28,9	5,65	13,1
Goederenoverslag zeeschepen x 1.000 ton	3.310	2.904	3.380	3.134	3.594	3.145
Goederenoverslag binnenvaartschepen x 1.000 ton	4.673	3.987	4.242	4.917	5.111	4.144
Totaal overslag x 1.000 ton	7.982	6.899	7.622	8.052	8.705	7.289
Passagiersbewegingen x 1.000 personen	354	370	371	362	373	383
Aantal passagiersschepen	1.553	1.278	1.382	1.320	1.373	1.412
Aantal vissersschepen	1.365	1.092	969	825	966	830
Personeelsbestand aantal medewerkers	75	85	88	90	90	86
Omzet x 1.000 €	42.487	25.476	36.956	23.736	28.239	35.421
Netto resultaat x 1.000 €	25.597	5.525	14.514	63	1.644	1.039
Eigen vermogen tov balanstotaal %	61	69,3	59,4	53	50	44,8
Investerings bruto x miljoen €	17,4	15	53,6	61,2	38,3	13,4

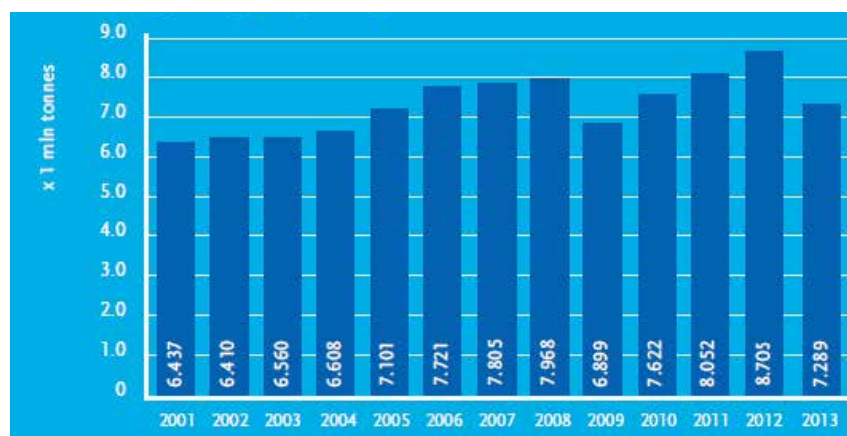
Terreinuitgifte

Goederenoverslag

Totaal overslag

Aantal schepen

